

2023

METINIS PRANEŠIMAS

2024 m. kovo 25 d.
Nr. 45F-79

PIENO TYRIMAI
UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ

Turinys

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS	3
DIREKTORIAUS KREIPIMASIS	4
1. Svarbiausi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį	5
2. Bendroji informacija.....	6
2.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas	6
2.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys	6
2.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai.....	6
2.4. Bendrovės vadovų ir darbuotojų atlygio politika.....	10
2.5. Dividendų politika.....	12
3. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS	13
3.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai	13
3.2. Veiklos apibūdinimas.....	14
3.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga.....	16
3.4. Rizikos identifikavimo rezultatai ir rizikos valdymas.	21
4. 2023 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS	22
4.1. Finansinė būklė	22
4.2. Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai.	22
4.3. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.....	23
4.4. Pagrindiniai pardavimų rodikliai	25
4.5. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys	26
4.6. Pardavimo pajamų struktūra ir kitimas	29
4.7. Sąnaudų kitimas ir struktūra	32
5. STRATEGIJA IR JOS ĮGYVENDINIMAS	33
6. TVARUS VYSTYMASIS	42
7. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI.....	57
7.1. Informacijos atskleidimas.	57
7.2. Metinio pranešimo turinys	57
7.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai.....	57
7.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas	57
7.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą	58
8. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITOS SUDARYMO	58

VALDYBOS PIRMININKO KREIPIMASIS

Mieli kolegos,

Pirmiausia noriu pasveikinti įmonės vadovybę ir visus darbuotojus su įmonės veiklos 30-mečiu. Tik jūsų dėka įmonė jau tokį solidų laikotarpį veikia remdamasi tvarumo principais bei rodo gerus veiklos rezultatus. Taip pat norisi padėkoti klientams, steigėjui ir visos kitoms suinteresuotosioms pusėms, kurios pasitikėjo ir pasitiki įmonės veikla, teikia grįžtamąjį ryšį ir sudaro sąlygas mums nuolat tobulėti.

2023-iais metais įmonė rodė tvarius ir stabilius veiklos rezultatus, o tai reikalavo visų mūsų įsitraukimo, indėlio, diskusijų ir sprendimų priėmimo.

Norisi pasidžiaugti konstruktyviu ir betarpišku santykiu su įmonės vadovybe, kurio dėka mums pavyko surasti plėtros ir efektyvumo sprendimus. Taip pat aktyviai dirbome ir su steigėju, stengdamiesi išsiaiškinti ir atliepti formuojamos žemės ūkio politikos lūkesčius.

Visa tai leido mums pasiekti rezultatus, kuriais galime džiaugtis ir didžiuotis. Įmonė veikia stabiliai, rodo gerus veiklos finansinius rezultatus, teikia aukštos kokybės paslaugas, kas užtikrina pridėtinės vertės kūrimą Lietuvos žemės ūkio srityje.

Nuolatinis tobulėjimas, veiklos galimybių ir plėtros paieška bei aukštų kokybės standartų išlaikymas– tai prioritetinės sritys ir šiais metais. Stengsimės ir toliau palaikyti ir plėtoti aukštą kultūros ir bendradarbiavimo lygį, kursime aplinką, užtikrinančią visų suinteresuotųjų šalių interesų derinimą.

Valdybos pirmininkas

Artūras Palekas

DIREKTORIAUS KREIPIMASIS

Gerbiamieji,

2023 m. Bendrovei buvo ypatingi - paminėjome savo veiklos 30-metį. Visą šį laikotarpį Bendrovė siekia aukštų tikslų – tobulėti, taikyti pažangias technologijas, būti pieno sektoriaus partneriu. Savo veiklą grindžiame svarbiausiomis vertybėmis - profesionalumu, atsakomybe ir inovatyvumu. Bendrovė ir toliau sieks įgyvendinti savo viziją - būti lyderiaujančia Bendrove, teikiančia technologiškai pažangiausių tyrimų ir su jais susijusių kitų paslaugų spektrą šalies ir užsienio pienininkystės sektoriui.

Išgrynintos pagrindinės strateginės kryptys, kuriomis vykdome savo veiklą – efektyvi ir tvari veikla, partnerystė su pieno sektoriumi, abipusės vertės tarp Bendrovės ir darbuotojo kūrimas.

2023 m. didelį dėmesį skyrėme veiklos efektyvinimui, procesų standartizavimui, paslaugų kokybės užtikrinimui, veiklos plėtrai. Toliau vykdėme struktūrinius pokyčius, siekdami optimalaus funkcijų ir atsakomybių paskirstymo darbuotojams. Daug dėmesio skyrėme tvarumo tikslams ir iniciatyvoms prioritėtinėse tvarumo kryptyse – socialinėje, aplinkosauginėje ir ekonominėje (valdysenos).

Siekdami, kad vykdomos ir naujai diegiamos paslaugos būtų kokybiškos, plėtojame ir tobuliname įmonės vadybos sistemą. Įdiegus integruotą kokybės vadybos sistemą, nuo 2023-01-05 esame akredituoti matavimo priemonių tikrinimo veiklai standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitiktčiai. Šią veiklą numatome plėsti ir akredituoti naujas sritis. Taip pat Nacionalinis akreditacijos biuras pakartotinai penkeriems metams akreditavo UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos vykdomą

matavimo priemonių kalibravimo veiklą, 2023-01-06 gavome naują akreditavimo pažymėjimą.

Džiugu, kad pavyko sumažinti energetinių išteklių suvartojimą. Elektros energijos vartojimas per metus sumažintas 22 proc.

Sėkminga įmonės veikla neatsiejama nuo kiekvieno Bendrovės darbuotojo indėlio. Siekdami teisingo atlygio darbuotojams, atlikome atlygio rinkos tyrimą, siekiame vidinio atlygio teisingumo. Atlikome darbuotojų įsitraukimo tyrimą, įvertinome darbuotojų lūkesčius bei parengėme įsitraukimo planą.

Surengėme strateginę sesiją su skyrių ir veiklų vadovais ir valdyba, numatėme darbų kryptis ateinantiems metams. Džiugina gautas aukštas Bendrovės strateginio plano įvertinimas. Nepaisant itin nestabilios situacijos pieno sektoriuje ir didesnio, negu planuota, pieninkystės ūkių skaičiaus mažėjimo, Bendrovė įvykdė išsikeltus tikslus ir uždirbo 284 tūkst. Eur grynojo pelno, pasiekta 6,7 proc. nuosavo kapitalo grąža.

Ačiū kolektyvui už sėkmingą darbą ir kiekvieno indėlį įgyvendinant išsikeltus tikslus. Dėkoju valdybai už konstruktyvų darbą ir strateginę lyderystę, akcininkui, klientams ir partneriams už bendradarbiavimą ir pasitikėjimą mumis.

Direktorė Laima Urbšienė

1. Svarbiausi įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

Laboratorijos akreditacija:

- UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorija 2023-01-05 gavo naują akreditavimo pažymėjimą – jos atliekama pieno šaldymo rezervuarų metrologinė patikra akredituota standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitikčiai. Naujasis akreditavimo pažymėjimas Nr. LA.114-06 galioja iki 2028-01-04.
- Nacionalinis akreditacijos biuras pakartotinai penkeriems metams akreditavo UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos vykdomą matavimo priemonių kalibravimo veiklą bei 2023-01-06 išdavė naują akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.02.030, kuris galioja iki 2028-01-05.

Kiti įvykiai veikloje:

- 2023 m. sausio 12 d. direktoriaus įsakymu Nr.13V-0008 patvirtintas UAB „Pieno tyrimai“ rizikos valdymo tvarkos aprašas ir 2023-02-28 parengtas rizikų žemėlapis bei rizikų valdymo priemonių planas.
- 2023 m. gegužės mėn. pradėtas Įprastinių tyrimų skyriaus ir Taros paruošimo skyriaus procesų optimizavimas ir efektyvinimas.
- 2023-09-22 įdiegtas laktozės kiekio tyrimo piene efektyviosios skysčių chromatografijos (angl. HPLC) metodas pagal ISO 22662, išskyrus p. 9.2.2 ir p. 9.2.3.
- 2023-09-22 įdiegti 4 nauji metrologinės patikros metodai skysčių dozatorių, skaitmeninių termometrų, maksimalių elektrinių termometrų, laktoskopų patikrai atlikti.
- Elektros energijos vartojimas per metus sumažintas 22 proc.

Pasiekimai:

- UAB „Pieno tyrimai“ Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekse gerosios valdysenos praktikos įvertintos teigiamu A įvertinimu, o indekso dimensija tvarumas gavo aukščiausią A+ įvertinimą.
- 2023-10-15 Bendrovei sukako 30 metų.
- Darbuotojų įsitraukimo indeksas padidėjo iki 41 proc.
- Užmegzti kontaktai ir pradėtas bendradarbiavimas su Ukrainos pieno tyrimų laboratorija.

2. Bendroji informacija

2.1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas

Metinis pranešimas parengtas už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. Visi duomenys pateikti 2023 m. gruodžio 31 d. būklei, jeigu nenurodyta kitaip.

Šiame pranešime UAB „Pieno tyrimai“ toliau gali būti vadinama Bendrove.

2.2. Bendrovė ir jos kontaktiniai duomenys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymo 4 str. 3 p. reikalavimais, UAB „Pieno tyrimai“ finansinės ataskaitos ir metinis pranešimas parengti taikant tokius pačius reikalavimus kaip ir vidutinėms įmonėms. Bendrovė neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo 2 str. 32 d. 9 p. ir 10 p. nuostatų, todėl nėra laikoma viešojo intereso įmone. Bendrovė filialų ir atstovybių neturi.

Bendrovės pavadinimas	UAB „Pieno tyrimai“
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įstatinis kapitalas	3 784 731 Eur
Akcininko teises ir pareigas įgyvendina	Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerija
Juridinio asmens kodas	233816290
PVM mokėtojo kodas	LT338162917
Juridinių asmenų registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Buveinės adresas	Radvilų Dvaro g.31, LT- 48331 Kaunas
Telefono numeris	8 (37) 361181
Elektroninio pašto adresas	info@pieno-tyrimai.lt
Interneto svetainės adresas	www.pieno-tyrimai.lt

2.3. Bendrovės valdymas ir darbuotojai

Bendrovės valdymo organai yra: visuotinis akcininkų susirinkimas, kolegialus valdymo organas – valdyba, vienasmenis valdymo organas – vadovas (direktorius). Kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba – Bendrovėje nesudaromas. Bendrovės organai privalo veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai, laikytis įstatymų bei kitų teisės aktų, taip pat vadovautis Bendrovės įstatais.

Akcininkas. Aukščiausiasis Bendrovės valdymo organas yra visuotinis akcininkų susirinkimas. Bendrovės akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo ir sprendimo priėmimo tvarka nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme. Visuotinis akcininkų susirinkimas neturi teisės pavesti kitiems Bendrovės organams spręsti jo kompetencijai priskirtų klausimų. Bendrovės akcijų savininkė yra Lietuvos Respublika (LR), jai priklauso 100 proc. Bendrovės nematerialių akcijų. Kiekviena visiškai apmokėta akcija akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą. Valstybės nuosavybės teise priklausančių akcijų valdytoja yra LR Žemės ūkio ministerija. Kadangi akcijų savininkas yra vienas asmuo, akcininko sprendimai įforminami LR žemės ūkio ministro įsakymais. Bendrovės įstatinis kapitalas – 3 784 731 eurai ir yra padalintas į 3 784 731 paprastąsias vardines akcijas. Vienos akcijos nominali vertė 1 Eur (vienas euras).

Valdyba. Valdybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas 4 metų kadencijai iš 5 (penkių) narių. Ne mažiau kaip 3 Bendrovės valdybos nariai turi atitikti Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr.631 „Dėl kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų

priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Atrankos aprašas), nustatytus nepriklausomumo kriterijus.

Bendrovės valdybos darbo tvarką nustato valdybos priimtas jos darbo reglamentas. Valdybos kompetencija, sprendimų priėmimo tvarka, atsakomybė, taip pat jos narių teisės ir pareigos nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme, Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr.665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Atrankos apraše ir kituose teisės aktuose, išskyrus, kad valdyba turi teisę priimti be Bendrovės visuotino akcininkų susirinkimo pritarimo Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytus sprendimus. Valdyba visus suplanuotus darbus ir išsikeltus metinius uždavinius įgyvendino.

Per metus vyko 12 valdybos posėdžių. Keturi valdybos nariai dalyvavo 12 posėdžių, vienas valdybos narys -11 posėdžių, nes buvo paskirtas į valdybos narius nuo 2023 m. vasario 3 d.. Dalyvavimas posėdžiuose sudarė 100 proc., praleistų posėdžių nebuvo.

Ataskaitų sudarymo datą veikia LR žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3D-59 „Dėl Žemės ūkio ministro 2020 m. spalio 27 d. įsakymo Nr. 3D-738 „Dėl UAB „Pieno tyrimai“ valdybos sudarymo“ pakeitimo“ patirtinta Bendrovės valdyba, kurią sudaro 5 nariai (įskaitant valdybos pirmininką). Valdybos narių kadencija 4 metai.

Valdybos sudėtis:

Pareigos valdyboje, vardas, pavardė	Darbovietė, pareigos, kvalifikacija
Valdybos pirmininkas Artūras Palekas	Biudžetinės įstaigos "Viešojo valdymo agentūra" prie Vidaus reikalų ministerijos , kodas 188784211, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius, direktorius, socialinių mokslų magistras (verslo strategija)
Nepriklausomas valdybos narys prof. dr. Rolandas Stankevičius	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) , kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, LT 44307 Kaunas, Veterinarijos akademija, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas, turintis žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį AB "Kelių priežiūra" , kodas 232112130, Savanorių pr. 321C, LT-50120 Kaunas, valdybos pirmininkas
Nepriklausomas valdybos narys Vygandas Sliesoraitis	UAB „Genetiniai išteklių“, kodas 304979983, Ėriškių g. 8, Upytės k., LT-38291 Panevėžio r., valdybos narys Vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnis Inžinieriaus-ekonomisto magistro laipsnis
Valdybos narys Andrius Burlėga	Žemės ūkio ministerija , kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Teisėkūros ir atstovavimo skyriaus vedėjas, UAB „Lietuvos žirgynas“, kodas 302795881, Žirgų g. 2, Riešė, LT-14265 Vilniaus r., valdybos narys, turintis teisininko išsilavinimą
Valdybos narė Neringa Gujytė	Žemės ūkio ministerija , kodas 188675190, Gedimino pr. 19, LT-101103 Vilnius, Turto ir viešųjų pirkimų skyriaus patarėja, turinti chemijos inžinerijos magistro laipsnį

Valdybos nariai neturi Bendrovės akcijų ir neatlieka Bendrovėje jokių pareigų, išskyrus valdybos nario pareigas.

Bendrovės vadovas – direktorius - yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas, kuris organizuoja Bendrovės veiklą, priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, skatina juos ir skiria nuobaudas, veikia Bendrovės vardu ir turi teisę vienašališkai sudaryti sandorius. Bendrovės vadovą renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų, nustato jo atlyginimą, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina bei skiria nuobaudas Bendrovės valdyba. Bendrovės vadovo kompetencija, teisės, pareigos, atsakomybė, jo rinkimo ir atšaukimo tvarka nesiskiria nuo nurodytųjų Akcinių bendrovių įstatyme, Apraše ir kituose teisės aktuose. Bendrovės vadovas savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, Bendrovės įstatais, visuotino akcininkų susirinkimo sprendimais, valdybos sprendimais ir pareiginiais nuostatais.

Bendrovės vadovas:

Pareigos	Vardas, pavardė	Kvalifikacija	Dirba šiose pareigose nuo
Direktorė	Laima Urbšienė	Pieno ir pieno produktų technologija, inžinierė technologė, technikos mokslų daktarė	2017-07-25

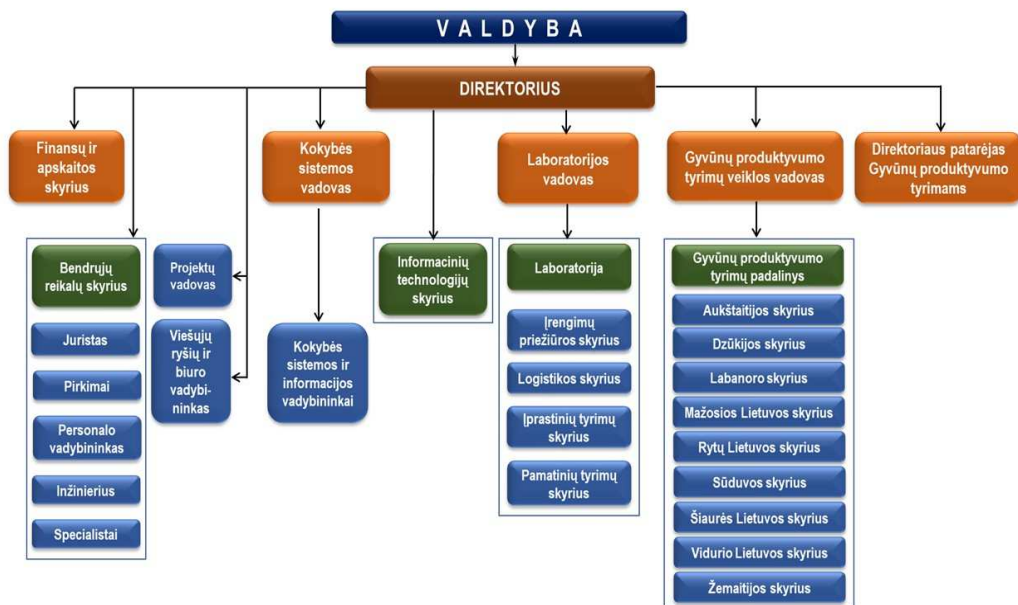
Direktorė Laima Urbšienė kitų vadovaujamų ir kitų pareigų kituose juridiniuose asmenyse neatlieka.

Bendrovės vadovybė.

Bendrovės vadovybė susideda iš Bendrovės ūkinio ir techninio valdymo personalo.

Pareigos	Vardas, pavardė	Kvalifikacija	Dirba šiose pareigose nuo
Kokybės sistemos vadovė	Dalia Riaukienė	Pieno ir pieno produktų technologija, inžinierė technologė, technikos mokslų daktarė	2003-03-31
Laboratorijos vadovas	Vygantas Petrauskas	Ž. ū. elektrifikacija ir automatizacija, inžinierius elektrikas, technologijos mokslų daktaras	2003-03-28
Vyr. finansininkė	Asta Urbonienė	Ekonomika ir valdymas, ekonomistė organizatorė	2003-02-20
GPT veiklos vadovė	Guoda Kirvelaitė	Gyvulininkystės technologija, žemės ūkio mokslų magistras	2023-07-24
Bendrujų reikalų skyriaus vadovas	Dainius Mocevičius	Administracinė teisė, teisės magistras	2022-02-14

Bendrovės organizacinė struktūra sudaryta pagal darbuotojų atliekamas funkcijas. Ji yra tokia: vadovybė, Finansų ir apskaitos skyrius, Bendrujų reikalų skyrius, Informacinių technologijų skyrius, Laboratorija, Kokybės sistemos ir informacijos vadybininkai, Gyvūnų produktyvumo tyrimų padalinys, kuris apima Aukštaitijos, Dzūkijos, Labanoro, Mažosios Lietuvos, Rytų Lietuvos, Sūduvos, Šiaurės Lietuvos, Vidurio Lietuvos ir Žemaitijos skyrius.

1 pav. UAB „Pieno tyrimai“ organizacinė struktūra

Darbuotojai. Vidutinio sąrašinio įmonės darbuotojų skaičiaus kitimas:

1 lentelė

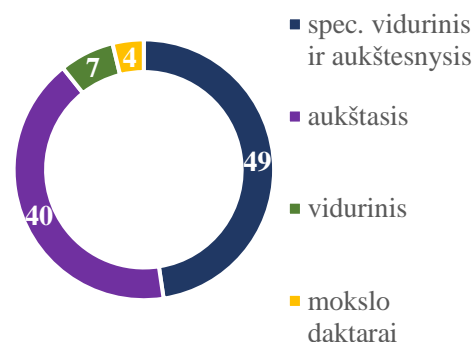
Darbuotojai, vnt.	Pokytis	
	(+;-) punkt.	proc.
2021 m.	270	-
2022 m.	242	-28 -10,4
2023 m.	232	-10 -4,1

Ataskaitiniais metais vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius sudarė 232 darbuotojai, kuris, lyginant su 2022 m., sumažėjo 10 darbuotojų (-4,1 proc.). Darbuotojų skaičiaus mažėjimą lėmė mažėjančios darbo apimtys dėl

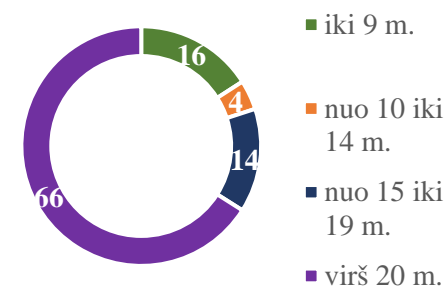
vidutinių pieno ūkių skaičiaus ir juose laikomų karvių skaičiaus mažėjimo ir darbo procesų optimizavimo. GPT padalinio skyriuose dėl netolygaus karvių išsibarstymo šalies teritorijoje dalis GPT asistentų dirba nepilnais darbo krūviais. Todėl vis stengiamasi perorganizuoti jų darbą ir aprūpinti juos pilnu darbo krūviu, atsisakant darbuotojų, kuriems nėra galimybių suteikti papildomų tiriamųjų bandų.

Didžiąją dalį Bendrovės pajėgumų lemia darbuotojų žinios, išmanymas ir įgūdžiai.:

Pagal išsilavinimą, %

Pagal darbo stažą, %

2 pav. Bendrovės darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą ir darbo patirtį

Siekiant užtikrinti reikiamą darbuotojų kompetenciją tinkamai Bendrovės veiklai užtikrinti, vykdomas personalo mokymas. 2023 m. darbuotojų vidinių ir išorinių mokymų planai buvo sudaryti ir įgyvendinti įvertinant Bendrovės poreikius ir atsižvelgiant į darbuotojų pageidavimus. Pagal sudarytą vidaus mokymo planą, 2023 m. buvo suplanuoti ir įvykdyti 10 vidaus mokymų. Darbuotojai kėlė kvalifikaciją 33 išorės mokymuose pagal patvirtintą išorės mokymų planą ir 28 mokymuose pagal papildomą mokymų

planą. Iš viso 2023 m. įvyko 61 išorės mokymas, kuriuose dalyvavo 63 darbuotojai.

Naujų darbuotojų atranka vykdoma naudojantis internetinių darbo skelbimų portalų paslaugomis, talpinant darbo pasiūlymų skelbimus. Atsiradus poreikiui įsisavinti naujas darbo vietas/funkcijas ar užimti pareigas Laboratorijoje, darbuotojai atrankami organizuojant darbuotojų atrankas Bendrovės viduje. Atrankos vykdomos vadovaujantis direktoriaus įsakymu patvirtintu tvarkos aprašu. 2023 m. įvyko tik viena atranka dalyvauti mokymuose, įsisavinant skaitmeninių termometrų ir skysčių dozatorių kalibravimą, vandens vonelių, šaldytuvų, inkubatorių tikrinimo darbą.

2.4. Bendrovės vadovų ir darbuotojų atlygio politika.

Už Bendrovės valdybos nario veiklą valdybos nariui mokamas fiksuotas mėnesinis bruto atlygis. Atlygis apskaičiuojamas ir Bendrovės nepriklausomam kolegialaus organo nariui išmokamas kas mėnesį. Bendrovės valdybos nepriklausomam nariui mokamas 25 proc. (1/4) atlygis nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, jeigu valdybos narys eina valdybos pirmininko pareigas – 35 proc. atlygis nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Valstybės tarnautojui, einančiam valdybos nario pareigas, mokamas 12,5 proc. (1/8) nuo Bendrovės vadovui nustatyto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Atlygis gali būti mažinamas ir (ar) nemokamas, jeigu Bendrovės valdybos narys nedalyvauja Bendrovės kolegialaus organo posėdžiuose, nepareiškia nuomonės darbotvarkės klausimais ir nebalsuoja dėl jų, neatlieka ir (ar) negali atlikti savo funkcijų.

Bendrovė gali kompensuoti valdybos nariui pagrįstas išlaidas (pvz., patirtas kelionės išlaidas), patirtas vykdant valdybos nario veiklą. Valdybos narys, siekiantis gauti kompensaciją už pagrįstas išlaidas, privalo pateikti tokias išlaidas paaiškinančius ir pagrindžiančius dokumentus.

2 lentelė

Valdybos nariams skirtas ir išmokėtas atlygis

	Valdybos pirmininkas		Nepriklausomi valdybos nariai		Valdybos nariai valstybės tarnautojai	
	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.	2023 m.
Narių skaičius, vnt.	1	1	1	2	2	2
Skirta atlygio, Eur	5 230	18 104	8 861	2 424	3 248	2 436
Išmokėta atlygio, Eur	3 348	11 098	5 624	1 217	2 022	2 439
Vidutinis mėnesinis paskirtasis atlygis, Eur	1 207	1 509	467	1 082	429	102

Bendrovės direktoriaus darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, kintamoji dalis ir premija. Pareiginė alga nustatoma koeficientais, jį dauginant iš atitinkamų metų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, nustatyto Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme, atsižvelgiant į nustatytą Bendrovės II kategoriją. Kintamoji dalis priklauso nuo Bendrovės vadovui nustatytų veiklos rodiklių, susijusių su Bendrovės tikslų įgyvendinimu ir vadovui numatytų užduočių, susijusių su Bendrovės vidaus administravimu, įvykdymu ir nustatoma vieną kartą metuose pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius, atsižvelgiant į praėjusiais metais pasiektus konkrečius Bendrovės veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius). Kintamosios dalies dydį ir konkrečius veiklos rezultatus (vertinamus rodiklius) nustato UAB „Pieno tyrimai“ valdyba. Kintamoji dalis negali viršyti 20 procentų praėjusiais finansiniais metais direktoriui išmokėtos pareiginės algos. Vadovų mėnesinės algos kintamosios dalies dydžiui nustatyti ūkinės – finansinės veiklos rodikliai, jų planiniai dydžiai ir kintamosios dalies dydžiai tikslinami kiekvienais metais, nurodomi uždarosios akcinės Bendrovės strategijoje, ir tvirtinami Bendrovės valdybos.

Bendrovei nepasiekus nė vieno nustatyto rodiklio, vadovų mėnesinės algos kintamoji dalis nenustatoma arba ji proporcingai mažinama.

Bendrovės valdyba nustatė 2023 m. veiklos rezultatų vertinimo rodiklius, nuo kurių priklausys UAB „Pieno tyrimai“ direktoriaus darbo užmokesčio kintamoji dalis, kurią valdyba skirs 2024 m. po 2023 m. finansinių ataskaitų patvirtinimo.

3 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ 2023 metų ūkinės – finansinės veiklos rodiklių direktoriaus darbo užmokesčio kintamosios dalies dydžiui nustatyti įvykdymas

Eil. Nr.	Rodiklis	2023 m. planas ir įvykdymas		
		Nustatyta	Pasiekta	Įvykdymas
1.	Nuosavo kapitalo grąža, proc. (ROE)	>5	6,7	Įvykdyta
2.	Sisteminių tyrimų rezultatų pateikimas per 24 val., proc.	>95	96,8	Įvykdyta
3.	Darbuotojų įsitraukimo indekso didėjimas, proc.	2	13	Įvykdyta
4.	Pardavimų apimtis vienam darbuotojui (vidutiniam sąlyginiam), tūkst. Eur	≥30	32,1	Įvykdyta
5.	Pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų*, proc.	25	24	Įvykdyta**

* *papildomos veiklos pardavimai - tai visos parduodamos prekės ir paslaugos, kurios nėra priskiriamos privalomiems pieno tyrimams pagal Pieno supirkimo taisykles ir gyvūnų produktyvumo tyrimams pagal Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisykles.*

** *2023-05-26 valdybos posėdyje aptartas 5 rodiklio ydingumas, nes didinant GPT ūkių skaičių bendrovė gauna papildomas pajamas ir uždirba pelną, tačiau tuo pačiu prastėja 5 rodiklio procentinė išraiška, todėl valdyba 2024-03-28 vykusiame posėdyje nusprendė pripažinti, kad rodiklis yra laikytinas įgyvendintu atsižvelgiant į tai, kad pajamos iš papildomų pardavimų augo 17 proc., kai buvo planuota 10 proc.*

Kiti Bendrovės vadovai, skyriaus vedėjai ir vadovai, specialistai bei kiti darbuotojai skatinami siekti Bendrovei nustatytų strateginių tikslų ir uždavinių kintamąją darbo užmokesčio dalimi, premijomis už pasiektus rezultatus arba priedais už papildomai atliktą darbą.

4 lentelė

Bendrovės vadovų darbo užmokesčio kitimas 2021 - 2023 m.

2

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Vadovai		vnt.	2	2	1
1.	Darbo užmokesčio suma, t.sk.:	Eur	89 704	85 866	67 444
1.1	kintama dalis	Eur	23 261	23 339	17 387
		proc.	26	27	26
1.2	premijos	Eur	12 476	8 505	9 195
Žemesnės grandies vadovai		vnt.	19	18	19
2.	Darbo užmokesčio suma, t.sk.:	Eur	557 808	504 861	506 000
2.1	premijos	Eur	40 039	9 738	15 850
2.2	kitos skatinamosios išmokos	Eur	78 726	72 967	65 545
2.3	išeitinės išmokos	Eur	22 708	13 326	-

Bendrovės Darbo apmokėjimo sistema periodiškai atnaujinama, konsultuojamasi dėl pakeitimų su darbuotojų išrinkta Darbo taryba. Darbo apmokėjimo sistema garantuoja Bendrovėje taikomą darbo apmokėjimo skaidrumą, nustato objektyvius kriterijus darbų (pareigybių) sudėtingumo įvertinimui, kurio pagrindu yra nustatomi minimalūs ir maksimalūs bazinio darbo užmokesčio dydžiai. Sistema nustato vienodą darbo užmokesį už tokį patį ar lygiavertį darbą visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų lyties, rasės, pažiūrų ar kitų Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme nustatytų

pagrindų. Vadovaujantis Sistema, tokie patys darbai, už kuriuos mokamas vienodas darbo užmokestis, yra nustatomi remiantis objektyviais kriterijais, atsižvelgiant į tai, ar lyginami darbuotojai pagal savo darbo veiklos specifiką ir atliekamas funkcijas be didesnių darbdavio sąnaudų gali būti sukeisti savo darbo vietomis. Sistema parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos darbo kodeksą įgyvendinančiais teisės aktais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Bendrovėje yra sudaromas darbuotojų pareigybių sąrašas, pagal kurį pareigybės grupuojamos pagal darbo pareigų pobūdį, atsakingumą ir būtina kvalifikaciją darbo pareigoms atlikti. Pareigybių sąrašas su numatytu minimaliu ir maksimaliu kiekvienai pareigybių grupei nustatyta bazinio darbo užmokesčio dydžiu, suderinus su Darbo taryba, tvirtinamas direktoriaus įsakymu. Darbuotojui mokamo darbo užmokesčio kintamoji dalis skiriama pagal darbuotojui skiriamų darbo pareigų kiekį ir sudėtingumą. Taip pat darbuotojams nustatyti skatinamieji priedai už įgytą kvalifikaciją ar dirbamą darbą, atsižvelgiant į šio konkretaus darbo specifiką, ir priemokos, kai darbuotojui pavedamas papildomas darbas, pareigos ar užduotys. Už pasiektus rodiklius, už gerus metinius Bendrovės veiklos rezultatus, labai gerą pareigų vykdymą, už ilgametį ir nepriekaištingą darbą, už įgyvendintus racionalius pasiūlymus, lojalumą, už labai gerus bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, vykdant savo pareigas, už sėkmingą profesinės kompetencijos vystymą Bendrovės direktoriaus įsakymu darbuotojai skatinami išmokant vienkartinės premijas. Vadovaujantis patvirtinta Darbo apmokėjimo sistema, tęsiant ilgametes Bendrovės tradicijas, darbuotojams buvo išmokėtos premijos Bendrovės 30-mečio jubiliejaus proga, skiriamos materialinės pašalpos mirus darbuotojo artimam šeimos nariui ir gimus vaikui.

Bendrovės darbo užmokesčio fondas, įskaitant socialinio draudimo mokesčius, sudarė: 2023m. - 4 007 tūkst. Eur, 2022 m. - 3 803,7 tūkst. Eur, 2021 m. - 3 945,2 tūkst. Eur.

Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, vidutinis mėnesio nustatytasis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių kito taip:

5 lentelė

Pavadinimas	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Direktorius	3 831	3 903	4 209
Direktoriaus pavaduotojas GPT	3 266	3 324	-
Aukščiausio lygio vadovai	2 806	3 086	3 235
Vidurinės grandies vadovai	2 077	2 069	2 041
Specialistai	1 855	1 923	1 939
Vairuotojai-ekspeditoriai	1 335	1 372	1 480
Laboratorijos darbuotojai	1 241	1 305	1 330
GPT asistentai	1 164	1 169	1 180
Ūkio dalies darbuotojai	1 082	1 128	1 135

2.5. Dividendų politika

Bendrovė dividendus moka į valstybės biudžetą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 509 „Dėl Valstybės valdomų įmonių siektinų pagrindinių finansinių veiklos rodiklių 2022–2024 metų laikotarpiu patvirtinimo“ nurodė Bendrovei 2022-2024 m. laikotarpiu siekti ne mažesnės kaip 5 proc. vidutinės metinės nuosavo kapitalo grąžos (ROE) ir mokėti į valstybės biudžetą 70-75 proc. nuo paskirstytinojo pelno dydžio dividendus. Bendrovės dividendų mokėjimas:

6 lentelė

Ataskaitinis laikotarpis	Paskirstytinasis pelnas, Eur	Skiriama dividendams, proc.	Dividendų suma, Eur	Skirta dividendų vienai akcijai, Eur
2021 m.	269 581	70	188 707	0,05
2022 m.	371 013	75	278 260	0,07
2023 m.	357 960	75	268 470	0,07

3. VEIKLA, VEIKLOS APLINKA IR RIZIKŲ VALDYMAS

3.1. Pagrindiniai istoriniai veiklos faktai

Lietuvoje nuosekliai ir centralizuotai pieno sudėties ir kokybės tyrimai pradėti atlikti 1993 m. spalio 15 d. Lietuvoje įsteigus Valstybinę eksperimentinę pieno kokybės tyrimo laboratoriją. Tuo metu jau buvo atliekami pieno sudėties tyrimai - nustatomi riebalai, baltymai, somatinės ląstelės. Tačiau atsirado poreikis vykdyti veislinių gyvulių pasirinkimą pagal pieno savybes, t. y. vykdyti gyvulių selekcinį darbą. Tai buvo vienu pagrindiniu pieno tyrimų laboratorijos atsiradimo motyvu. Pirmieji šios laboratorijos tyrimai buvo atliekami Sargėnuose (Kauno mikrorajone) įsikūrusios tarprajoninės veislininkystės įmonės patalpose. Kadangi laboratorijos užmojai buvo platūs, vykdomam darbui turėtos patalpos tapo per mažos. Todėl nuo 1994 m. spalio 12 d. šios laboratorijos darbuotojai tęsė veiklą naujai įrengtose Lietuvos veterinarijos akademijos patalpose, o po pusmečio Valstybinė eksperimentinė pieno kokybės tyrimo laboratorija tapo valstybės įmone „Pieno tyrimai“. Kartu su Vokietijos mokslininkais įvykdžius PHARE projektą, buvo sukurta ES reikalavimus atitinkanti pieno sudėties ir kokybės tyrimų centrinė laboratorija. Šalies centrinės pieno tyrimų laboratorijos atsiradimas sąlygojo superkamo ir/ar parduodamo į rinką žalio pieno saugos ir kokybės stebėsenos bei kontrolės sistemos sukūrimą ir pieno sudėties tyrimų atlikimą visiems pieno ūkiams, kurie kontroliavo bandas veislininkystės tikslais.

Nuo 1996 m. VI „Pieno tyrimai“ pavesta atlikti pieno tyrimus visiems ūkiams, kontroliuojantiems veislininkystės tikslais pienines bandas. Nuo 1998 m. balandžio 1 d. pagal palaipsninio diegimo grafiką pradėta tirti pieno sudėtis

ir kokybė, skirta atsiskaityti pieno gamintojams už superkamą perdirbti pieną. O nuo 1999 m. sausio 1 d. visiems pieno gamintojams už jų parduotą pieną perdirbimui privalėjo būti atsiskaitoma pagal šio pieno tyrimų, atliktų valstybės įmonėje „Pieno tyrimai“, rezultatus. Tais pačiais metais sukurta interneto svetainė www.pieno-tyrimai.lt, kurioje pateikiami tyrimų duomenys pieno gamintojams, pieno supirkėjams, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ir kitoms suinteresuotosioms institucijoms.

Nuo 2001 m. sausio mėnesio VI „Pieno tyrimai“ buvo akredituota Vokietijos akreditacijos tarnybos DAP (Deutsches Akkreditierungssystem Profwesen). Akreditacijos sritis – cheminiai, fizikiniai ir mikrobiologiniai pieno tyrimai. Nuo 2010 m. ir šiuo metu Bendrovė akredituota Nacionalinio akreditacijos biuro prie Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos.

2002 m. pabaigoje pageidaujantiems ūkiams, turintiems pieno šaldymo įrangą, pradėta taikyti nauja pieno tyrimų atlikimo tvarka, kai pieno mėginiai tyrimams imami iš kiekvienos pieno siuntos. Dalis šių ūkių papildomai užsakė ir mėginių surinkimo tiesiogiai iš ūkių ir pristatymo į laboratoriją paslaugą.

Plečiantis įmonės veiklai, atsirado erdvesnių patalpų poreikis, todėl, vykdant 2003 m. rugsėjo 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.115 „Dėl nekilnojamo daikto perdavimo ir įstatinio kapitalo didinimo“, buvo iš Lietuvos veterinarijos akademijos perimtas nenaudojamas valgyklos pastatas ir rekonstruotas į pieno tyrimų laboratoriją. Veikla naujose patalpose, esančiose Radvilų Dvaro g. 31, Kaune, pradėta vykdyti 2006 m. liepos mėnesį.

2011-ieji metai Valstybinės maisto ir Veterinarijos tarnybos buvo paskelbti pieno kokybės metais. Tais metais prasidėjo nemažai pokyčių pieno tyrimų sistemos tobulinime. Siekiant išaiškinti pieno mėginių falsifikavimo atvejus ir sugriežtinti superkamo pieno kokybės kontrolę, buvo pradėtos vykdyti pieno siuntų patikros pieno supirkimo įmonėse ir pradėta tikrinti, ar

paimti pieno mėginiai tapatūs su superkamu pienu. Šios priemonės tęsiamos ir toliau.

Pasitelkiant pažangiąją pasaulio laboratorijų praktiką ir laboratorijos įrangos gamintojų siūlomas naujas modernesnes tyrimų technologijas, buvo nuolat ieškoma galimybių pasiūlyti pieno sektoriui naujus tyrimo metodus bei patobulinti jau įdiegtus. 2013 m. valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ laboratorija pasiūlė pieno ūkiams karvės veršingumo nustatymo iš pieno ankstyvojoje veršingumo stadijoje imunofermentiniu metodu tyrimus, o nuo 2015 m. pradėjo identifikuoti mastito sukėlėjus PGR metodu. Bendrovė nuo 2017 m. kartu su Olandijos partneriu pieno ūkiams siūlo atlikti pašarų tyrimus NIRS metodu, kuris užtikrina greitą ir išsamų įvairių pašaro rūšių mėginių ištyrimą. Nuo 2019 m. gegužės mėn. antimikrobinės medžiagos žalio pieno mėginiuose identifikuojamos modifikuotu imunofermentinės analizės metodu, naudojant InfiniPlex testą. Įgyvendinant tvarumo principus, nuo 2021 m. padidintas iš vieno mėginio atliekamų superkamo pieno tyrimų skaičius, dėl ko sumažėjo vienkartinį plastikinių indelių, konservanto ir panaudoto mėginiams pieno kiekiai.

Vykdydamas 2017 metų kovo 13 d. Vyriausybės patvirtintą programos įgyvendinimo planą, kuriame buvo numatyta optimizuoti valstybės valdomų įmonių valdymą, peržiūrint jų veiklos funkcijas ir teisinę formą, 2018 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras įsakymu Nr. 3D-788 „Dėl valstybės įmonės „Pieno tyrimai“ pertvarkymo į uždarąją akcinę bendrovę“ valstybės įmonė „Pieno tyrimai“ priėmė sprendimą pertvarkyti valstybės įmonę (VI) „Pieno tyrimai“ į uždarąją akcinę bendrovę (UAB) „Pieno tyrimai“. Pertvarkymas baigtas ir UAB „Pieno tyrimai“ pradėjo veikti 2018 m. gruodžio 31 d. Nuo 2019 m. liepos 1 d. UAB „Pieno tyrimai“ reorganizuoti prijungiant UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Pertvarkymu ir reorganizavimu buvo siekiama sukurti žalio pieno gamybos reguliavimo sistemą, apimant pieno kokybės, bandų produktyvumo ir veislinių savybių

gerinimą, prioritetu laikant nuoseklų veislininkystės darbą, tinkamą gyvūnų laikymą, priežiūrą, subalansuotą šėrimą, pažangų, modernų ir tvarų ūkio vystymą bei plėtrą. Taip pat siekiama stiprinti pieno sektoriaus dalyvių ekonominį savarankiškumą ir jų gaminamos produkcijos tarptautinį konkurencingumą, skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas ir tikimasi, kad bus užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų funkcijų atlikimas.

3.2. Veiklos apibūdinimas

- **Pagal savo veiklos pobūdį** Bendrovė yra specializuota centrinė šalies pieno tyrimų laboratorija, kuri atlieka viso šalyje superkamo pieno sudėties ir kokybės tyrimus, vykdo pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir teikia kitas su pieno sektoriumi susijusias paslaugas.

Nacionalinis akreditacijos biuras patvirtino UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos kompetenciją standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ atitikčiai ir akreditavo atlikti žalio pieno fizikinius-cheminius ir mikrobiologinius tyrimus bei masės, tūrio ir temperatūros matavimo priemonių kalibravimą. Įdiegus integruotą vadybos sistemą, Laboratorija akredituota matavimo priemonių tikrinimo (metrologinės patikros) veiklai standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitikčiai.

Bendrovės teikiama pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslauga yra licencijuota vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymu ir Europos parlamento ir tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/1012 (licencija išduota 2019-07-18). Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo, indentifikavimo, apskaitos, duomenų kaupimo, saugojimo ir apdorojimo principai atitinka Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (International Committee for Animal Recording (ICAR)) reikalavimus.

Bendrovė vykdo šią veiklą:

- atlieka sudėties ir kokybės tyrimus pieno žaliavos saugos ir kokybės stebėsenai bei kontrolei ir atsiskaitymui už superkamą pieną;
- vykdo tiriamųjų pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus: tvarko pieninių gyvūnų pirminę veislininkystės apskaitą, nustato pieno primilžius, paima kontrolinius pieno mėginius, juos ištiria, pirminius veislininkystės apskaitos duomenis perduoda į VĮ Žemės ūkio duomenų centro administruojamą Ūkinių gyvūnų registrą (ŪGR) ir Ūkinių gyvūnų veislininkystės informacinę sistemą (toliau - ŪGVIS),,
- konsultuoja pieninių gyvūnų laikytojus produktyvumo didinimo, pieno kokybės gerinimo, produktyvumo tyrimų vykdymo ir kitais pienininkystės ūkio tvarkymo klausimais;
- vykdo mokymus gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo ir duomenų perdavimo tematika;
- atlieka ūkinių gyvūnų ženklinimo ir registravimo paslaugą;
- atlieka ūkinių gyvūnų ganymo registravimo paslaugą;
- kaupia, archyvuoja, apdoroja ir analizuoja pieno sudėties ir kokybės duomenis, pateikia ištirtų pieno mėginių rezultatų analizę bei statistinius duomenis kontroliuojančioms institucijoms;
- atlieka tyrimus tiesiogiai pienu ir pieno produktais prekiaujantiems ūkininkams;
- atlieka mastito sukėlėjų ir jų jautrumo antibiotikams nustatymą pieno mėginyje mikrobiologiniu metodu;
- atlieka mastito sukėlėjų nustatymą PGR metodu;
- atlieka karvės veršingumo nustatymo tyrimus;
- teikia pieno mėginių pristatymo tiesiogiai iš pieno ūkių į pieno tyrimų laboratoriją paslaugas;
- nustato tetraciklinų ir chloramfenikolio likučius piene;
- teikia pieno tyrimų laboratorijoms kontrolinio pieno mėginius, matuoklių derinimo rinkinius ir mėginių rinkinius tarplaboratoriniams palyginamiesiems tyrimams;

- atlieka pieno kiekio matavimo priemonių kalibravimą ir techninę priežiūrą;
- atlieka pieno šaldytuvų metrologinę patikrą;
- atlieka melžimo įrangos tikrinimus;
- tiria pašarus;
- atlieka kitas paslaugas, susijusias su pieno žaliavos sektoriumi.

Šalyje veikianči vieninga žalio pieno sudėties, kokybės vertinimo ir saugos stebėsenos sistema ir tyrimų atlikimas centrinėje akredituotoje UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijoje atitinka pasaulinę praktiką bei pagrindinių ES norminių dokumentų reikalavimus ir užtikrina pastovų ir tolygų pieno žaliavos sudėties ir kokybės vertinimą visiems pieno sektoriaus dalyviams: gamintojams, supirkėjams, kontroliuojančioms bei administruojančioms pieno supirkimą institucijoms. Siekiama ne tik garantuoti teisingą atsiskaitymą už superkamą pieną, bet ginti ir saugoti pieno gaminių vartotojų sveikatos saugos interesus, užtikrinti pieno produktų eksporto reikalavimų vykdymą bei vystyti veiklą tvarios pienininkystės, pilnavertės mitybos, saugaus ir kokybiško maisto kryptimis.

Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla yra kryptingo ir teisingo veislininkystės darbo pagrindas. Tai viena svarbiausių priemonių, lemianti sėkmingą gyvūnų selekcijos procesą, racionalų ir pelningą jų veisimą, gerinant bandų sudėtį, produktyvumo ir sveikatingumo rodiklius, didinant pieno gamybos efektyvumą ir ūkių stiprėjimą. Gyvūnų produktyvumo tyrimai yra metodiškas pieninių gyvūnų kokybinių ir kiekybinių produktyvumo rodiklių nustatymas, apimantis primilžių nustatymą, kontrolinių pieno mėginių paėmimą, jų ištyrimą, pirminės veislininkystės ir individualių produktyvumo duomenų apskaitą, jų registravimą ir kaupimą ūkinių gyvūnų veislininkystės informacinėje sistemoje. Surinkti, sukaupti ir susisteminti pirminės veislininkystės ir produktyvumo apskaitos duomenys naudingi produktyvumo tyrimus vykdančiam pieninių gyvūnų savininkui, fermos vadovui, selekcininkui, veterinarijos gydytojui. Jais naudojasi atsakingos kontroliuojančios institucijos, pripažintos veislininkystės institucijos (galvijų gerintojų asociacijos), konsultavimo, mokslo įstaigos ir kt. Šių duomenų

pagalba yra priimami sprendimai dėl tolimesnio veislininkystės vystymo, pieninių gyvūnų veislinių savybių gerinimo, gamybos efektyvumo didinimo atskiro ūkio ir visos šalies mastu.

Pieninių gyvūnų laikytojai, vykdydami valstybės remiamus gyvūnų produktyvumo tyrimus, turi galimybę gerinti bandos genetinę vertę, priimti savalaikius bandos valdymo sprendimus ir siekti maksimalaus pelno: gerinti produktyvumo, reprodukcijos rodiklius (gauti daugiau pieno, riebalų, baltymų, veršelių); optimizuoti šėrimo planus ir sumažinti pašarų sąnaudas; išvengti medžiagų apykaitos ligų, su jomis susijusių kitų ligų bei atitinkamų išlaidų; taikyti kryptingą prieauglio auginimą ir gerinti bandos struktūrą, siekiant efektyvaus turimų išteklių panaudojimo; išskirti sergančias karves, nustatyti ir gydyti slaptus ir klinikinius mastitus, planuoti prevencinius darbus, siekiant išvengti mastitų ir parduoti geresnės kokybės pieną didesne kaina; gauti kvalifikuotą konsultantų pagalbą.

Vykdamas produktyvumo tyrimus užtikrinamas tinkamas gyvūno identifikavimas ir kilmės atsekamumas. Atsižvelgiant į gautus tyrimų rezultatus, pripažintos veislininkystės asociacijos gali teisingai vykdyti veislinių gyvūnų kilmės apskaitą, kryptingą paranką ir atranką, vertinti veislinę vertę, tinkamai sudaryti pieninių bandų savininkams karvių poravimo planus, vykdyti veislių gerinimo selekcines programas ir taip užtikrinti nuoseklią veislininkystę šalyje, kuri yra tvarios gyvulininkystės plėtojimo pagrindas.

- **Tarptautinis bendradarbiavimas.** UAB "Pieno tyrimai" bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis – Tarptautine pienininkystės federacija (IDF), kuri kartu su Tarptautine Standartizacijos Organizacija (ISO) rengia tyrimo metodų bei mėginių ėmimo standartus, ir Tarptautiniu gyvulių apskaitos komitetu (ICAR). Kiekvienais metais IDF organizuoja pasaulio pienininkystės aukščiausio lygio susitikimą – kongresą. Šiame renginyje, kuris vyko 2023 m. spalio 16-19 d. Čikagoje, JAV, dalyvavo pasaulio ir pramonės lyderiai, pieno sektoriaus ekspertai, mokslininkai, technikos specialistai, ūkininkai, kurie pristatė svarbiausius klausimus, su kuriais šiandien ir rytoj susidurs pasaulinis pieno sektorius.

Šiuose svarbiuose žinių mainuose suinteresuotosios šalys pateikė savo požiūrį į tai, kaip pienininkystės sektorius gali pasiekti rezultatų dabar ir ateityje, atspindint IDF kongreso temą - beribių potencialą ir begalines galimybes, kurias pienininkystė gali pasiūlyti pasauliui. 2023-05-25 bendrovės atstovai nuotoliniu būdu dalyvavo ICAR konferencijos metu organizuotame Extra MIR seminare, kuriame buvo pristatyta bendra IDF/ICAR iniciatyva, kurios tikslas - išsamesnis ir gilesnis veiklos supratimas, susijęs su vidurinės srities infraraudonųjų spindulių (MIR) spektrų naudojimu pieno sektoriuje. ExtraMIR pagerins tarptautinę komunikaciją apie turimas prognozavimo lygtis ir jų praktinio naudojimo galimybes bei pasiūlys spektrinių duomenų standartizavimo gaires. Laboratorija yra ICAR pamatinių laboratorijų tinklo narys, o Bendrovės atstovas yra ICAR Pieno analizės pakomitečio (Milk Analysis Sub-Committee) narys. 2023 metais nuotoliniu būdu įvyko 7 pakomitečio susitikimai ir du Extra MIR grupės internetiniai seminarai dėl vidurinės srities infraraudonosios spektroskopijos rodiklių panaudojimo tiek efektyviam ūkių valdymui, tiek ir gamybos optimizavimui, prognozuojant pieno savybes. Aptartas ICAR gairių pakeitimo projektas, atsižvelgiant į naujus pokyčius, susijusius su pieno analizės laboratorijoje ir ūkyje naudojamomis matavimo sistemomis, diskutuota aktualiais klausimais, kurie bus aptarti 2024 m. ICAR konferencijoje techninių sesijų metu. Pagrindinės temos - naujos priemonės pieno vidurinės infraraudonosios spektrometrijos galimybėms praplėsti bei kaip susieti ūkio tvarumą ir pieno analizę. Gaunama naujausia mokslinė ir praktinė informacija iš tarptautinių organizacijų mums suteikia galimybę nuosekliai planuoti Bendrovės veiklą tobulinant ir diegiant naujas tyrimų technologijas, užtikrinant rezultatų patikimumą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę, skatinant pieno ūkius dalyvauti GPT, siūlant užsakovams naujas aktualias paslaugas bei pasidalinant gauta informacija su visais šalies pieno sektoriaus dalyviais ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

3.3. Paslaugų užsakovai ir rinkos apžvalga

- **Paslaugų užsakovai.** Bendrovės atliekamų tyrimų ir paslaugų užsakovai yra šie pieno sektoriaus dalyviai: pieno gamintojai (ūkininkai ir

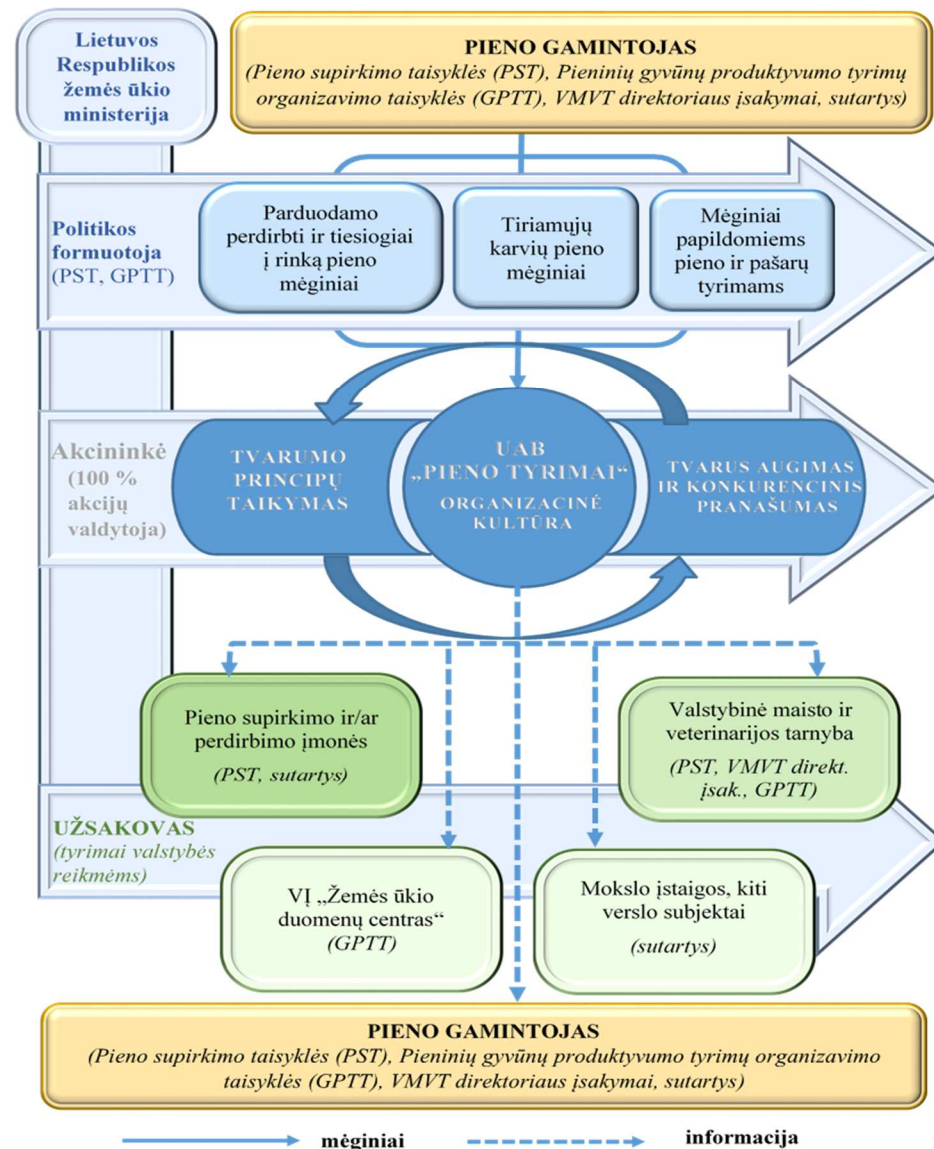
žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės: žemės ūkio bendrovės, kooperatyvai, viešosios įstaigos ir kt.), pieno supirkėjai, pieno perdirbėjai, pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos, mokslo ir kitos įmonės. Informaciją apie Bendrovės atliekamų paslaugų užsakovus ir užimamos rinkos ypatumus apibendrinome žemiau pateiktoje lentelėje:

7 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ atliekamų paslaugų užsakovai

Paslaugų užsakovai ir/arba mokėtojai		Rinkos dalis, proc.	Pajamų dalis, proc.
Pieno sektorių administruojančios ir kontroliuojančios institucijos	LR Žemės ūkio ministerija	100	50,6
	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba		
	Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas		
	Nacionalinė mokėjimo agentūra		
	VĮ Žemės ūkio duomenų centras		
Pieno sektoriaus dalyviai	Pieno gamintojai	100	46,9
	Pieno supirkėjai		
	Pieno perdirbėjai		
Kiti	Tiekėjai, konsultantai	Konkurencinis pranašumas teikiamų paslaugų kokybe ir centralizuota sistema	2,5
	Mokslo ir mokymo įstaigos		
	Kita		

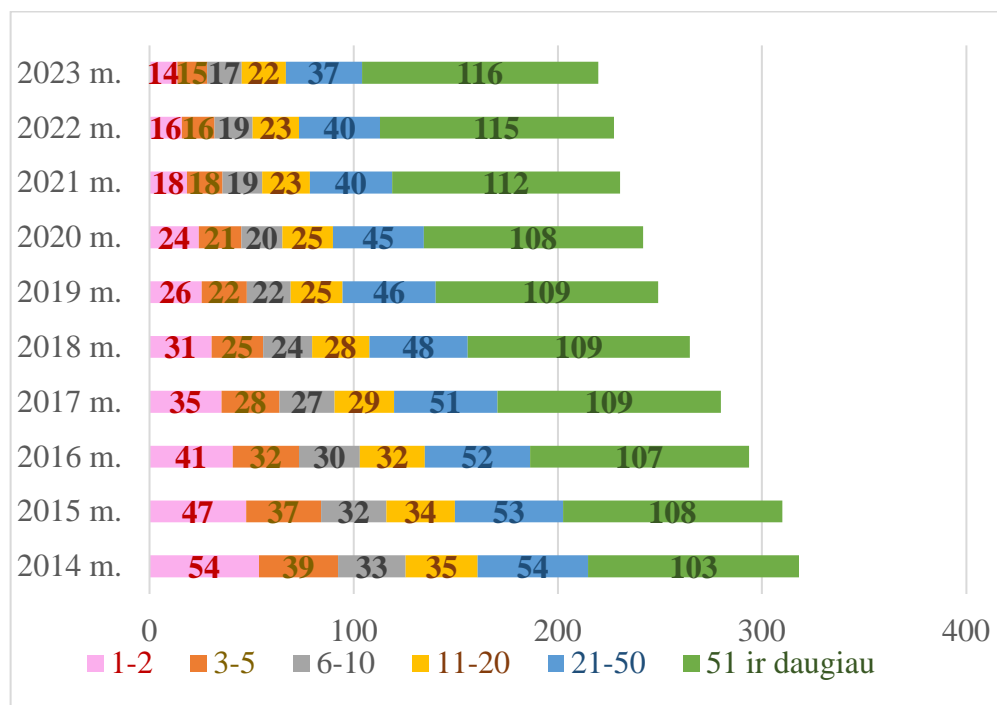
UAB „Pieno tyrimai“ vykdomi privalomi superkamo pieno tyrimai ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai tenkina visų pieno sektoriaus dalyvių - administruojančių ir kontroliuojančių institucijų, pieno supirkėjų bei perdirbėjų, pieno gamintojų ir kitų ūkio subjektų - interesus.

3 pav. UAB „Pieno tyrimai“ veiklos schema

- **Rinkos apžvalga:**

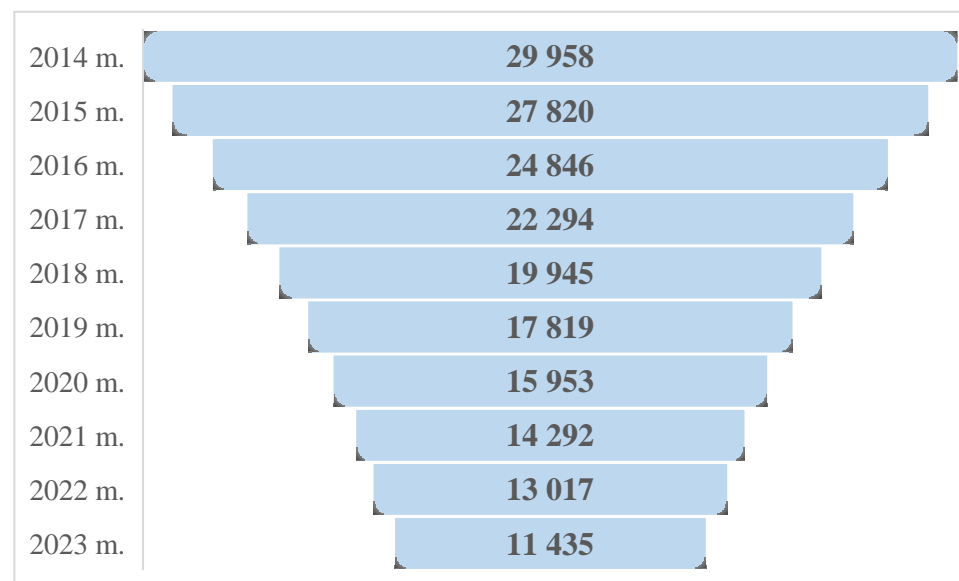
Pieninių veislių karvių bandų ir pieno pardavėjų skaičiaus mažėjimas. UAB „Pieno tyrimai“ atliekamų tyrimų ir paslaugų apimtys tiesiogiai priklauso nuo pieninių bandų skaičiaus ir jų dydžio pagal laikomų karvių skaičių. Vyksta pastovus smulkių ir vidutinių ūkių skaičiaus mažėjimas, o stambūs šalies ūkiai, laikantys daugiau kaip 51 karvę, melžiamų karvių skaičių kasmet didina. Didesni ūkiai įgauna ekonominio masto pranašumus, jie gali naudoti pažangesnę įrangą ir procesus, turi didesnę konkurencinį pranašumą.

4 pav. Karvių pasiskirstymas pagal bandų dydį 2014 - 2023 m. spalio 1 d.

Besikeičiant kaimo socialinei infrastruktūrai, ūkiai labiau specializuojasi ir vis mažiau kaimo gyventojų užsiima smulkia pieno gamyba.

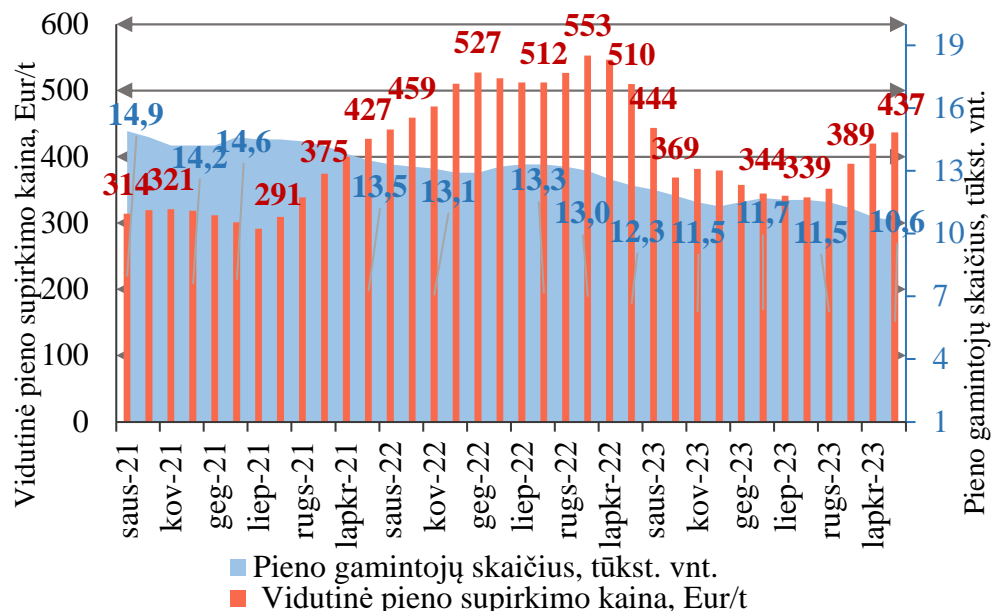
Nuolatinis smulkių bandų skaičiaus mažėjimas įtakoja pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, nuo kurių skaičiaus tiesiogiai priklauso Bendrovės atliekamų pieno tyrimų ir su jais susijusių paslaugų apimtys, skaičiaus mažėjimą:

5 pav. Vidutinio pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiaus kitimas 2014 -2023 m.

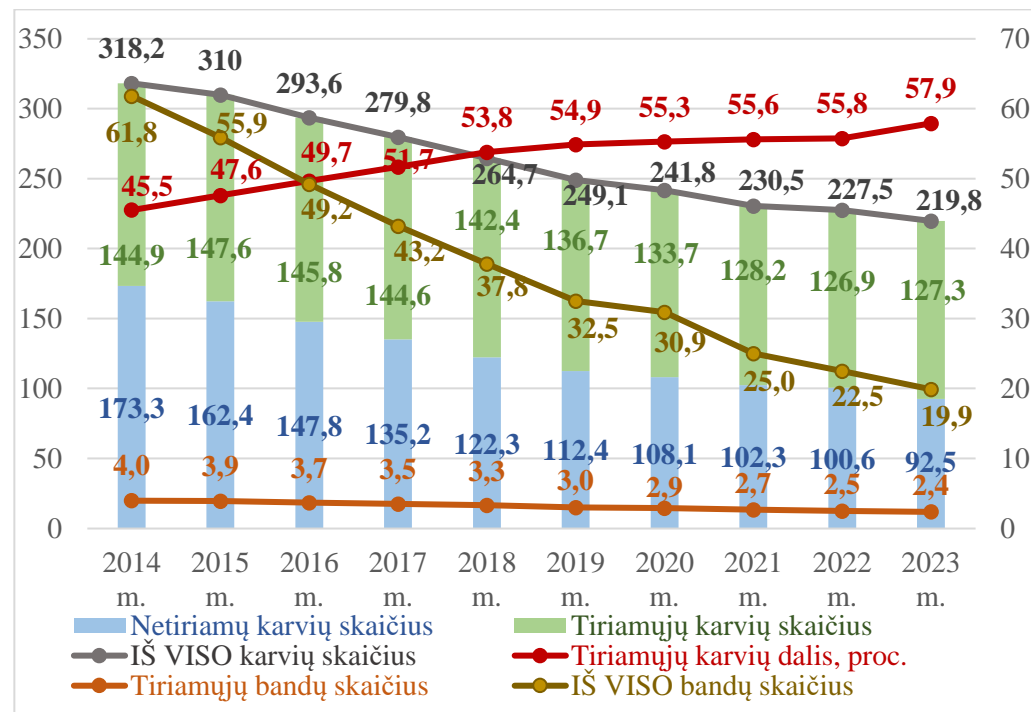
2023 m. vidutinis pieno gamintojų, paduodančių pieną perdirbti, skaičius buvo 11,4 tūkst. vnt. Šis skaičius, lyginant su 2022 m. (13,0 tūkst. vnt.), sumažėjo 1,6 tūkst. vnt. (-12,3 proc.), o nuo 2014 m. šis skaičius sumažėjo beveik trigubai. Pieno sektoriaus struktūrinius pokyčius lemia socialiniai, ekonominiai ir politiniai veiksniai.

Ūkininkų visuomeninės organizacijos nuolatinį dėmesį skiria pieno supirkimo kainos didinimui bei jos prilyginimui Europos Sąjungos šalių supirkimo kainoms. 2021 m. antroje pusėje brangstant energetiniams resursams šalyje, natūralaus pieno supirkimo kainos, lyginant su ankstesniais metais, išibėgėjo didėti ir 2022 m. lapkričio mėn. pasiekė 546,4 Eur/t, tačiau 2023 m. natūralaus pieno kainos krito ir lapkričio mėnesį jau kainavo tik 416,6 Eur/t. Tai įtakojo ženklų pieno gamintojų skaičiaus mažėjimą.

6 pav. Vidutinės natūralaus pieno supirkimo kainos ir pieno gamintojų skaičiaus kitimas 2021 - 2023 m.

- *Tiriamųjų pienininių veislių karvių skaičiaus kitimas.* Pasitraukiant iš pieno gamybos smulkiems ūkiams, stebimas pastovus karvių skaičiaus mažėjimas šalyje. Tai turi įtakos ir tiriamųjų karvių dalies kitimui visų šalyje laikomų karvių atžvilgiu - ji kasmet didėja (2014 m. sudarė – 45,5 proc., 2022 m. - 55,8 proc., 2023 m. – 57,9 proc.), nors ir tiriamųjų karvių skaičius taip pat palaipsniui mažėja.

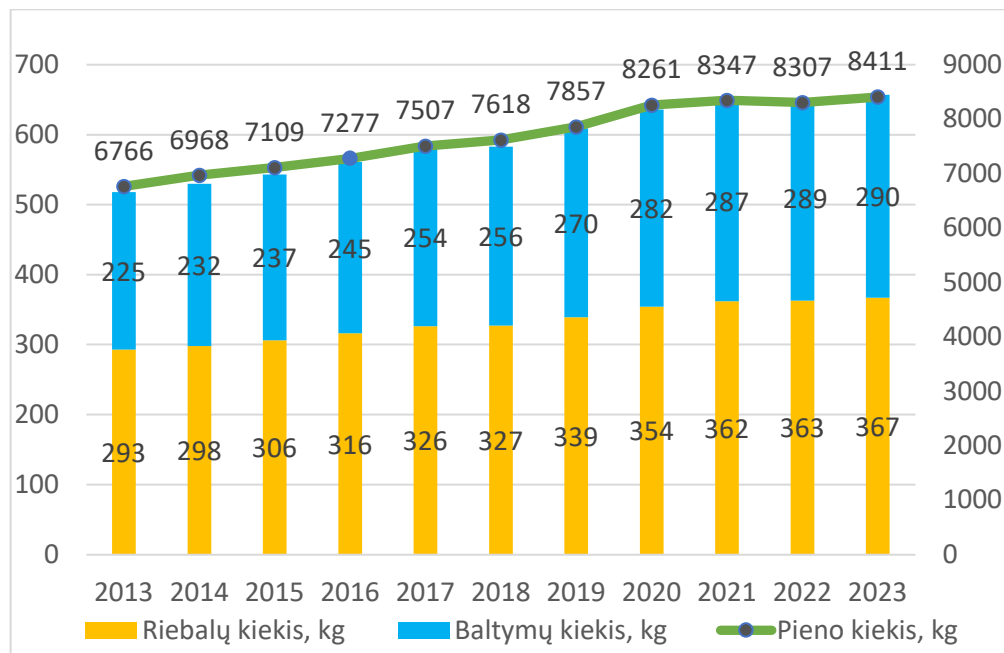

7 pav. Pieninių veislių karvių skaičiaus kitimas 2014 – 2023 metais

Tiriamųjų karvių skaičiaus kritimas stabilesnis (mažiau ženklus jų mažėjimas), nei bendro karvių skaičiaus mažėjimas. Gyvūnų produktyvumo tyrimai padeda ūkiams įdiegti pažangesnes sistemas, pagerinti gyvūnų gerovę ir produktyvumą, todėl daugiau kaip 76 proc. visų ūkių, kurie laiko daugiau nei 50 karvių, vykdo gyvūnų produktyvumo tyrimus.

Lietuvoje gyvūnų produktyvumo tyrimus 2021 m. vykdė 2,7 tūkst. vnt. pieninių gyvūnų laikytojų, 2022 m. – 2,5 tūkst. vnt., 2023 m. 2,4 tūkst. vnt. Jų ūkiuose laikomų karvių produktyvumo augimas akivaizdus - per paskutinius dešimt metų metinis tiriamų gyvūnų primelžto pieno kiekis vidutiniškai padidėjo 1645 kg (24,3%), riebalų kiekis - 65kg (28,9%), baltymų – 74 kg (28,9%)..

Per paskutinius 2021-2023 m. produktyvumo tyrimų metus produktyvumo rodikliai kito nežymiai. Vidutinis tiriamųjų karvių produktyvumas padidėjo 64 kg pieno ir 5 kg riebalų ir 3 kg baltymų.

8 pav. Tiriamųjų karvių metinio produktyvumo (kg) kitimas 2013 - 2023 m.

- *Pieno pardavimas perdirbti.* Nežiūrint ženklaus nuolatinio tiek pieninių veislių karvių ir tiek jų bandų skaičiaus mažėjimo, pieno gamintojai didina pieno bandų produktyvumą ir parduoda pieno perdirbimui panašiam lygyje. Stambėjant bandoms ir augant pieninių veislių karvių produktyvumui, atitinkamai didėja ir gyvūnų produktyvumo, parduodamo pieno, pašarų tyrimų ir kitų Bendrovės teikiamų paslaugų paklausa.

8 lentelė

Pieno gamintojų parduotas natūralaus riebumo pieno kiekis perdirbimui

Metai	Kiekis, tūkst. t	Kitimas, palyginus su ankstesniu laikotarpiu	
		(+;-) tūkst. t.	proc.
2015 m.	1 436,5	-	-
2016 m.	1 410,4	-26,04	-1,8
2017 m.	1 396,9	-13,48	-1,0
2018 m.	1 363,0	-33,94	-2,4
2019 m.	1 346,9	-16,10	-1,2
2020 m.	1 354,2	7,30	0,5
2021 m.	1 339,6	-14,60	-1,1
2022 m.	1 345,6	6,00	0,4
2023 m.	1 347,5	1,90	0,1

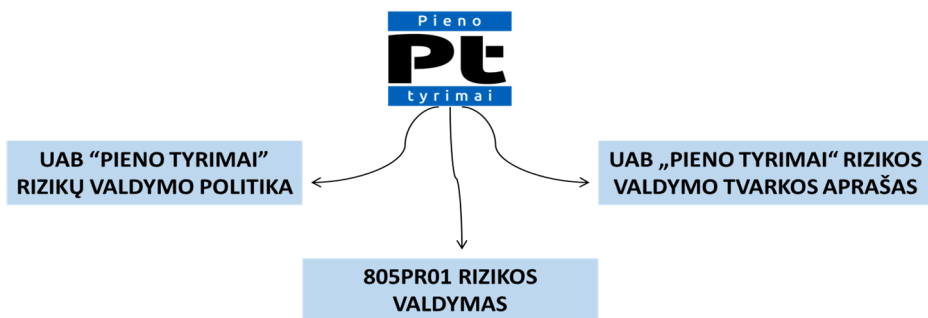
*Šaltinis: Pieno rinka © VĮ Žemės ūkio duomenų centras

Daugiau kaip pusė šalyje gaminamo pieno įvairių pagamintų produktų pavidalu eksportuojama į ES ir trečiąsias pasaulio šalis. Todėl pieno ūkiai kartu su pieno perdirbėjais privalo gaminti konkurencingą produkciją, užtikrindami gaminamos produkcijos kokybę ir aukštos maistinės vertės sudėtį. Bendrovė siekia būti aktyviu pieno sektoriaus dalyviu ir partneriu, teikdama savo paslaugas ir diegdama naujus pažangius ir aktualius tyrimų metodus, prisidėdama prie kontroliuojančių institucijų superkamo pieno sudėties ir kokybės bei veislininkystės sistemų administravimo.

Griežtėjantys aplinkosauginiai reikalavimai, gana dažna pieno ir jo produktų vartojimo antireklama, pieno pakaitalų pasiūlos augimas, konkurencijos didėjimas reikalauja lankstumo ir greitų pokyčių, siekiant išlikti rinkoje ar prekiauti naujose. Todėl UAB „Pieno tyrimai“ specialistai dalyvauja tarptautinių organizacijų, susijusių su pienu ir jo produktais, veikloje, nuolat kelia kvalifikaciją, siekia pieno tyrimus atlikti naudojant pažangiausias technologijas ir įrangą.

3.4. Rizikos identifikavimo rezultatai ir rizikos valdymas.

Bendrovė svarsto riziką ir galimybes, susijusias su jos veikla, planuoja veiksmus dėl rizikų ir galimybių, juos įtraukia į bendrą UAB „Pieno tyrimai“ rizikų valdymo priemonių planą bei suplanuotus veiksmus laboratorinėje veikloje integruoja ir įdiegia į Laboratorijos vadybos sistemą. Vadovaujantis parengta procedūra 805PR01 Rizikos valdymas, skyrių/veiklų vadovai ne rečiau kaip vieną kartą per metus apsversto riziką ir galimybes, susijusias su bendrovės veikla, ir nustato esamų rizikų, kylančių veiklos procesams, priimtino lygį, jį įvertina ir numato kiekvienos rizikos pašalinimo arba sumažinimo iki priimtino lygio, veiksmus ir priemones.

9 pav. Rizikų valdymo bendrovėje dokumentai:

2023 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 13V-0018 patvirtinta 30 rizikų. Dėl plečiamos matavimo priemonių tikrinimo (kontrolės) akreditavimo srities 2023-08-24 rizikų žemėlapis buvo papildytas 4 rizikomis.

Iš jų pagal rizikos reikšmingumą buvo 16 žemo, 14 vidutinio, 2 didelio ir 2 kritinio lygio.

Pagal rizikos rūšis jos yra suskirstytos taip: 21 veiklos, 7 finansinės, 3 reputacinės ir 3 strateginės. 4 didelio ir kritinio lygio rizikoms mažinti arba likviduoti buvo numatyta 16 veiksmų. Per 2023 m. iš 16 numatytų veiksmų 15 įvykdyta ir vienas nukeltas į 2024 m.

Suplanuotų veiksmų dėl rizikų ir galimybių įvykdymas 2023 m. buvo 94 %.

RIZIKA		Tiki- mybė	Poveikis/ pasekmė	Rizikos balas	Rizikos reikšmingumas
FINANSINĖ					
1	Rizika, susijusi su GPT paslaugos kainų keitimo ribojimu. (Maksimalios GPT kainos nustatytos Pagalbos veislininkystei taisyklėse ir gali būti didinamos tik pakeitus šias taisykles.)	5	4	20	KRITINĖ
2	Bendrovės mokumo vertinimas ir pinigų srautų valdymas	2	4	8	VIDUTINĖ
3	Rizika dėl sutarčių, apmokamų biudžeto lėšomis, tęstinumo	2	4	8	VIDUTINĖ
4	Rizika, apskaitos standartų bei teisės aktų reikalavimų finansinei atskaitomybei vykdymu	2	4	8	VIDUTINĖ
5	Vidaus kontrolės taikymas	1	4	4	ŽEMA
6	Investicinių sprendimų priėmimas	1	3	3	ŽEMA
7	Kreditavimo sąlygos ir palūkanų maržos	1	1	1	ŽEMA
REPUTACINĖ					
8	Rizika dėl galimo viešojo ir privataus intereso konflikto	3	3	9	VIDUTINĖ
9	Rizika dėl bendrovės vykdomų viešųjų pirkimų	2	3	6	VIDUTINĖ
10	Rizika dėl bendrovės vykdomos profesinės veiklos skaidrumo	2	2	4	ŽEMA
STRATEGINĖ					
11	Atvira/iesioginė konkurencija su kitomis rinkos laboratorijomis	2	5	10	DIDELĖ
12	Laiku nepristatyti reagentai, priemonės, testai ar kitos medžiagos reikalingos tyrimui.	3	3	9	VIDUTINĖ
13	Rizika dėl GPT paslaugos apimčių mažėjimo	3	3	9	VIDUTINĖ
VEIKLOS					
14	Rizika dėl netinkamai veikiančios ŽŪDC ŪGVIS programos	3	5	15	KRITINĖ
15	Kibernetinio įsilaužimo rizika	2	5	10	DIDELĖ
16	Mokamas priedas prie darbuotojų atlyginimo už šaldytuvų patikrą ir/arba naujo kliento suradimą	2	4	8	VIDUTINĖ
17	Sunkumai samdant naujus darbuotojus	2	4	8	VIDUTINĖ
18	Gebėjimų ir kompetencijų išlaikymas retai atliekamoms kontrolės veikloms	2	3	6	VIDUTINĖ
19	Kontrolės įstaigos įgalioti darbuotojai ūkiuose atlieka mažų talpyklų (šaldymo rezervuarų) patikrą ir papildomas patikros paslaugas	2	3	6	VIDUTINĖ
20	Vienetinių tyrimų laboratorijos įrenginių gedimai	2	3	6	VIDUTINĖ
21	Rizika dėl Laboratorijos akreditacijos sustabdymo	1	5	5	VIDUTINĖ
22	Rizika dėl patikros atlikimo suderintais terminais	1	5	5	VIDUTINĖ
23	Nutekėjus iš bendrovės viduje saugomų serverių informacijai, galima iš bazių surasti jautrią klientų informaciją: asmens kodas, vardas, pavardė.	1	4	4	ŽEMA
24	Rizika dėl darbuotojų retai atliekamos metrologinės patikros, kalibravimo, tyrimų	1	4	4	ŽEMA
25	Žmogiškųjų išteklių valdymas sklandžiam bendrovės veiklos vykdymui	2	2	4	ŽEMA
26	Galima netinkamai atlikti kontrolės veikla dėl darbuotojų užmegztų glaudžių ryšių su organizacijomis ar fizininiais asmenimis, kurių produktas ar paslaugos susiję su bendrovės laboratorijos teikiamomis paslaugomis.	1	3	3	ŽEMA
27	Interesų konfliktas su paslaugos užsakovu atliekant patikros ar kalibravimo veiklą pas užsakovą	1	3	3	ŽEMA
28	Nešališkumas su išore	1	3	3	ŽEMA
29	Nešališkumo rizika, interesų konfliktas	1	3	3	ŽEMA
30	Nustačius neatitiktį, bet neišsprendus problemos dėl kurios atsirado neatitiktis, tikėtinos pasikartojančios klaidos	1	3	3	ŽEMA
31	Rizika dėl neteisingo sprendimo priėmimo analizuojant gautus skundus/apeliacijas, susijusius su atliekamais tyrimais, kalibravimu, metrologine patikra	1	3	3	ŽEMA
32	Vidaus nešališkumas	1	3	3	ŽEMA
33	Rizika dėl konfidencialios informacijos atskleidimo	1	2	2	ŽEMA
34	Rizika dėl laiku negautos informacijos apie naujus norminius dokumentus akredituotoje tyrimų veikloje bei vadybos sistemos veiksmingumo ir vientisumo	1	2	2	ŽEMA

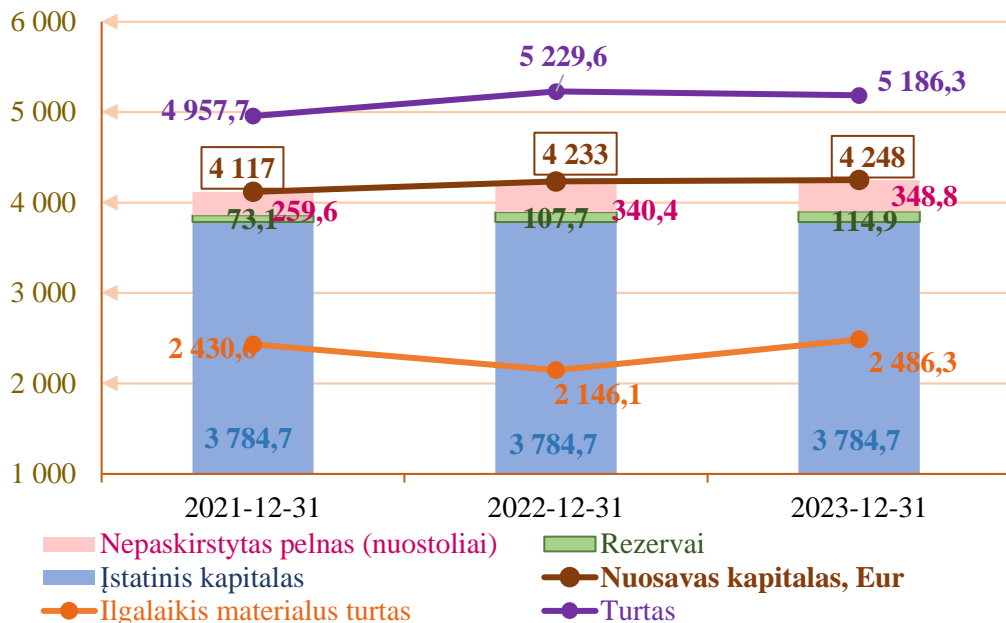
10 pav. Rizikų 2023 m. rizikų žemėlapis

4. 2023 M. FINANSINIAI IR VEIKLOS REZULTATAI, JŲ ATITIKTIS BENDROVĖS VEIKLOS TIKSLAMS

4.1. Finansinė būklė

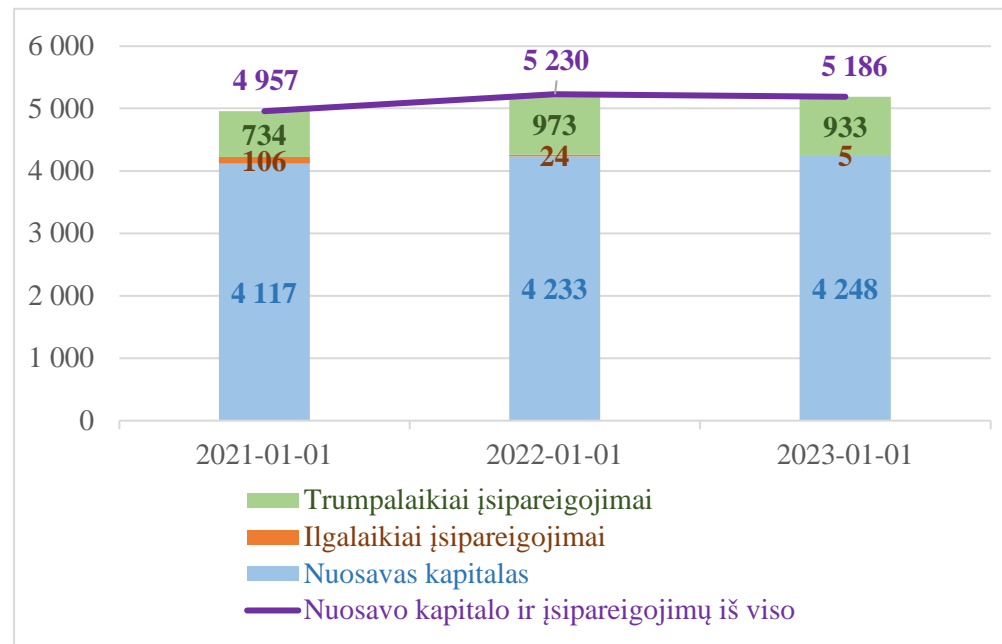
Bendrovės įstatinis kapitalas sudaro 3 784,7 tūkst. Eur ir per 2021-2023 metų laikotarpį nekito. Bendrovės turto vertė 2023 m. pabaigai sudarė 5 186,3 Eur ir per tris pastaruosius metus ji beveik nekito. Bendrovės turto struktūroje vyrauja ilgalaikis materialusis turtas.

Ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė 2023 m. pabaigai, lyginant su ankstesniais laikotarpiais, padidėjo, nes Bendrovė įsigijo naujo ilgalaikio materialaus turto. Ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė sumažėjo 2021 m., nes buvo nuspręsta parduoti administracinės paskirties patalpas Vilniuje ir jos balanse parodomas kaip ilgalaikis turtas, skirtas parduoti. Patalpų pardavimo procedūros metinio pranešimo sudarymo metu padėtos, bet dar nebaigtos.

11 pav. Turtas ir nuosavas kapitalas, tūkst. Eur

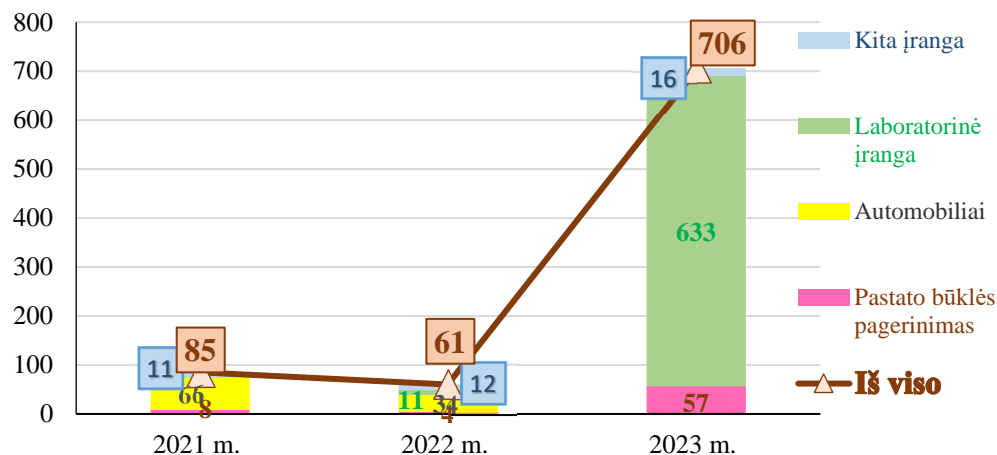
2023m.nuosavas kapitalas sudarė 82 proc. nuo finansavimo šaltinių bendros sumos ir nuo ankstesnių metų didesnių pokyčių finansavimo šaltinių struktūroje neįvyko. 2023 m. pabaigoje Bendrovės skolintą finansinį kapitalą sudarė 19 tūkst. Eur finansinio lizingo įsipareigojimai AB SEB bankui ir 5 tūkst. Eur kitų finansinių įsipareigojimų, susijusių su ilgalaikė finansine nuoma.

12 pav. Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai, tūkst. Eur

4.2 Investicijos per ataskaitinį laikotarpį, planuojami investicijų projektai.

Bendrovės investicijos ženkliai išaugo per 2023 m. ataskaitinį laikotarpį. Didžiausią investicijų dalį sudarė išlaidos laboratorinės įrangos atnaujinimui: įsigytas bakterijų skaičiuoklis, skysčių chromatografas ir kita įranga. Per 2021 m. Bendrovė įsigijo 1 automobilį mėginių surinkimui ir 3 tarnybinius automobilius GPT padalinio reikmėms ir įvairios laboratorinės, kompiuterinės ir biuro įrangos, per 2022 m. laikotarpį – vieną tarnybinį lengvąjį automobilį, laboratorinės bei kompiuterinės ir biuro įrangos.

13 pav. Bendrovės investicijos 2021-2023 m., tūkst. Eur

2024-2026 m. laikotarpiu Bendrovė planuoja įsigyti laboratorinės įrangos: pieno sudėties ir somatinių ląstelių, bendro bakterijų skaičiaus matuoklius, pašarų makro/mikro elementų ir toksinų nustatymo ir kitą laboratorinę įrangą, atnaujinti mėginių surinkimo automobilius su temperatūros palaikymo įranga ir GPT padalinio automobilius, bei atlikti gamybinių patalpų modernizavimą, siekiant tvariai šalinti laboratorijos technologines nuotekas, gaminti elektros energiją. Bendra investicijų per ateinančius 3 metus vertė 1 864 tūkst. Eur, iš kurių už 752,6 tūkst. Eur suplanuota įvykdyti 2024 m.

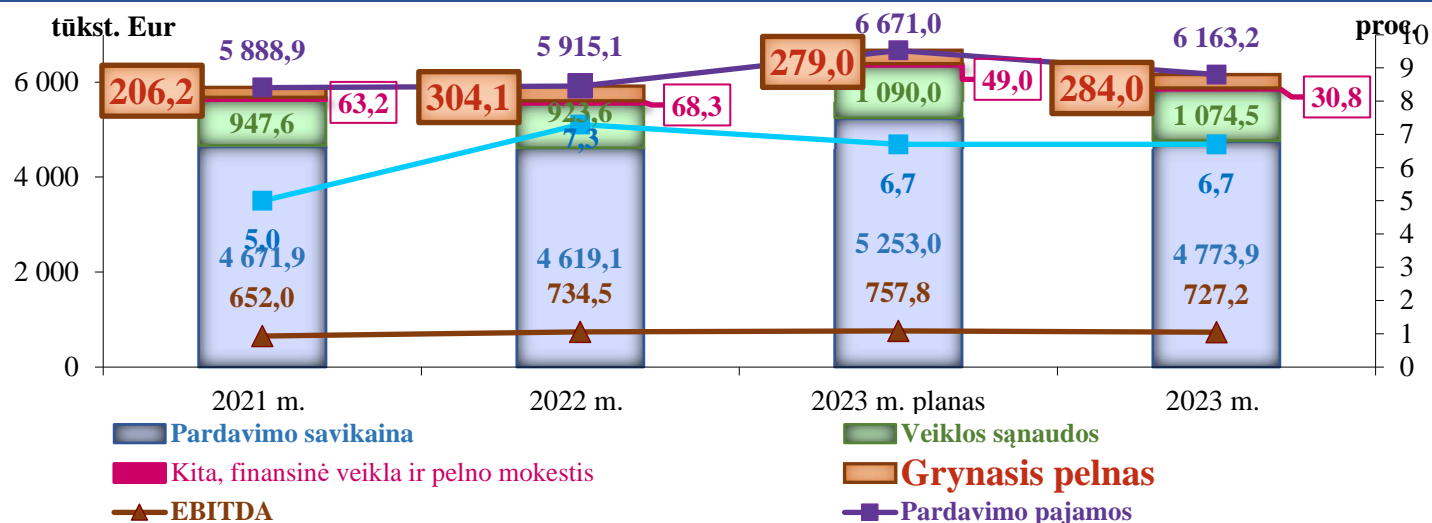
4.3. Pagrindiniai finansiniai rodikliai.

9 lentelė

Bendrovės pagrindiniai finansiniai rodikliai 2021 - 2023 m.

Eil. Nr.	Pavadinimas	tūkst. Eur arba kaip nurodyta eilutėse				Palyginimas					
		2021 m.	2022 m.	2023 m.		2022 m./2021m.		2023 m./2022m.		2023 m. faktas/2023 m. planas	
				Planas	Ataskaita	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
1.	Svarbiausi pelno (nuostolių) ataskaitos rodikliai										
1.1	Pardavimo pajamos	5 888,9	5 915,1	6 671	6 163,2	26,2	0,4	248,1	4,2	-507,8	-7,6
1.2	Pardavimo savikaina	4 671,9	4 619,1	5 253	4 773,9	-52,8	-1,1	154,8	3,4	-479,1	-9,1
1.3	Veiklos sąnaudos	947,6	923,6	1 090	1 074,5	-24,0	-2,5	150,9	16,3	-15,5	-1,4
1.4	EBITDA	652,0	734,5	757,8	727,2	82,5	12,7	-7,3	-1,0	-30,6	-4,0
1.5	Grynasis pelnas	206,2	304,1	279	284,0	97,9	47,5	-20,1	-6,6	5,0	1,8
2.	Svarbiausi balanso rodikliai										
2.1	Visas turtas	4 957,7	5 229,6	5 136	5 186,3	271,9	5,5	-43,3	-0,8	50,3	1,0
2.2	Nuosavas kapitalas	4 117,5	4 232,9	4 192	4 248,4	115,4	2,8	15,5	0,4	56,4	1,3
2.3	Visi įsipareigojimai	840,3	997,0	944	938,0	156,7	18,6	-59,0	-5,9	-6,0	-0,6
2.4	t. sk. finansinės skolos	228,2	101,0	19	18,8	-127,2	-55,7	-82,2	-81,4	-0,2	-1,1

3. Svarbiausi pelningumo rodikliai											
3.1	EBITDA marža, %	11,1%	12,4%	11,4%	11,8%	1,3%	11,7	-0,6%	-4,8	0,4%	3,5
3.2	Grynojo pelno marža, %	3,5%	5,1%	4,2%	4,6%	1,6%	45,7	-0,5%	-9,8	0,4%	9,5
3.3	Turto graža (ROA), %	4,0%	6,0%	5,4%	5,5%	2,0%	50,0	-0,5%	-8,3	0,1%	1,9
3.4	Nuosavybės graža (ROE), %	5,0%	7,3%	6,7%	6,7%	2,3%	46,0	-0,6%	-8,2	0,0%	0,0
3.5	Veiklos rentabilumas, %	3,7%	5,5%	4,4%	4,9%	1,8%	48,6	-0,6%	-10,9	0,5%	11,4
4. Svarbiausi likvidumo ir mokumo rodikliai											
4.1	Kritinio likvidumo koeficientas	2,7	2,4	1,1	2,1	-0,3	-11,1	-0,3	-12,5	1,0	87,3
4.2	Grynujų pinigų dalis visame turte (Cash to total assets)	0,24	0,34	0,09	0,09	0,1	41,7	-0,3	-73,5	0,0	0,0
4.3	Apyvartinio kapitalo ir turto santykis (Working capital to total assets)	0,29	0,28	0,07	0,29	-0,01	-3,4	0,01	3,6	0,22	314,3
4.4	Nuosavo kapitalo ir turto santykis, %	83,1%	80,9%	81,6%	81,9%	-2,2%	-2,6	1,0%	1,2	0,3%	0,4
4.5	Įsipareigojimų ir turto santykis, %	16,9%	19,1%	18,4%	18,1%	2,1%	12,5	-1,0%	-5,1	-0,3%	-1,6
4.6	Skolų ir nuosavo kapitalo koef.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Svarbiausi apyvartumo rodikliai											
5.1	Ilgalaikio turto apyvartumas	2,1	2,4	1,8	2,2	0,3	14,3	-0,2	-8,3	0,4	22,2
5.2	Nuosavo kapitalo apyvartumas	1,4	1,4	1,6	1,5	0,0	0,0	0,1	7,1	-0,1	-6,3
5.3	Pirkėjų skolų apyvartumas, dienomis	20,2	23,1	20,7	25,3	2,9	14,4	2,2	9,5	4,6	22,2
5.4	Pardavimo pajamos 1-am darbuotojui (vid. sąlyginiam)	26,9	29,9	31,6	32,1	3,0	11,2	2,2	7,4	0,5	1,6

14pav. Pagrindinių finansinių rodiklių kitimas 2021-2023 m.

Bendrovė 2023 m. uždirbo 284 tūkst. Eur grynojo pelno, tai yra 20,1 tūkst. Eur (-6,6 proc.) mažiau nei 2022 m., tačiau 77,8 tūkst. Eur (37,7 proc.) daugiau nei 2021 m. Per 2023 m. Bendrovė gavo 248,1 tūkst. Eur (4,2 proc.) daugiau pajamų, tačiau pelnas sumažėjo, nes patyrė daugiau 154,8 tūkst. Eur (3,4 proc.) sąnaudų, priskiriamų pardavimo savikainai ir 150,9 tūkst. Eur (16,3 proc.) – veiklos sąnaudoms.

Bendrovės vadovybė įvykdė akcininko lūkesčius siekti, kad nuosavo kapitalo grąža sudarytų ne mažiau 5,0 proc. Bendrovės 2021 m. nuosavo kapitalo grąža buvo 5,0 proc., 2022 m. – 7,3 proc., o 2023 m. kaip ir planuota – 6,7 proc. 2022 m. pelningumo rodikliai didėjo, nes mažėjant pieno gamintojų ir tiriamųjų karvių skaičiui, Bendrovė 2022m. sumažino sąnaudas peržiūrėjusi

ir apjungusi darbuotojų funkcijas, efektyvindama veiklos procesus, tačiau 2023 m. sąnaudos vėl padidėjo augant medžiagų kainoms, didėjo nusidėvėjimo sąnaudos dėl atnaujintos įrangos.

Mokumo ir apyvartumo rodikliai yra labai geri, Bendrovės gebėjimas gražinti skolas yra puikus. Balanse turtas sumažėjo, nes mažėjo pinigų likutis sąskaitose, nors ilgalaikio turto vertė išaugo, įsigijus ilgalaikio turto už 706 tūkst. Eur. Įsipareigojimai sumažėjo dėl sumažėjusių lizingo įsipareigojimų, sumokėjus mokėtiną per ataskaitinius metus skolų dalį.

Pelningumo rodikliai 2023 m. pasiekti aukštesni nei planuota, nes bendrovė patyrė sąnaudų mažiau nei planavo, nedidindama darbuotojams darbo užmokesčio, išleisdama mažiau elektros energijos įsigijimui.

4.4. Pagrindiniai pardavimų rodikliai

10 lentelė

Rodiklio pavadinimas	2021 m.	2022 m.	2023 m.		Palyginimas					
			planas	faktas	2022/2021m.		2023/2022m.		2023 m. faktas/planas	
					(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.	proc.	(+;-) punk.	proc.
1. Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tenkantis 1-am pieno pardavėjui, vnt.	216,9	226,2	237,2	240,8	9,3	4,3	14,6	6,5	3,6	1,5
<i>Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tūkst. vnt.</i>	<i>3 101,6</i>	<i>2 940,2</i>	<i>2 799,2</i>	<i>2 744,7</i>	<i>-161,4</i>	<i>-5,2</i>	<i>-195,5</i>	<i>-6,6</i>	<i>-54,5</i>	<i>-1,9</i>
<i>Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.</i>	<i>14,3</i>	<i>13,0</i>	<i>11,8</i>	<i>11,4</i>	<i>-1,3</i>	<i>-9,1</i>	<i>-1,6</i>	<i>-12,3</i>	<i>-0,4</i>	<i>-3,4</i>
2. Vidutinė apyvarta, tenkanti 1-am pieno pardavėjui, Eur	411,8	455,0	565,3	540,6	43,2	10,5	85,6	18,8	-24,7	-4,4
<i>Pardavimo pajamos, tūkst. Eur</i>	<i>5 888,9</i>	<i>5 915,1</i>	<i>6 671,0</i>	<i>6 163,2</i>	<i>26,2</i>	<i>0,4</i>	<i>248,1</i>	<i>4,2</i>	<i>-507,8</i>	<i>-7,6</i>
<i>Papildomos veiklos pajamos, tūkst. Eur</i>	<i>1 144,7</i>	<i>1 239,5</i>	<i>1 336,4</i>	<i>1 451,8</i>	<i>94,8</i>	<i>8,3</i>	<i>212,3</i>	<i>17,1</i>	<i>115,4</i>	<i>8,6</i>
3. Tiriamųjų pienininių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	129,9	126,7	123,4	127,3	-3,2	-2,5	0,6	0,5	3,9	3,2
4. Pajamos už papildomus tyrimus ir paslaugas nuo visų pradavimų, proc.	19,4	21,0	20,0	23,6	1,6	8,2	2,6	12,4	3,6	18
5. Sisteminių tyrimų rezultatai pateikiami per 24 val., proc.*	-	94,6	90	96,8	-	-	2,2	2,3	6,8	7,6
6. Akredituotų metodų dalis nuo visų laboratorijoje įdiegtų metodų, proc.	64	70	70	62	6	9,4	-8,1	-11,6	-8,1	-11,6

*Nuo 2022 sausio mėn. sutrumpinti laboratorinių tyrimų rezultatų išdavimo terminai

Įprastinių pieno tyrimų vienam pieno gamintojui atliekama kasmet vis daugiau, didėja ir vidutinės gaunamos pajamos, tenkančios vienam pieno gamintojui. Rinkoje liekantiems stambesniems ūkiams suteikiamas ir didesnis paketas pieno tyrimų bei paslaugų. Papildomos komercinės veiklos pajamos 2023m. padidėjo

212,3 tūkst. Eur (17,1 proc.) ir buvo 115,4 tūkst. Eur (8,6 proc.) didesnės nei planuota, nes parduota daugiau pašarų, veršingumo nustatymo tyrimų, kalibravimo rinkinių, suformuota daugiau pieno mėginių ligų tyrimui..

4.5. Atliktų tyrimų ir kitų paslaugų apimtys

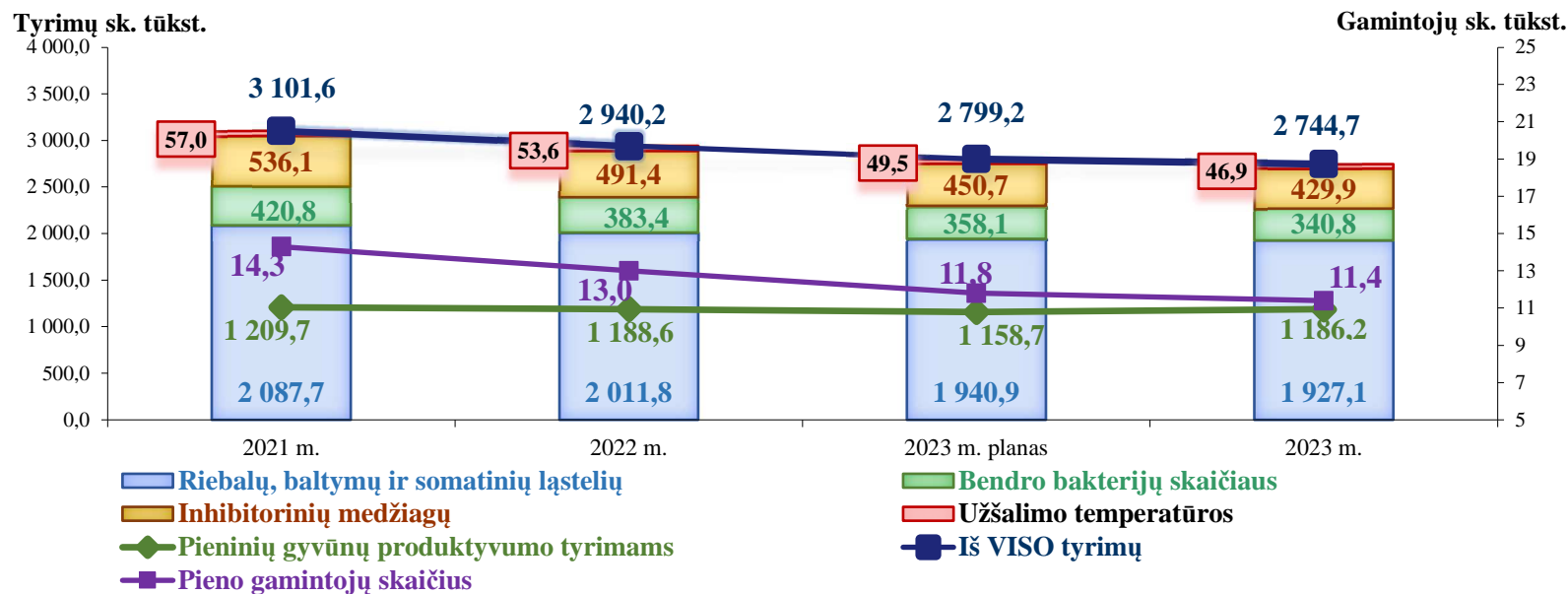
Laboratorijos veikla. Iš viso įprastinių pieno sudėties ir kokybės tyrimų Bendrovė 2023m. atliko 2 744,7 tūkst. vnt., 2022 m. - 2 940,2 tūkst.

vnt., 2021 m. - 3 101,6 tūkst. vnt. Per tris pastaruosius metus pieno tyrimų skaičius sumažėjo 356,9 tūkst. vnt. (-11,5 proc.), sumažėjus pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, skaičiui 2,9 tūkst. vnt. (-20,3 proc.).

11 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ atliktų įprastinių pieno tyrimų kitimas 2021-2023 m.

Tyrimo pavadinimas	Kiekis, tūkst. vnt.				Palyginimas					
	2021 m.	2022 m.	2023 m.		2022m./2021m.		2023m./2022m.		2023 m. faktas/planas	
			planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai (privalomi, papildomi, kiti užsakomieji)										
Riebalų, baltymų ir somatinių ląstelių	878,0	823,2	782,2	740,9	-54,8	-6,2	-82,3	-10,0	-41,3	-5,3
Bendro bakterijų skaičiaus	420,8	383,4	358,1	340,8	-37,4	-8,9	-42,6	-11,1	-17,3	-4,8
Inhibitorinių medžiagų	536,1	491,4	450,7	429,9	-44,7	-8,3	-61,5	-12,5	-20,8	-4,6
Užšalimo temperatūros	57,0	53,6	49,5	46,9	-3,4	-6,0	-6,7	-12,5	-2,6	-5,3
Iš viso	1 891,9	1 751,6	1 640,5	1 558,5	-140,3	-7,4	-193,1	-11,0	-82,0	-5,0
Įprastiniai pieno sudėties ir kokybės tyrimai atliekami GPT paslaugoms										
Riebalų, baltymų, somatinių ląstelių ir urėjos	1 209,7	1 188,6	1 158,7	1 186,2	-21,1	-1,7	-2,4	-0,2	27,5	2,4
IŠ VISO	3 101,6	2 940,2	2 799,2	2 744,7	-161,4	-5,2	-195,5	-6,6	-54,5	-1,9
Pieno pardavėjų (gamintojų) skaičius	14,3	13,0	11,8	11,4	-1,3	-9,1	-1,6	-12,3	-0,4	-3,4

15 pav. Įprastinių pieno tyrimų skaičiaus kitimas 2021 - 2023 m.

2023 m. metinis pranešimas/ Veiklos apžvalga

Tiek privalomų, superkant pieną pagal Pieno supirkimo taisykles, tiek pieno gamybos ūkiams, dalyvaujantiems veislininkystės sistemoje, tiek papildomų pieno tyrimų ir visų kitų Bendrovės teikiamų paslaugų apimtys, jų diversifikacija bei veiklos plėtra tiesiogiai susiję su šalies pieno sektoriaus kitimo tendencijomis, veiklos apimtimis ir vykdoma politika. Pastoviai mažėjant pieno gamintojų, parduodančių pieną perdirbti, ir pieninių karvių

skaičiui, mažėja Bendrovės atliekamų privalomųjų ir papildomų pieno sudėties ir kokybės tyrimų skaičius bei daugelis kitų teikiamų paslaugų. Per 2023 m. didėjo atliekamų pašarų, karvių veršingumo nustatymo tyrimai, daugiau suformuota mėginių ligų tyrimams, parduota derinimo rinkinių, didėjo tiriamųjų karvių skaičius, kurioms atlikti gyvūnų produktyvumo tyrimai.

12 lentelė

UAB "Pieno tyrimai" atliktų pieno tyrimų skaičius ir kitų paslaugų kitimas 2021- 2023 m.

Pavadinimas		Tyrimų ir kt. paslaugų skaičius, tūkst. vnt.				Palyginimas					
		2021 m.	2022 m.	2023 m.		2022 m./2021m.		2023 m./2022m.		2023 m. faktas/planas	
				planas	faktas	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.	tūkst. vnt.	proc.
Iprastiniai pieno tyrimai	<i>Pagal pieno supirkimo taisyklių reikalavimus</i>	1 361,6	1 245,7	1 133,8	1 087,4	-115,9	-8,5	-158,3	-12,7	-46,4	-4,1
	<i>Gyvūnų produktyvumo tyrimams</i>	1 209,7	1 188,6	1 158,7	1 186,2	-21,1	-1,7	-2,4	-0,2	27,5	2,4
	<i>Tyrimai gamintojams tiesiogiai į rinką tiekiantiems pieną ir jo prod.</i>	3,0	2,7	2,5	2,5	-0,3	-10	-0,2	-7,4	0	0
	<i>Iš viso privalomųjų tyrimų</i>	2 574,3	2 437,0	2 295,0	2 276,1	-137,3	-5,3	-160,9	-6,6	-18,9	-0,8
	<i>Papildomi tyrimai per bendrą sistemą</i>	270,7	264,0	262,1	251,3	-6,7	-2,5	-12,7	-4,8	-10,8	-4,1
	<i>Tyrimai Latvijos ūkio subjektams</i>	47,1	42,7	39,5	38,9	-4,4	-9,3	-3,8	-8,9	-0,6	-1,5
	<i>Papildomi tyrimai (EKA ir komercinės sutartys)</i>	209,5	196,7	202,6	178,4	-12,8	-6,1	-18,3	-9,3	-24,2	-11,9
	<i>Iš viso papildomų tyrimų</i>	527,3	503,4	504,2	468,6	-23,9	-4,5	-34,8	-6,9	-35,6	-7,1
IŠ VISO įprastinių pieno tyrimų		3 101,6	2 940,4	2 799,2	2 744,7	-161,2	-5,2	-195,7	-6,7	-54,5	-1,9
Gyvūnų produktyvumo tyrimai (GPT)		129,9	126,7	123,4	127,3	-3,2	-2,5	0,6	0,5	3,9	3,2
Kiti tyrimai ir paslaugos	Vienkartiniai indeliai(pagal PST)	1 701,6	1 548,9	1 414,8	1 391,0	-152,7	-9	-157,9	-10,2	-23,8	-1,7
	Mėginių formavimas ligų tyrimui	25,7	45	40,7	90,7	19,3	75,1	45,7	101,6	50	122,9
	Kontroliniai mėginiai	53,4	51,1	51,5	46,1	-2,3	-4,3	-5	-9,8	-5,4	-10,5
	Karvių veršingumo nustatymo tyrimai	8,1	10,1	0,1	12	2	24,7	1,9	18,8	11,9	11900
	Pašarų tyrimas	2,9	4,2	3,6	5,9	1,3	44,8	1,7	40,5	2,3	63,9
	Mastito sukėlėjų identifikavimas PGR	1,2	0,9	1	1	-0,3	-25	0,1	11,1	0	0
	Mastito sukėlėjų nustatymas	5,1	6,5	5,4	5,1	1,4	27,5	-1,4	-21,5	-0,3	-5,6
	Chloramfenikolio nustatymas	0,8	0,3	0,3	0,3	-0,5	-62,5	0	0	0	0
	Tarplaboratoriniai tyrimai ir tyrimai pamatiniais metodais	0,6	0,8	0,6	0,8	0,2	33,3	0	0	0,2	33,3
	Derinimo rinkiniai	0,4	0,3	0,3	0,5	-0,1	-25	0,2	66,7	0,2	66,7
	Inhibitorinių mdžiagų tyrimas ROSA met.	0,1	0,1	0,1	0,1	0	0	0	0	0	0
<i>Pieno pardavėjų (gamintojų) skaičius, tūkst. vnt. (nuo šio skaičiaus priklauso tyrimų apimtys)</i>		14,3	13,0	11,8	11,4	-1,3	-9,1	-1,6	-12,3	-0,4	-3,4

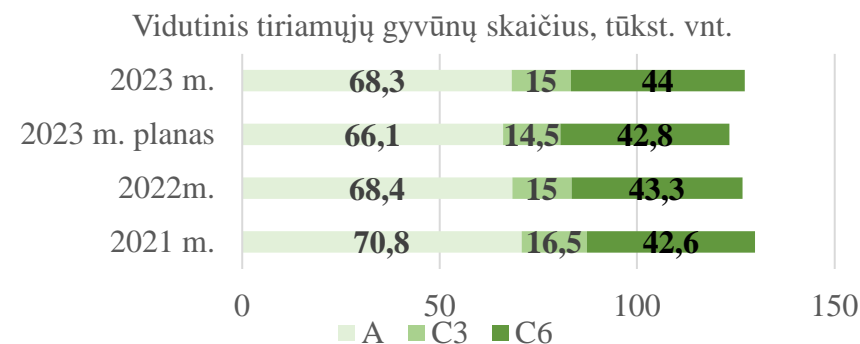
Gyvūnų produktyvumo tyrimų veikla. Per 2023 m. Bendrovė vidutiniškai per mėnesį atliko 127,3 tūkst. vnt. pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų (GPT) paslaugų arba 0,6 tūkst. vnt. (0,5 proc.)

daugiau negu parėjusiais metais. Daugiau nei pusė šių paslaugų atlikta A metodu, kai produktyvumo tyrimus atliko ir pirminę veislininkystės apskaitą sutvarkė licencijuoti Bendrovės darbuotojai.

13 lentelė

Atliktų gyvūnų produktyvumo tyrimų skaičius

Metodas	Atlikta GPT vidutiniškai per mėn., tūkst. vnt.				Palyginimas					
					2022m./2021m		2023m./2022m		2023 m. faktas/planas	
	2021 m.	2022 m.	2023 m. planas	2023 m.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
A	70,8	68,4	66,1	68,3	-2,4	-3,4	-0,1	-0,1	2,2	3,3
C3	16,5	15,0	14,5	15,0	-1,5	-9,1	0,0	0,0	0,5	3,4
C6	42,6	43,3	42,8	44,0	0,7	1,6	0,7	1,6	1,2	2,8
Iš viso	129,9	126,7	123,4	127,3	-3,2	-2,5	0,6	0,5	3,9	3,2

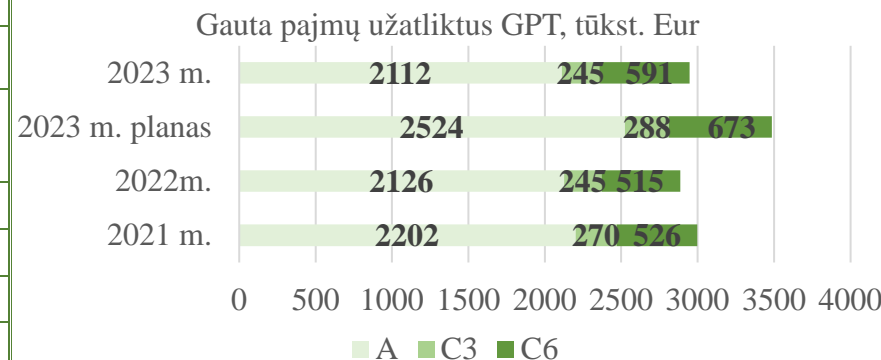
Bendrovė už atliktus gyvūnų produktyvumo tyrimus (GPT) 2023 m. uždirbo 2 947,9 tūkst. Eur pajamų arba 61,6 tūkst. Eur (2,1 proc.)

daugiau nei praėjusiais metais, nes 2023 m. padidėjo tiriamųjų gyvūnų skaičius.

14 lentelė

Gauta pajamų už gyvūnų produktyvumo tyrimus pagal metodus

Metodas	Pajamų už atliktus GPT suma, tūkst. Eur				Palyginimas					
					2023m./2022m.		2023m./2022 m.		2023 m. faktas/planas	
	2021 m.	2022 m.	2023 m. planas	2023 m.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.	(+;-) punkt.	proc.
A	2 201,6	2 125,7	2 524	2 111,9	-75,9	-3,4	-13,8	-0,6	-412,1	-16,3
C3	269,9	245,3	287,5	244,9	-24,6	-9,1	-0,4	-0,2	-42,6	-14,8
C6	526,2	515,3	673,3	591,1	-10,9	-2,1	75,8	14,7	-82,2	-12,2
Iš viso	2 997,7	2 886,3	3 484,8	2 947,9	-111,4	-3,7	61,6	2,1	-536,9	-15,4

2023 m. tiriamųjų gyvūnų skaičiaus ir pajamų už atliktus GPT didėjimą lėmė valstybės pagalbos ūkiui už veislininkystės vykdymą didėjimas. Valstybė skatina ūkius vykdyti veislininkystę apmokėdama 70 proc. išlaidų gyvūnų produktyvumo tyrimams atlikti ir skirdama

4.6. Pardavimo pajamų struktūra ir kitimas

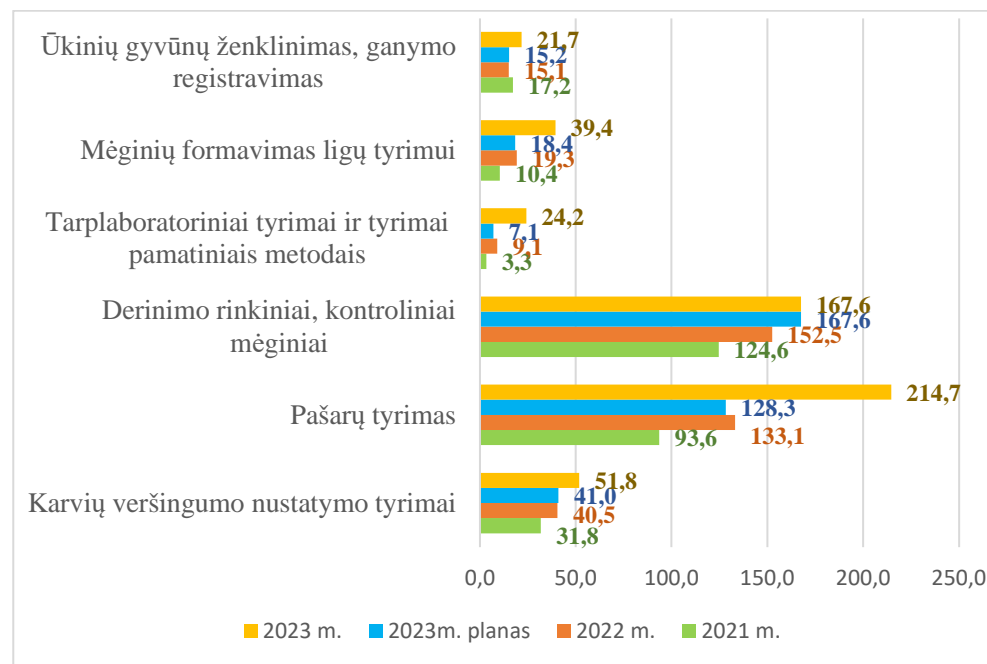
Bendrovės pardavimo pajamos ataskaitiniu laikotarpiu augo. Bendrovė 2023 m. uždirbo 6 163,2 tūkst. Eur, 2022 m. - 5 915,1 2021 m. – 5 888,9 tūkst. Eur pajamų. Per 2023 m. Bendrovė gavo 248,1 tūkst. Eur (4,2 proc.) daugiau pajamų, lyginant su 2022 m., tačiau net 507,3 tūkst. Eur (-7,6 proc.) mažiau nei planavo. Pajamų už atliekamas GPT paslaugas gauta mažiau nei planuota 536,9 tūkst. Eur (-15,4 proc.), nes nebuvo padidintos GPT paslaugos kainos, buvo planuota, kad kainos didės nuo 2023 m. vasario mėnesio. Tačiau padidėjus tiriamųjų pieninių veislių gyvūnų skaičiui, pajamų už GPT paslaugas gauta 61,6 tūkst. Eur (2,1 proc.) daugiau nei 2022 m. Pajamų už perkamo pieno tyrimus taip pat gauta mažiau nei planuota 85,8 tūkst. Eur (-4,6 proc.), nes padidėjo pieno gamintojų mažėjimo tendencijos.

Bendrovė savo veiklą skiria į tris pagrindines grupes, tai į pieno sudėties ir kokybės tyrimų paslaugas, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus ir į papildomai vykdomą veiklą (pieno sudėties ir kokybės tyrimai vykdant užsakymus, pašarų tyrimai, kalibravimo veikla, ūkinių gyvūnų ženklavimas ir kitos paslaugos), kuri susijusi su pieno sektoriaus veikla.

Pajamos už paslaugas, kurias užsako klientai vykdydami Pieno supirkimo ir Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklių reikalavimus, 2023 m., lyginant su 2022 m., didėjo tik 35,8 tūkst. Eur (0,8 proc.), tačiau pajamų iš papildomos veiklos pardavimų uždirbta 212,3 tūkst. Eur (17,1 proc.) daugiau. Papildomos veiklos pardavimo pajamas ženkliausiai didino pašarų tyrimų 81,6 tūkst. Eur (61,3 proc.), karvių

papildomas išmokas už tiriamąjį gyvūną. Daugiausia pajamų bendrovė gauna už A metodu atliekamus GPT. Pajamos už A metodu atliktus GPT 2023 m. sudarė 71,6 proc. nuo visų pajamų, C3 metodu - 8,3 proc, C6 metodu- 20,1 proc.

veršingumo nustatymo tyrimų 11,3 tūkst. Eur (27,9 proc.), mėginių formavimo ligų tyrimui 20,1 (104,1 proc.), derinimo rinkinių, tyrimų pamatiniais metodais 15,1 tūkst. Eur (165,9 proc.) pardavimo pajamų augimas. Dėl tyrimų ir kitų paslaugų atlikimo apimčių padidėjimo augo šios pajamos:

16 pav. Papildomos veiklos pajamos, kurios turi tendenciją didėti

Pajamų ir jos struktūros kitimas 2021-2023 m.

Pavadinimas		Pajamų suma, tūkst. Eur				Palyginimas						Struktūra, proc.	
		2021 m.	2022 m.	2023 m.		2022/2021m.		2023/2022m.		2023 m. faktas/ 2023 m. planas		2021 m.	2023 m.
				Planas	Ataskaita	(+;-) punkt..	proc.	(+;-) proc.	proc.	(+;-) punkt.	proc.		
1. Užsakyta vykdančių teisės aktų reikalavimus	1.1. Superkamo perdirbti ir/ar parduodamo pieno tyrimai	1 746,5	1 789,3	1 849,3	1 763,5	42,8	2,5	-25,8	-1,4	-85,8	-4,6	29,7	28,6
	iš ŽŪM vykdomos programos	835,4	888,5	914,2	876,0	53,1	6,4	-12,5	-1,4	-38,2	-4,2	14,2	14,2
	jų: Pieno supirkėjai	746,9	736,2	762,9	723,0	-10,7	-1,4	-13,2	-1,8	-39,9	-5,2	12,7	11,7
	Pieno gamintojai (pardavėjai)	160,3	160,8	168,2	160,3	0,5	0,3	-0,5	-0,3	-7,9	-4,7	2,7	2,6
	Pieno gamintojai (pardavėjai) parduod. tiesiogiai į rinką	3,9	3,8	4	4,2	-0,1	-2,6	0,4	10,5	0,2	5,0	0,1	0,1
1.2. Gyvūnų produktyvumo tyrimai (GPT)	2 997,7	2 886,3	3 484,8	2 947,9	-111,4	-3,7	61,6	2,1	-536,9	-15,4	50,9	47,8	
1. Iš viso pajamos už paslaugas užsakytas vykdančių teisės aktų reikalavimus (1.1.+1.2.+1.3.)		4 744,2	4 675,6	5 334,1	4 711,4	-68,6	-1,4	35,8	0,8	-622,7	-11,7	80,6	76,4
2. Papildoma veikla	2.1. Įprastiniai pieno tyrimai užsakovams pageidaujant	537,4	553,7	634,9	591,3	16,3	3,0	37,6	6,8	-43,6	-6,9	9,1	9,6
	iš Papildomi tyrimai per bendrą sistemą	265,5	280,8	321,7	305,7	15,3	5,8	24,9	8,9	-16,0	-5,0	4,5	5,0
	jų: Tyrimai ir paslaugos Latvijos ūkiams	49,4	49,2	52,1	50,9	-0,2	-0,4	1,7	3,5	-1,2	-2,3	0,8	0,8
	Papildomi tyrimai (EKA ir komercinės sutartys)	222,5	223,7	261,1	234,7	1,2	0,5	11	4,9	-26,4	-10,1	3,8	3,8
	2.2. Kiti tyrimai	238,5	296,1	289,4	400,2	57,6	24,2	104,1	35,2	110,8	38,3	4,0	6,5
	Mastito sukėlėjų identifikavimas PGR	40,4	30,4	46,2	37	-10	-24,8	7	23,0	-8,8	-19,0	0,7	0,6
	Karvių veršingumo nustatymo tyrimai	31,8	40,5	41,0	51,8	8,7	27,4	11,3	27,9	10,8	26,3	0,5	0,8
	Pašarų tyrimas	93,6	133,1	128,3	214,7	39,5	42,2	81,6	61,3	86,4	67,3	1,6	3,5
	Chloramfenikolio nustatymas	13,6	5,4	5,3	5,0	-8,2	-60,3	-0,4	-7,4	-0,3	-5,7	0,2	0,1
	Inhibitorinių medžiagų tyrimas ROSA met.	1,0	1,1	0,9	1,5	0,1	10,0	0,4	36,4	0,6	66,7	0,0	0,0
	Mastito sukėlėjų nustatymas	54,8	76,5	60,6	65,6	21,7	39,6	-10,9	-14,2	5,0	8,3	0,9	1,1
	Tarplaboratoriniai tyrimai ir tyrimai pamatiniais metodais	3,3	9,1	7,1	24,2	5,8	175,8	15,1	165,9	17,1	240,8	0,1	0,4
	2.3. Kitos paslaugos	368,8	389,7	412,1	460,3	20,9	5,7	70,6	18,1	48,2	11,7	6,3	7,5
	Vienkartiniai indeliai	100,9	96,2	96,8	111,5	-4,7	-4,7	15,3	15,9	14,7	15,2	1,8	1,8
	Mėginių surinkimas iš gamintojų	83,8	82,5	88,1	88,9	-1,3	-1,6	6,4	7,8	0,8	0,9	1,4	1,4
	Derinimo rinkiniai, kontroliniai mėginiai	124,6	152,5	167,6	167,6	27,9	22,4	15,1	9,9	0,0	0,0	2,1	2,7
	Mėginių formavimas ligų tyrimui	10,4	19,3	18,4	39,4	8,9	85,6	20,1	104,1	21,0	114,1	0,2	0,6
Kalibravimo laboratorijos paslaugos	13,1	9,2	11,1	9,9	-3,9	-29,8	0,7	7,6	-1,2	-10,8	0,2	0,2	
Ūkinių gyvūnų ženklavimas, ganymo registravimas	17,2	15,1	15,2	21,7	-2,1	-12,2	6,6	43,7	6,5	42,8	0,3	0,4	
Kiti pardavimai (etiketės, br.kodai, dėžutės ir pan.)	18,8	14,9	14,9	21,3	-3,9	-20,7	6,4	43,0	6,4	43,0	0,3	0,4	
2. Iš visos papildoma veikla (2.1.+2.2.+2.3.)		1 144,7	1 239,5	1 336,4	1 451,8	94,8	8,3	212,3	17,1	115,4	8,6	19,4	23,6
IŠ VISO PAJAMŲ (1+2)		5 888,9	5 915,1	6 670,5	6 163,2	26,2	0,4	248,1	4,2	-507,3	-7,6	100	100

Net 76,4 proc. pajamų Bendrovė gauna už paslaugas, kurias klientai užsako vykdydami teisės aktų reikalavimus. Tokiems klientams privalomoms paslaugoms Bendrovė priskiria superkamo pieno mėginių tyrimus, atliekamus Pieno supirkimo taisyklėse nustatytu dažnumu vieno pieno gamintojui superkamam pienui, pieno gamintojų tiesiogiai į rinką tiekiamo pieno mėginių tyrimus, pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimus. Dalis tų paslaugų apmokami valstybės biudžeto lėšomis: 49,7 proc. nuo pajamų už superkamo pieno mėginių tyrimus apmoka Žemės ūkio ministerija, išigydama tyrimus valstybės reikmėms, 70 proc. gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos kainos pieno ūkiams subsidijuoja valstybė. Todėl sprendimai dėl įprastinių pieno tyrimų ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugų kainų nustatymo derinami su Bendrovės valdyba. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų kainos yra apribotos Pagalbos veislininkystės taisyklėse nustatytais maksimaliais dydžiais.

Daugiau nei penktadalį visų pajamų (23,6 proc.) uždirbama už papildomai vykdomą veiklą, kuri reikalinga vieningai pieno tyrimų sistemai užtikrinti (mėginių surinkimas tiesiogiai iš ūkių, vienkartiniai indeliai ir kt. tara), aktuali pieno supirkėjų (perdirbėjų) laboratorijoms (kontroliniai mėginiai, derinimo rinkiniai, chloramfenikolio tyrimai, papildomi ir nesisteminiai įprastiniai pieno tyrimai, tarplaboratoriniai bei pamatiniais metodais atliekami pieno tyrimai), arba yra užsakoma pieno gamybos ūkių (mastito sukėlėjo bei jų atsparumo antibiotikams, karvių veršingumo nustatymo, pašarų, įprastiniai pieno tyrimai, pieno mėginių suformavimas ligų tyrimams atlikti Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute). Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba užsako pieno tyrimus superkamo pieno kontrolei, pieno mėginių tapatumui su superkamu pienu patikrinti ir karvių sergamumo mastitais stebėsenos programai vykdyti.

17 pav. Pajamų struktūra 2021 ir 2023 m.

4.7. Sąnaudų kitimas ir struktūra

Lyginant 2023 m. pardavimo savikainą su 2022 m. patirtomis sąnaudomis, ji padidėjo 154,8 tūkst. Eur (3,4 proc.), nes didėjo išlaidos medžiagoms ir priemonėms dėl jų pabrangimo, augo nusidėvėjimo sąnaudos dėl atnaujintos pieno tyrimų ir kitos įrangos. Kadangi Bendrovė specializuojasi paslaugų teikimo srityje, jos didžiąją dalį sąnaudų sudaro darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos. Nors 2022 m. birželio mėnesį Bendrovė didino atlyginimus darbuotojams vidutiniškai 8,2 proc., darbo užmokesčio sąnaudų augimo išvengta dėl darbuotojų skaičiaus sumažėjimo. Transporto sąnaudos 2023 m., lyginant su ankstesniais metais, didėjo 9,3 tūkst. Eur (4,3 proc.), nes nuo 2023-06-01 pakeitus GPT

asistentų važiavimų į ūkius kuro sunaudojimo apskaitos tvarką, t.y. atsisakius kompensacijų už važiuojamąjį pobūdį ir sukūrus sunaudojamo kuro apskaitos sistemą, sumažėjo darbo užmokesčio sąnaudos ir padidėjo sąnaudos sunaudojamam kurui. Per 2023 m. GPT asistentų vykimų į ūkius transporto sąnaudų suma sudarė 70,2 tūkst. Eur, o per 2022 m. kompensacijų už kilnojamą pobūdį buvo išmokėta 89,1 tūkst. Eur, gauta 18,9 tūkst. Eur ekonomija, dar apie 32,9 tūkst. Eur išlaidų sutaupyta nepadidinus kompensacijų, nes nuo 2023-06-01 jas būtų reikėję didinti dėl jų apmokestinimo GPM ir Sodros mokesčiais. Iš viso GPT asistentų važiavimų į ūkius apskaitos tvarkos pakeitimai 2023 m. rezultata padidino 51,8 tūkst. Eur.

16 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ sąnaudų kitimas 2021-2023 m.

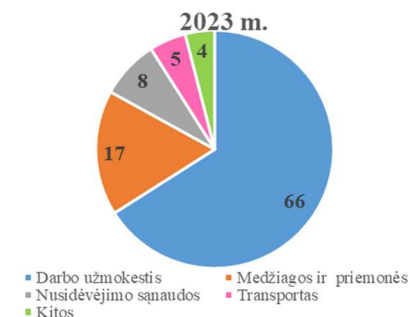
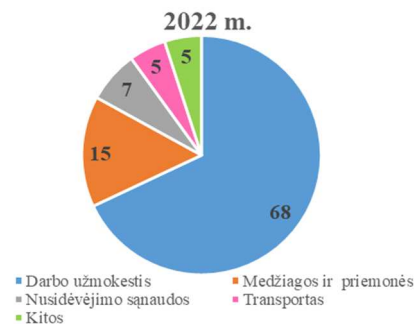
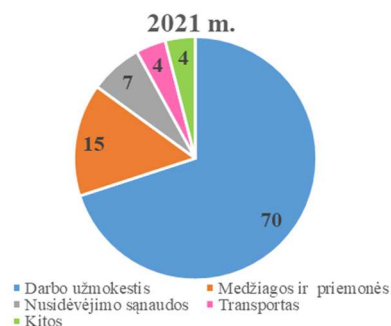
Pavadinimas	Sąnaudų suma, tūkst. Eur				Palyginimas						Struktūra, proc.	
	2021 m.	2022 m.	2023 m.		2022m./2021m.		2023m./2021m.		2023 m. faktas/2023 m. planas		2021 m.	2023 m.
			planas	faktas	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.	tūkst. Eur	proc.		
Pardavimo savikaina	4 671,9	4 619,1	5 253,2	4 773,9	-52,8	-1,1	154,8	3,4	-479,3	-9,1	83,0	81,6
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	3 260,7	3 153,6	3 340,7	3 171,3	-107,1	-3,3	17,7	0,6	-169,4	-5,1	57,9	54,2
Medžiagos ir priemonės, remontas ir eksploatacija	713,6	689,9	824,0	802,6	-23,7	-3,3	112,7	16,3	-21,4	-2,6	12,7	13,7
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	329,3	324,2	376,4	371,7	-5,1	-1,5	47,5	14,7	-4,7	-1,2	5,8	6,4
Transportas	170,2	215,8	262,9	225,1	45,6	26,8	9,3	4,3	-37,8	-14,4	3	3,8
Kitos	198,1	235,6	449,2	203,2	37,5	18,9	-32,4	-13,8	-246	-54,8	3,5	3,5
Veiklos sąnaudos	947,6	923,6	1 089,5	1 074,5	-24	-2,5	150,9	16,3	-15	-1,4	16,8	18,4
Darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos	648,4	650,0	749,6	649,2	1,6	0,2	-0,8	-0,1	-100,4	-13,4	11,5	11,1
Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	47,7	38,1	51,9	37,9	-9,6	-20,1	-0,2	-0,5	-14	-27,0	0,8	0,6
Kitos	251,5	235,5	288,0	387,4	-16	-6,4	151,9	64,5	99,4	34,5	4,5	6,6
Finansinės (palūkanų) sąnaudos	11,0	5,8	2,5	2,6	-5,2	-47,3	-3,2	-55,2	0,1	4,0	0,2	0
Iš viso sąnaudų	5 630,5	5 548,5	6 345,2	5 851,0	-82	-1,5	302,5	5,5	-494,2	-7,8	100	100

Veiklos sąnaudos 2023 m. didėjo dėl konsultavimo paslaugų veiklos procesų optimizavimui įsigijimo, dėl atlygio, mokamo pagal civilines sutartis, padidėjimo, taip pat buvo patirtos išlaidos, susijusios su bendrovės 30-ies metų veiklos sukakties paminėjimu.

Beveik 70 proc. visos pardavimo savikainos sudaro darbo užmokesčio sąnaudos ir tik 17 proc. visų sąnaudų patiriama dėl išlaidų

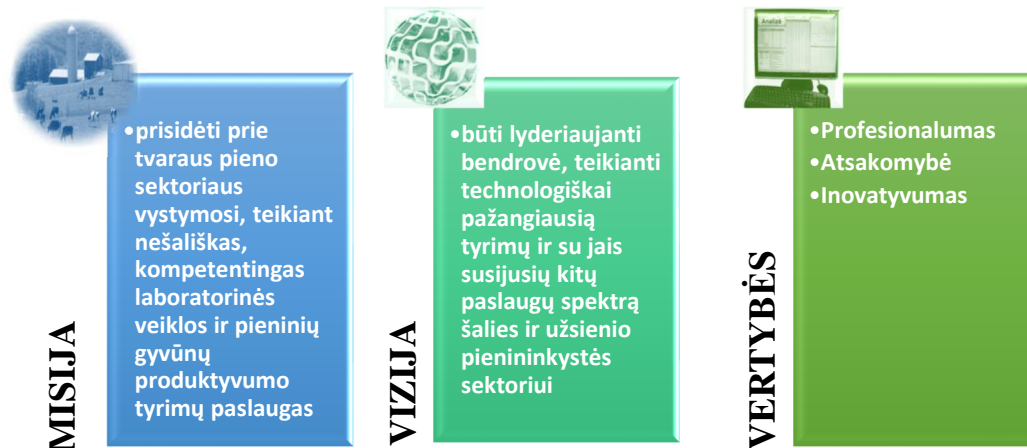
įvairioms medžiagoms ir priemonėms. Dar 8 proc. nuo pardavimo savikainos sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimo, 5 proc. – transporto ir 4 proc. kitų sąnaudų straipsniai.

Pardavimo savikainos struktūra visu ataskaitiniu laikotarpiu buvo panaši ir beveik nekito..

18 pav. Pardavimo savikainos struktūra 2021 ir 2023 m.

5. STRATEGIJA IR JOS ĮGYVENDINIMAS

Bendrovė, siekdama didinti kuriamą vertę, atsižvelgs į Bendrovės veikla suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir sieks įgyvendinti šias **strategines kryptis ir tikslus**:

Strateginės kryptys:	Strateginiai tikslai:
Efektyviai ir tvariai vystyti bendrovės veiklą	Tinkamos gražos akcininkui užtikrinimas
Būti pieno sektoriaus partneriu	Geros valdysenos užtikrinimas
Abipusės vertės tarp įmonės ir darbuotojo kūrimas	Inovatyvi ir patraukli pieno ir produktyvumo tyrimų sistema
	Paslaugų pridėtinės vertės didinimas
	Didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą bendrovei
	Kompetencijų išlaikymas ir ugdymas

19 pav. Strateginės kryptys ir tikslai

Strateginės kryptys užtikrina bendrovės veiklos tęstinumą. Jomis siekiama įgyvendinti tikslingus ir tęstinius pokyčius, kurie didintų bendrovės vertę.

Siekiant įgyvendinti strategines kryptis, nustatyti pagrindiniai strateginiai tikslai 2024 – 2026 metų laikotarpiui. Šie tikslai leidžia subalansuotai siekti Bendrovės vertės didinimo, nes apima visas svarbiausias bendrovės valdymo sritis: paslaugas sukomplektuotas pieno sektoriui, veiklos efektyvumą, organizacinę kultūrą ir tvarų ekonominį augimą. Kiekvienam strateginiam tikslui numatytos priemonės, jų įgyvendinimo laikotarpis ir konkretūs atsakingi asmenys, rodikliai, kuriais išreikštos strateginių tikslų ir priemonių siektinos reikšmės.

Strateginės kryptys ir tikslai 2024-2026 m.

17 lentelė

Strateginė kryptis	Strateginis tikslas	Uždaviniai	Matavimo rodiklis	Siekta reikšmė			Veiksmai	
				2024 m.	2025 m.	2026 m.		
Efektyviai ir tvariai vystyti bendrovės veiklą	Tinkamos grąžos akcininkui užtikrinimas	Nuosavo kapitalo grąža ROE, proc.		6,9	7,4	7,8		
		Pelninga veikla ir dividendų užtikrinimas akcininkui	Pelnas prieš apmokestinimą (EBT), tūkst. Eur / Paskirti dividendai už kalendorinius metus, proc. paskirstytojo pelno	>325/ 70-75	>328/ 70-75	>350/ 70-75	Biudžetų stebėseną, vadovų įžvalgos ir atsakomybę. Pelno plano vykdymas. Veiksnių darančių įtaką rodikliui analizė ir atitinkami veiksmai rodiklio gerinimui.	
		Optimalios kapitalo struktūros išlaikymas	Metinis visų įsipareigojimų santykis su nuosavu kapitalu	0,2-0,3	0,2-0,3	0,2-0,3	Kapitalo struktūros stebėseną, optimalus grynųjų pinigų kiekio palaikymas. Įstatinio kapitalo mažinimas.	
		Efektyvus turto panaudojimas	Vidutinė metinė turto grąža ROA, proc.	>5,6	>5,9	>6,3	Investicijų poreikio ir ekonominio naudingumo įvertinimas, pradelstų pirkėjų skolų valdymo sistemos sukūrimas, ilgalaikio turto naudojimo efektyvumo ir techninės būklės rodiklių analizė. Perteklinio nekilnojamo turto pardavimas ir nuoma.	
		Įgyvendinti technologijų ir veiklos procesų pokyčiai	Pardavimo pajamos vienam darbuotojui (vidutiniam sąlyginiam), tūkst. Eur	>33,5	>34,5	>35,5	Atsisakyti korelių su indeliais pakavimo/aptraukimo plėvele, indelius parduoti sufasuotus į maišus. Darbo tolygumo užtikrinimas Laboratorijoje. Laboratorijos patalpų pertvarkymas, efektyvinant laboratorijos ploto panaudojimą. GPS sistemos įvedimas GPT tyrimų asistentams.	
		Patobulinta bendrovės veiklos procesų vadyba	Bendrųjų ir administracinių sąnaudų ir pajamų santykis, proc.	<20	<18,5	<18	Darbo procesų analizė, optimizavimas ir pokyčių įgyvendinimas Pamatinių tyrimų, Finansų ir apskaitos, Bendrųjų reikalų, Logistikos skyriaus, GPT asistento darbo proceso efektyvinimas.	
	Geros valdysenos užtikrinimas	Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indeksas			A+	A+	A+	
		Efektyvus bendrovės rizikų valdymas	Rizikų valdymo priemonių planas ir jo vykdymas, proc.	≥92	≥94	≥95	Kritinių ir didelių rizikų identifikavimas, stebėseną ir valdymas bei greitas reagavimas, keičiantis Bendrovės kontekstui ar aplinkai, kurioje ji veikia.	
		Tvarumo principų taikymas veikloje	Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso dimensijos tvarumas vertinimas	A	A	A	Nuotekų sistemos pertvarka. Saulės elektrinės įrengimas. Ekovairavimo sistemos diegimas GPT padalinyje bei ūkiams teikiant kalibravimo ir mažų talpyklų patikros paslaugas, krovinio transporto įdiegtos sistemos stebėseną.	
		Elektros energijos vartojimo sumažinimas	Perkamos elektros energijos kWh sumažinimas, proc.	5	5	5	Vykdamas įsipareigojimus Energetikos ministerijai, kiekvienais metais mažinti elektros vartojimą.	

Būti pieno sektoriaus partneriu	Inovatyvi ir patraukli pieno ir produktyvumo tyrimų sistema	Vidutinė vieno pieno gamintojo apyvarta, tūkst. Eur/ Vidutinis pieno gamintojų skaičius, tūkst. vnt.		624,1/ 10,2	675,5/9,1	749,2/8,2	
		Diegti naujus metodus, paslaugas ir technologijas	Pajamos iš įdiegtų paslaugų, tūkst. Eur	9,2	14,3	20,5	Numatoma įdiegti mikotoksinų tyrimą pašaruose, mikrobiologinius vandens tyrimus, NEBA konservanto gamybą, žolės siloso kalibracinio modelio matuojamų rodiklių validavimą, laktoferino nustatymui HPLC tyrimo metodą, urėjos kiekio nustatymui HPLC tyrimo metodą, riebalų rūgštis tirti kaip papildoma kodą.
		Akredituotos laboratorijos statuso išlaikymas ir paslaugų kokybės gerinimas	Įsisavintų metodų skaičius/Akredituotų metodų skaičius, vnt..	46/31	48/33	50/35	Kontrolės veiklos paslaugų plėtra. Tyrimų metodų akreditavimo srities išplėtimas.
	Paslaugų pridėtinės vertės didinimas	Pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų, tūkst. Eur		>1 380	>1 430	>1 480	
		Gyvūnų produktyvumo tyrimų rinkos išlaikymas	Tiriamųjų karvių dalis nuo bendro karvių skaičiaus šalyje, proc.	57,9	58	60	Stambių ūkių (nuo 101 karvės), dalyvaujančių GPT, skaičiaus didinimas. Analitinių GPT duomenų ataskaitų kūrimas ir vystymas. Darbo kokybės gerinimas vykdamas GPT. GPT paslaugų viešinimas, mokymai, konsultacijos. Komunikacijos su tiriamųjų bandų laikytojais gerinimas ir su potencialiais GPT paslaugos klientais vykdymas.
		Sisteminis darbas su užsakovais	NPS indeksas	Fakto nustatymas	Faktas+2 proc.	Faktas+2 proc.	Padidinti esamų komercinių paslaugų pardavimo apimtį ir įvesti naujas paslaugas į rinką. NPS metodikos sukūrimas ir taikymas. Naujų klientų paieška vidaus rinkoje, klientų poreikių išgryninimas, apklausos, paslaugų viešinimas socialinėje medijoje, naujienlaiškiai, renginiai, susitikimai, mokymai klientams. Elektroninės komercijos užsakymų modelio klientams paleidimas.
		Paslaugų plėtra užsienio rinkose	Pajamos iš užsienio klientų, tūkst. Eur.	123	136	149	Užsienio rinkų analizė. Klientų paieška. Latvijos rinkos išsaugojimas ir plėtra siūlant naujas paslaugas.
Abipusės vertės tarp įmonės ir darbuotojo kūrimas	Įsitraukimo indekso augimas, proc.		+1proc.	+1proc.	+1proc.		
	Efektyvinti vidinę komunikaciją	Darbuotojų pasitenkinimas komunikacija, proc.	77	80	83	Veiklos planavimo ir aptarimo susirinkimų su skyrių ir veiklos vadovais organizavimas, atskirų skyrių darbuotojų susirinkimai, naujienlaiškių su aktuali informacija pateikimas darbuotojams, bendrovės darbuotojų neformalios komunikacijos palaikymas per socialinius tinklus, vidinę susirašinėjimo programą, darbuotojų apklausų organizavimas. Vadovybės susitikimai su bendrovės darbo taryba, atskirų skyrių darbuotojais.	
	Motyvuojančios aplinkos ir palankių darbo sąlygų sudarymas	Įgyvendintų priemonių skaičius, vnt.	4	5	6	Metiniai darbuotojų veiklos aptarimo pokalbiai su bendrovės darbuotojais. Skyrių darbuotojų susitikimai su bendrovės vadovybe. Priemonė "Klausk vadovo visko". Stiprinamas bendravimas tarp padalinių, supažindinant darbuotojus su kitų skyrių ir padalinių veikla. Atlikti darbuotojų įsitraukimo tyrimą. Didinti darbuotojų sąmoningumą lygių galimybių ir nediskriminavimo klausimais.	
	Valandos, skirtos mokymuisi ir tobulėjimui, vienam darbuotojui (vidut. sąlyginiam), val.		≥18,5	≥19	≥19,5		
	Profesinių kompetencijų ugdymas	Darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo renginiuose, dalis, proc.	≥98	≥98	≥98	Darbuotojų kompetencijų ugdymas ir palaikymas. Bendradarbiavimas su mokslo institucijomis.	
Bendrųjų ir vadybinių kompetencijų ugdymas	Mokymų skaičius tikslinėms grupėms, vnt./val.	≥10/36	≥11/38	≥12/40	Vadovaujančių darbuotojų lyderystės ir vadybinių kompetencijų ugdymas. Darbuotojų ugdymas pardavimų žinių ir įgūdžių kompetencijai.		

Planuojami veiklos rodikliai. Metinio pranešimo rengimo metu tokios informacijos, kad Bendrovės vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, todėl turėtų taip pasielgti, nėra žinoma.

Atsižvelgiant į išsikeltų strateginių tikslų ir uždavinių vykdymo įtaką, Bendrovės pagrindinių jos veiklą apibūdinančių rodiklių kitimas strategijos įgyvendinimo laikotarpiu pateikiamas lentelėje:

18 lentelė

Planuojami pasiekti ūkinės - finansinės veiklos rodikliai 2024 - 2026 m.

Rodiklio pavadinimas	2024 m.	2025 m.	2026 m.	Palyginimas, (+/- punkt.)	
				2025/ 2024 m.	2026/ 2025 m.
1. Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tenkantis 1-am pieno gamintojui, tūkst. vnt.	247,2	261,0	274,5	13,8	13,5
2. Vidutinė vieno gamintojo apyvarta, Eur	624,1	675,5	749,2	51,4	73,7
<i>Pardavimo pajamos, tūkst. Eur</i>	6 366,1	6 147,5	6 143,2	-218,6	-4,3
<i>t. sk. pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų, tūkst. Eur</i>	1 381,4	1 431,4	1 482,3	50,0	50,9
Įprastinių pieno tyrimų skaičius, tūkst. vnt.	2 521,7	2 375,2	2 250,9	-146,5	-124,3
Pieno pardavėjų skaičius, tūkst. vnt.	10,2	9,1	8,2	-1,1	-0,9
3. Tiriamųjų pieninių gyvūnų skaičius, tūkst. vnt.	116,7	111,8	111,2	-4,9	-0,6
4. Pajamos už papildomus tyrimus ir paslaugas, proc.	21,7	23,3	24,1	1,6	0,8
5. Įsisavintų bandymų skaičius, vnt.	46	48	50	2,0	2,0
6. Grynasis pelnas, tūkst. Eur	276,8	278,6	296,4	1,8	17,8
7. Grynasis pelningumas, %	4,3	4,5	4,8	0,2	0,3
8. Vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža ROE, %	6,9	7,4	7,8	0,5	0,4
9. Vidutinė metinė turto grąža ROA, %	5,6	5,9	6,3	0,3	0,4
10. Paskirti dividendai už kalendorinius metus, %/paskirstytinas pelnas	75	75	75	0,0	0,0
11. Pelnas prieš apmokestinimą (EBT), tūkst. Eur	325	328	350	3,0	22,0
12. Metinis įsipareigojimų santykis su nuosavu kapitalu, kartais	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0
13. Pardavimo pajamos vienam darbuotojui (vid. sąlyginiam), tūkst. Eur	33,5	34,5	35,5	1,0	1,0
14. Bendrųjų ir administracinių sąnaudų ir pajamų santykis, proc.	19,7	18,1	17,8	-1,6	-0,3
15. Perkamos elektros energijos kWh sumažinimas, proc.	5,0	5,0	5,0	0,0	0,0
16. Darbuotojų skaičius metų pabaigoje	208,0	203,0	200,0	-5,0	-3,0
17. Patvirtintų pareigybių skaičius	192,0	177,0	174,0	-15,0	-3,0
18. Vidutinis mėnesinis darbuotojų darbo užmokesčio dydis, Eur	1 772,2	1 825,3	1 882,1	53,1	56,8
19. Metinis darbo užmokesčio fondas (įskaitant soc. draudimą), tūkst. Eur	4 083,1	3 876,9	3 929,8	-206,2	52,9
20. Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui (vidut. sąlyginiam), val.	18,5	19,0	19,5	0,5	0,5

Veiklos rezultatus apibūdinantys rodikliai paskaičiuoti įvertinus faktinius praėjusių 3 metų laikotarpio duomenis ir šias prielaidas:

- Bus įgyvendinti plane užsibrėžti tikslai ir uždaviniai.
- Uždaviniui „Pelninga veikla ir dividendų užtikrinimas akcininkui“ nustatėme du siektinus rodiklius: pelnas prieš apmokestinimą (EBT), tūkst. Eur ir paskirti dividendai už kalendorinius metus, proc. paskirstytinojo pelno, kurie papildo vienas kitą, šių rodiklių stebėseną tiksliau atspindės taikomų veiksmų ir priemonių efektyvumo įtaką bendrovės veiklos pelningumui ir mokamų valstybei dividendų dydžiui.
 - Uždaviniui „Efektyvus bendrovės rizikų valdymas“ sudaromas planas, kurio dalis suplanuotų veiksmų yra testiniai, todėl įvertinus galimus pasikeitimus ir laiko aplinkybes, kiekvienų metų sudaryto plano įvykdymas strateginiu laikotarpiu numatomas ne mažiau nei 92-95 proc.
 - Tiriamųjų gyvūnų skaičius 2021 – 2022 m. laikotarpiu, kasmet mažėjo nuo 2,5 iki 2,7 proc., o 2023 m. 0,6 proc. padidėjo, pasiekėme 57,8 proc. tiriamųjų karvių nuo bendro karvių skaičiaus šalyje. Stengsimės visomis įmanomomis priemonėmis išlaikyti šį rodiklį, nes dėl pasikeitusių pagalbos veislininkystei taisyklių nuo 2024-05-01 finansuoti tik veisimo programose dalyvaujančių pieninių veislių gyvūnų produktyvumo tyrimus, yra tikimybė netekti iki 9,1 proc. tiriamųjų karvių. Todėl uždavinio „Gyvūnų produktyvumo tyrimų rinkos išlaikymas“ siektina rodiklio reikšmė 2024-2026 m. yra mažai kintanti, t.y. 57,9 - 60 proc. tiriamųjų karvių nuo bendro karvių skaičiaus šalyje.
 - „Profesinių kompetencijų ugdymas“ 2024-2026 m. siekiama, kad 98 proc. darbuotojų dalyvautų kvalifikacijos kėlimo renginiuose, toks rodiklis numatytas įvertinus ūkio dalies personalą, kuriems nėra būtina kvalifikacija.

- Vystant bendrąsias ir vadybines kompetencijas, įvertinus tikslinių grupių (vadovų ir darbuotojų) mokymų poreikį strateginiu laikotarpiu, numatyta suorganizuoti mokymus ne mažiau kaip 18,5 – 19,5 val. vienam darbuotojui (vid. sąlyginiam).
- 2023 m. sumažėjo iki 227 darbuotojų. Didžioji dalis GPT asistentų dirba nepilnu krūviu (etatu), bendrovės vadovybė deda pastangas dėl darbo sąlygų darbuotojams sudarymo dirbant pilnu krūviu, todėl darbuotojų skaičius nuolat mažėja.
 - Veiklos efektyvumui didinti planuojamas darbo vietų našumo įvertinimas ir procesų standartizavimas, atsižvelgiant į darbo tolygumo užtikrinimą ir tyrimų skaičiaus mažėjimą, bus vykdomi logistikos maršrutų pakeitimai, GPT asistentų važiavimo į ūkius proceso optimizavimas. Visi šie procesai įtakos darbuotojų skaičiaus kitimą.
 - Tobulinant veiklos procesų vadybą, tikimasi sumažinti Bendrųjų ir administracinių sąnaudų ir pajamų santykį, todėl strateginiu laikotarpiu planuojame šį rodiklį pasiekti nuo 20 proc. iki 18 proc.
 - Vykdamas energijos suvartojimo monitoringą, 2022 m. buvo sutaupyta 26 proc., 2023 m. tikimasi sutaupyti 20 proc. elektros energijos (kWh). Strateginiu laikotarpiu kiekvienais metais planuojama sumažinti po 5 proc. kWh perkamos elektros energijos, naudojant saulės energiją.
 - Bendrovė įvykdys suplanuotas investicijas. Suplanuotos investicijos, įvertinus nusidėvėjimą, įtakoja ilgalaikio turto augimą 2024 m. ir 2026 m., atitinkamai 9,5 proc. ir 17,2 proc., o 2025 m. vertės sumažėjimą 8,8 proc.
 - Bendrovė skolintis gali, paskaičiuotas mokumo rodiklis rodo žemą skolinimosi riziką, rinkoje šiuo metu sąlygos skolintis dėl išaugusios palūkanų normos nėra labai palankios. Palūkanų sąnaudas patirs nuo ankstesnių finansinio lizingo įsipareigojimų. Finansinio lizingo įsipareigojimo likutis 2023 m. pabaigoje 18,7 tūkst. Eur.

- Bendrovė planuoja atnaujinti seną susidėvėjusią įrangą, transporto priemones, įvykdyti Laboratorijos patalpų pertvarkymą. Šios investicijos susijusios su esamos įrangos atnaujinimu ar veiklos tęstinumo užtikrinimu, todėl bendrovė papildomai pajamų neuždirbs. Planuojamos investicijos 2024 m.-734,6 tūkst. Eur, 2025 m. – 207,5 tūkst.Eur., 2026 m. – 903,9 tūkst. Eur.

- Įvertinome Įprastinių pieno tyrimų skaičiaus mažėjimą dėl nuolatinio pieno gamintojų skaičiaus mažėjimo nuo 9,9 proc. iki 11,5 proc. per metus (1-2 priedas) ir gyvūnų produktyvumo tyrimų dėl tiriamųjų gyvūnų skaičiaus mažėjimo - nuo 0,5 proc. iki 9,1 proc. (3 priedas).

- Dėl sumenkusios verslo ir namų ūkių perkamosios galios svarbu, kad suteiktume savalaikes, aktualias ir vertę kuriančias paslaugas, todėl aktyviai vykdysime darbą su klientais, naujų klientų paiešką, organizuosime dalykinius pasitarimus su užsakovais, GPT paslaugų viešinimą ir reklamą, sieksime, kad esami klientai taptų pakartotiniais pirkėjais ir užtikrintų stabilias pajamas.

- Mažėjant vidaus rinkos tyrimų apimtimis, planuojama paslaugų plėtra užsienio rinkose. Atliksime rinkos tyrimus, siekiant nustatyti potencialias užsienio rinkas, kuriose yra poreikis prietaisų derinimo rinkiniams ir pašarų tyrimų paslaugoms. Šie tyrimai padės įmonei suprasti kokios yra rinkos tendencijos, kokios yra pagrindinės rinkos dalyvės, jų poreikiai ir lūkesčiai. Rinkos tyrimų rezultatai padės įmonei sukurti ir įgyvendinti rinkodaros strategiją, skirtą naujų klientų pritraukimui užsienio rinkose.

- 2023 m. gruodžio 22 d. patvirtinus veislininkystės taisyklių naują redakciją ir pakėlus GPT paslaugų kainas, nuo 2024 m., siekiant išlaikyti pakankamą darbo vietų konkurencingumo lygį, bendrovė planuoja padidinti darbuotojų pareiginio darbo užmokesčio dydžius. Atsižvelgiant į atliktą Korn Ferry darbo užmokesčio rinkos tyrimą, 2024 m. planuojamas pareiginio darbo užmokesčio kėlimas nuo 3 iki 20 proc. 2025 – 2026 m. numatytas pareiginio darbo

užmokesčio padidėjimas 3 proc. 2024 m. ir 2026 m. planuojamas metinio darbo užmokesčio fondo padidėjimas atitinkamai 4,6 ir 1,4 proc., 2025 m. sumažės 5,1 proc. tai įtakos sumažintas pareigybių skaičius, sumažėjus atliekamų pieno ir gyvūnų produktyvumo tyrimams. Sumažinus darbuotojų skaičių dėl sistemingo darbo funkcijų optimizavimo, kai panaikintų pareigybių funkcijas perskirstome likusiems darbuotojams, planuojamas ir vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio didėjimas: 2024 m. 15,5 proc., 2025 m. -3,0 proc., 2026 m. – 3,0 proc.

- Numatoma, kad 2024 - 2026 m. Lietuvos ekonomika nebus stabili, mažėjančią infliaciją lemia tarptautinėse rinkose smarkiai sumažėjusios įvairių rūšių energijos žaliavų kainos, kurios lėmė transporto priemonių degalų, šilumos energijos, elektros energijos kainų mažėjimą tiek namų ūkiams, tiek verslui, tačiau infliaciją palaiko dviženklis darbo užmokesčio augimas šalyje. Viešai skelbiamas ekonominės raidos scenarijus numato, kad kainų augimas bus mažesnis, todėl bendrovė tyrimo medžiagų ir priemonių brangimą įvertino pagal įvykusių ir vykdomų viešųjų pirkimų rezultatus, o labiausiai jautrių kainų didėjimui medžiagų ir paslaugų sąnaudas įvertino taikydama nuo 0,5 iki 10 proc. pabrangimo įtaką dėl infliacijos. Bendrovė planuoja, kad 2024 m. paslaugų savikaina augs 3,6 proc., bendrosios ir administracinės sąnaudos 9,6 proc., tai įtakos darbo užmokesčio, transporto eksploatacijos, komunalinių paslaugų, gamybinių patalpų ir įrengimų nusidėvėjimo sąnaudų augimas. 2025 - 2026 m. Bendrovė planuoja, kad dėl tyrimų apimčių mažėjimo ir veiklos efektyvumo didinimo pavyks sumažinti visas sąnaudas atitinkamai 4 proc. ir 0,4 proc.

- Strategijos laikotarpiu kainodara sudaryta taip, kad bendrovė įvykdytų jai išskeltus uždavinius, įpareigojimus ir užtikrintų bendrovės veiklos tęstinumą. Bendrovė privalo uždirbti tiek pajamų, kad jų pakaktų padengti būtinašias veiklos sąnaudas, sumokėti įstatymais nustatytus mokesčius ir akcininko lūkesčius tenkinančią kapitalo grąžą į valstybės biudžetą. 2024 m. nuo sausio mėn. pieno

tyrimų komercinės veiklos paslaugų kainos vidutiniškai augs 10 proc., atsižvelgiant į tyrimų medžiagų kainas, darbo procesų ir technologijų pasikeitimą. 2024 m. gegužės mėn. planuojamas įprastinių tyrimų kainų kėlimas vidutiniškai vienam tyrimui 5,1 proc., 2024 m. – gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugos kainos augs apie 24 proc. Todėl 2024 m. pajamos augs 3,8 proc., tačiau 2025 – 2026 m. dėl pieno gamintojų ir tiriamųjų gyvūnų skaičiaus mažėjimo laukiamos pajamos sumažės 2025 m. – 3,4 proc., 2026 m. – 0,1 proc.

- Bendrovė 2024-2026 m. laikotarpiu pinigų srautus planuoja taip, kad sugeneruotų pakankamus pinigų srautus kasdienei įmonės veiklai finansuoti, užtikrintų investicijų ir finansinių įsipareigojimų vykdymą. Bendrovės pagrindinis pinigų šaltinis yra iš pieno ir gyvūnų produktyvumo tyrimų bei komercinių paslaugų, teigiami pagrindinės veiklos pinigų srautai turi didelę reikšmę veiklos pastovumui.

Įgyvendinus strateginius tikslus ir uždavinius, vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža per tris strateginio laikotarpio metus augs nuo 6,9 proc. iki 7,8 proc., 2023 m. planuojama pasiekti 6,7 proc., tam įtakos turės bendrovės valdysenos gerinimas, veiklos procesų efektyvinimas, darbo našumo didinimas, naujų kontrolės veiklos ir analizės metodų diegimas, procesų skaitmeninimas. Taip pat veiklą vystant tvarumo kryptimi, sieksime tvaraus vartojimo, perkamos elektros energijos mažėjimo, diegsime ekovairavimo sistemą bei vykdysime kitus plane užsibrėžtus uždavinius. Pasiekus šiuos rodiklius, dividendams, kurie sumokami į valstybės biudžetą, per tris šio strateginio planavimo laikotarpio metus planuojama skirti 70-75 proc. nuo paskirstytino pelno sumos. 2021 m. buvo skirta 70 proc. – 188,7 tūkst. Eur., 2022 m. 75 proc. – 278,2 tūkst. Eur dividendų.

19 lentelė

UAB „Pieno tyrimai“ veiklos strategijos tikslų įgyvendinimas 2023 m.

Strateginė kryptis/ tikslas	Rodiklis, mato vnt.	2023 m.		Atlikti veiksmai per ataskaitinį laikotarpį
		pla- nas	fak-tas	
<i>Strateginė kryptis: Efektyviai ir tvariai vystyti Bendrovės veiklą</i>				
<i>Strateginė tikslas:</i> Tinkamos grąžos akcininkui užtikrinimas	Nuosavo kapitalo grąža ROE, proc.	6,7	7,4	Vykdoma biudžetų stebėseną, biudžeto įvykdymo koeficientas 0,92. Išlaikyta optimali kapitalo struktūra. Metinis visų įsipareigojimų santykis su nuosavu kapitalu – 0,2. Atlikta ilgalaikio turto naudojimo efektyvumo, techninės būklės rodiklių ir kokybinė analizė. Efektyvintas bendrovės krovinio transporto naudojimas, logistikos sistema. Vieno automobilio aptarnaujamų taškų skaičius 24,5 vnt., kilometrai vienam taškui 2772. Suderinus su užsakovais, atsisakyta 20 mėginių surinkimo taškų. Parengta programinė įranga automatiniam automobilių darbo dienų ir remonto laiko skaičiavimui. Skaitmenizuoti imunofermentinės analizės ir mastito tyrimo procesai. Įvertintas Laboratorijos darbo vietų našumas: BBS tyrimas matuokliais Bentley Bactocount, UT tyrimas termistoriniais krioskopais, Pieno sudėties tyrimas (RBSL), Inhibitorinių medžiagų tyrimas (INH), mėginių identifikavimas, taros paruošimas. Įvykdytas GPT asistentų važiuojimo į ūkių proceso optimizavimas. Sukurta tvarka GPT asistentų išlaidų kompensavimui už važiuojamąjį darbo pobūdį. Užtikrintas darbuotojų pakaitumas. Vieningos IT sistemos kūrimui suformuotos specifikacijos atskiriems procesams. Sukurta ir plečiama sutarčių administravimo sistema, integruota į ILVIS ir VIKIS. Finansų analitikos išnagrinėtos sukūrimo galimybės ir įvertintas pasiūlymas. Pirkimų procesui nerasta standartinė programa, kuriant specializuotą produktą - reikia įvertinti ekonominį naudingumą. CRM sistema modeliuojama Excel priemonėmis. Kelionės lapų pildymo sistemos vyksta baigiamieji koregavimai. Procesų efektyvinimui Laboratorijoje buvo parinktos 5 darbo vietos: skanavimas, sudėties ir somatinių ląstelių, inhibitorinių medžiagų, bendro bakterijų skaičiaus tyrimai bei taros paruošimas. Įgyvendinti darbo grupių pasiūlymai.

<p><u>Strateginė tikslas:</u> Geros valdysenos užtikrinimas</p>	<p>Valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indeksas</p>	<p>A+</p>	<p>A</p>	<p>Užtikrintas efektyvus Bendrovės rizikų valdymas; sudarytas rizikų žemėlapis, rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimas 94 %. Sudarytas rodiklių žemėlapis pagal strateginius tikslus, jų svoriai kintamai darbo užmokesčio daliai bus nustatyti tvirtinant darbo apmokėjimo sistemą 2024 m. Vykdoma stebėseną tvarumo praktikų: darbuotojų atrankos vertinimo kriterijų sukūrimas, bendrovės vertybių ir kultūros kūrimas, veiklos rodiklių vertinimo sistemos sukūrimas siejant su atlygio sistema, HPLC metodo diegimas, mišrių komunalinių atliekų mažinimas, ekovairavimo sistemos diegimas, etiško verslo reikalavimų taikymas teikėjams, bendradarbiavimas su mokslo institucijomis ir kitomis organizacijomis. Aplinkosaugos vadybos sistemos (AVS) pagal ISO 14001 palaikymas bendrovės veikloje, atliktas auditas. Nulinės korupcijos tolerancijos palaikymas, korupcijos prevencijos praktikų tobulinimas. 2023 metais nenumatyta nei vienas korupcijos atvejis. Sumažinta mišrių komunalinių atliekų kiekis, iš bendro komunalinių atliekų kiekio išrūšiuojamos plastiko atliekos ir jos tvarkomos atskirai, atsisakyta vieno mišrių komunalinių atliekų konteinerio. Ekovairavimo sistemos diegimas, Programinė įranga parengta naudojimui. Apšvietimo sistemų pertvarka, elektros energijos suvartota 22 proc. mažiau.</p>
<p><u>Strateginė kryptis:</u> Būti pieno sektoriaus partneriu</p>				
<p><u>Strateginė tikslas:</u> Pažangi ir patraukli pieno ir produktyvumo tyrimų sistema</p>	<p>Vidutinė vieno pieno gamintojo apyvarta, tūkst. Eur/ Vidutinis pieno gamintojų skaičius, tūkst. vnt.</p>	<p>565/1,8</p>	<p>541/11,4</p>	<p>Atlikta Mikotoksinų tyrimo pašaruose galimybių apžvalga, parengtos 2 ataskaitos: tyrimo poreikio ataskaita, rinkos apžvalga su konkurentų kainomis, pradėti bandymai. Įdiegtas riebalų rūgščių tyrimo FTIR metodas. Riebalų rūgštis tirsime kaip papildomą kodą (komercinė paslauga). Įrangą ir technologijas atnaujinti pasirenkant pažangiausių pasaulinę praktiką ir moderniausių sprendimus, vykdomas nuolat. 2023 metais atlikta 1 apžvalga "Laktosės ir urėjos nustatymo piene rinkos apžvalga". Dalyvauta Lietuvos ir užsienio pienininkystės bei kitų, atitinkančių bendrovės teikiamų paslaugų pobūdį, organizacijų veikloje. Palaikoma matavimo priemonių tikrinimo veiklos akreditacija, kartu ruošiantis 2024 m. išplėsti akreditavimo sritį naujomis veiklomis. Parengta akreditacijai skysčių dozatorių ir skaitmeninių termometrų metrologinės patikros atlikimas standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 atitikčiai. Sukurta internetinės svetainės platforma, perdavimo naudotis terminas perkeltas į 2024 m. Atliktos apklausos metu nustatyta, kad interneto svetainės informatyvumu patenkinti 98,1 proc. respondentų. Pieninių veislių gyvūnų produktyvumo tyrimų (GPT) analitinių ataskaitų programai parengtas GPT analitinių ataskaitų programos kūrimo planas ir detali programos techninė užduotis. Tolesni darbai, kuriant programą, atidėti dėl jos apimties ir jai reikalingų resursų dydžio.</p>
<p><u>Strateginė tikslas:</u> Paslaugų pridėtinės vertės didinimas</p>	<p>Pardavimo pajamos iš papildomos veiklos pardavimų, tūkst. Eur</p>	<p>1300</p>	<p>1451,8</p>	<p>Įvykdytas komunikacijos planas. Su tiriamųjų bandų laikytojais ir potencialiais GPT paslaugos klientais, pagal parengtą potencialių klientų planą aplankyti ir apklausti 357 ūkių savininkai. Su 22 iš jų pasirašytos naujos sutartys vykdyti GPT. Šių ūkių bandose laikomos 1203 karvės. Vykdoma darbo kokybės stebėseną vykdant GPT paslaugą. Patikrinti ir metodiškai įvertinti visi asistentai (100%). Kiekviename GPT skyriuje pravesta po 11 pasitarimų, aptarti asistentų darbo kokybės vertinimo rezultatai. Buvo vykdomas GPT paslaugų viešinimas, dalyvauta parodose, rajoniniuose ir respublikiniuose renginiuose su ūkininkais, pieninių gyvūnų asociacijų organizuojamuose renginiuose, parašytas straipsnis, vykdyti darbuotojų ir ūkininkų mokymai, parengta ir pateikta mokymų medžiaga, pravesti testai, pagal poreikį teiktos konsultacijos. Atlikta užsakovams teikiamų paslaugų ir naujų paslaugų poreikio situacijos analizė, įvykdyti 2 tyrimai ir apžvalga pagal klientų segmentus. Atliktos 3 rinkos apžvalgos naujoms paslaugoms su konkurentų kainomis. Dirbome naujų klientų pritraukimo ir teikiamų paslaugų pardavimo apimčių didinimo kryptimi, komercinių paslaugų pajamos augo 17,1 proc. Komercinių paslaugų rinka 2023 m. lyginant su 2022 m. augo 8,2 %. Įgyvendintos 3 priemonės darbo organizavimo kliūčių sumažinimui. Tyrimų rezultatus užsakovams pateikėme greičiau: 96,8 proc. sisteminių pieno mėginių ištyrėme ir tyrimų rezultatus užsakovams pateikėme per 24 val. nuo mėginių atvežimo.</p>

<i>Strateginė kryptis: Abipusės vertės tarp įmonės ir darbuotojo kūrimas</i>				
<u>Strateginė tikslas:</u> Didinti darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą bendrovei	Įsitraukimo indeksas	29	41	Patvirtintame darbuotojų įsitraukimo ir komunikacijos gerinimo priemonių plane numatytos komunikacijos gerinimo priemonės įvykdytos 91 proc., įsitraukimo gerinimo priemonės įvykdytos 90 proc. Patrauklaus darbdavio įvaizdžio gerinimui buvo parengtas priemonių planas, įgyvendintos 6 priemonės. Apklaustos rezultatai parodė, kad 60,5 proc. darbuotojų nuomone įgyvendintos priemonės pagerino darbdavio įvaizdį.
<u>Strateginė tikslas:</u> Esminių kompetencijų išlaikymas ir ugdymas.	Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui (vidut. sąlyginiam), val.	10	15,7	Profesinių darbuotojų kompetencijų ugdymo ir palaikymo planas įvykdytas 92 proc. Praveisti darbuotojų veiklos aptarimo pokalbiai. Bendradarbiaujant su mokslo institucijomis suorganizuotos 2 studentų gamybinės praktikos, bendradarbiauta su 6 mokslo institucijomis, įmonėje apsilankė 378 žmonės. Pravesta 21 ekskursija. Dalyvavom LSMU Karjeros dienose ir pristatėme karjeros galimybes mūsų įmonėje, pakvietėme atlikti praktiką. Paruoštas ir išplatintas specialus lankstinukas. Įvyko 3 mokymai vadovaujančių darbuotojų vadybinių kompetencijų ugdymo tema, 2 mokymai darbuotojams streso valdymo, emocinės gerovės, smurto ir priekabiavimo atpažinimo temomis.

6. TVARUS VYSTYMASIS

Aplinka ir valdymas. Bendrovės valdyme tvarumas tampa pagrindine vertybe, kuri svarbi diegiant inovacijas aplinkosaugos srityje bei laikantis pamatinių žmogaus teisių bei gerųjų valdymo praktikų.

Tvarūs Bendrovės valdymo principai yra neatsiejama ir integrali jos ilgalaikės strategijos dalis, realizuojama per Bendrovės veiklos etikos ir skaidrumo, aplinkosaugos, santykių su darbuotojais, visuomene, užsakovais sritis. Bendrovė, atsižvelgdama į tai, kad jos vykdoma veikla gali daryti poveikį aplinkai, priima sprendimus, kad neigiamo poveikio aplinkai būtų išvengta arba jis būtų minimaliai neigiamas.

Nuo 2022 m. lapkričio 14 d. UAB „Pieno tyrimai“ yra įdiegusi aplinkos apsaugos vadybos sistemą, atitinkančią standarto LST EN ISO 14001:2015 „Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ reikalavimus. 2023 metais rugpjūčio 7 - 8 dienomis vyko patikrinimas, kurio metu nustatyta, kad įmonės aplinkos apsaugos vadybos sistema atitinka

standarto ISO 14001 bei bendrovės keliamus reikalavimus, yra rezultatyvi ir efektyvi. Visos bendrovės teikiamos žaliavinio pieno tyrimų, matuoklių kalibravimų ir patikros paslaugos atitinka užsakovų, aplinkos apsaugos ir kitus teisinius reikalavimus. Aplinkos apsaugos standartas skatina didesnę darbuotojų įsitraukimą į poveikio aplinkai valdymą, išteklių tausoją, nuolatinį gerinimą ir rūpinimąsi supančia aplinka. Bendrovės laboratorinėje veikloje didžiausias poveikis aplinkai yra surenkant ir transportuojant žalio pieno mėginius iš ūkių arba pieno supirkimo/perdirbimo įmonių, todėl vykdam tvaraus vystymosi politiką į laboratorijos vadybos sistemos planavimo, organizavimo ir valdymo procesus integruojamos pagrindinės aplinkos apsaugos standarto LST EN ISO 14001 nuostatos.

Siekiant atitikti gerąsias valdymo praktikas, reguliariai organizuojami valdybos posėdžiai, kurių metu valdybos nariai, išnaudodami savo turimą ekspertinę patirtį, teikia pasiūlymus Bendrovės vadovybei bei kartu priima svarbiausius sprendimus.

2023 m. spalio 4 d. valdyba kartu su vadovaujančiais įmonės darbuotojais strateginės sesijos metu aktyviai dalyvavo rengiant Bendrovės trijų metų strateginį veiklos planą. Bendrovės strateginiame plane nustatytos suinteresuotosios šalys - savininkas (valstybės kaip savininkės teisės ir pareigas įgyvendina LR žemės ūkio ministerija), užsakovai (pieno gamintojai, supirkėjai, perdirbėjai, pieno gamybą, veislininkystę ir supirkimą administruojančios bei kontroliuojančios institucijos ir kt.) ir Bendrovės darbuotojai. UAB „Pieno tyrimai“ įsipareigojo ir toliau vadovautis DVT bei Pasaulinio atskaitingumo principais. Tvarios veiklos principas įgyvendinamas visose strateginėse veiklos kryptyse per konkrečius veiklos tikslus ir priemones. Valdybos posėdžiuose ne tik aptariama/tvirtinama strategija, bet nuolat aptariami strategijos įgyvendinimo rezultatai ir stebimi veiklos rodikliai.

Bendrovės keliami strateginiai tikslai remiasi Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslais (toliau - DVT).

Įvertinę mūsų veiklos procesus bei aplinkai ir bendruomenėms daromą įtaką, 2023 metais likome prie tų pačių DVT kaip ir 2022 metais, kadangi tobulindami savo veiklą ir procesus galime prasmingiausiai prisidėti prie šių tikslų įgyvendinimo, tuo pačiu įnešant reikšmingą indėlį ateities kartoms.

DVT siekiame diegdami naujas technologijas laboratorinių tyrimų srityje, taip garantuodami ne tik teisingą atsiskaitymą už superkamą pieną, bet ir užtikrindami maisto saugos interesus pieno produktų vartotojams bei vystydami Bendrovės veiklą tvarios pienininkystės, saugaus ir kokybiško maisto kryptimis, tuo pačiu laikydamiesi pamatinių žmogaus teisių ir gerųjų valdymo praktikų.

Bendrovės tvarumo politika yra vykdoma prioretizuojant tris pagrindines sritis - aplinkos apsaugos, socialinę ir ekonominę, kurios yra atliepiamos formuojant vidinius Bendrovės veiklos procesus, teikiant paslaugas šalies užsakovams ir bendradarbiaujant su kitomis suinteresuotosiomis šalimis. Įgyvendinant Bendrovės strateginius tikslus 2023 m., kiekvieną ketvirtį buvo ruošiama tvarumo stebėsenos ataskaita, kad parodyti ką Bendrovė nuveikė per ataskaitinį laikotarpį ir kaip jai sekėsi siekti išsikeltų tikslų bei kokią pažangą padarė vykdomi projektai ir priemonės. Tvarumo stebėsenos ataskaitos buvo pristatomos gamybinių pasitarimų metu, kad Bendrovės personalas galėtų ne tik susipažinti, bet ir aktyviau įsitraukti į vykdomus projektus.

2023 m. Bendrovės darbuotojų lūkesčiams ir pasiūlymams išgirsti ir įvertinti, jų įsitraukimui į tvarumo strategijos vystymą ir įgyvendinimą padidinti buvo organizuota fokus grupė, kad nustatyti 3 metams ilgalaikius tikslus ir rodiklius, kuriuos bus siekiama įgyvendinti. Išskelti tikslai atliepia JT darnaus vystymo tikslus, reikšmingumo matricą, suinteresuotąsias šalis ir jų lūkesčius bei poreikius.

Reikšmingumo matricoje yra išdėstytos tvarumui aktualiausios socialinės, aplinkosaugos ir valdymo (ekonominės) temos.

20 pav. Reikšmingumo matrica

Atsižvelgiant į poveikių analizės apklausos rezultatus ir įvertintus suinteresuotųjų šalių lūkesčius ir pastebėjimus tvarumo srityje bei siekiant, kad Bendrovės taikomos tvarumo praktikos būtų materialios ir atitinkančios

svarbiausius poveikius, 2023 metams buvo parinktos priemonės, kurios nurodytos žemiau pateiktoje lentelėje.

Tvarumo priemonės pagal pasirinktus Darnaus vystymosi tikslus 2023 m.

DVT	Sritis	Priemonė 2023 m.	Įgyvendinimas
	Socialinė sritis (darbuotojai)	Darbuotojų atrankos vertinimo tvarka	2023 m. parengtas UAB „Pieno tyrimai“ darbuotojų priėmimo į pareigas bendrovėje tvarkos aprašas, kuris patvirtintas 2024-02-06 direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0011
		Darbo apmokėjimo sistemos peržiūra	2023 m. gegužės-birželio mėn. atliktas bendrovės pareigybių klasifikavimas. „Korn Ferry“ konsultantai atliko "Pieno tyrimų" atlygio vidinio teisingumo ir išorinio konkurencingumo analizę, kurios rezultatus pristatė 2023 m. spalio 4 d. Valdybos posėdyje. Gruodžio 20 d. parengta ir Valdybos posėdyje patvirtinta UAB "Pieno tyrimai" atlygio politika.
 	Aplinkos apsauga	Mišrių komunalinių atliekų mažinimas	Nuo 2023-05-08 administracijoje ir laboratorijoje rūšiuojamas plastikas. Iš bendro komunalinių atliekų kiekio išrūšiuojamos plastiko atliekos tvarkomos atskirai, atsisakyta vieno mišrių komunalinių atliekų konteinerio
		Ekovairavimo sistemos diegimas	11 vairuotojų-ekspeditorių sėkmingai apmokyti ekovairavimo, įdiegta Ekovairavimo programa.
	Ekonominis augimas, naujos technologijos	HPLC metodo diegimas laktozės tyrimui piene	Įdiegus naują tyrimo metodą, 2023-09-22 išleista procedūra 504SVP30 "Laktozės kiekio nustatymas piene efektyviaja skysčių chromatografija"; po laboratorijos vertinimo Nacionalinio akreditacijos biuro ekspertai rekomendavo išplėsti akreditavimo sritį šiuo nauju metodu (2024-02-29 vertinimo ataskaita Nr. 114-01).
		Etiško verslo reikalavimų taikymas teikėjams	Vykdam tarptautinius viešuosius pirkimus, kiekvieną kartą vertinama tiekėjų kvalifikacija pagal VPĮ 46 str. 1 d. 7 p. (Vaikų darbas ir kitos prekybos žmonėmis formos) ir kitus norminius dokumentus.
	Bendruomeniškumas	Bendradarbiavimas su mokslo institucijomis ir kitomis organizacijomis	Suorganizuotos 2 studentų gamybinės praktikos (viena iš jų pagal Erasmus programą studentui iš Turkijos), bendradarbiauta su 6 mokslo institucijomis, įmonėje apsilankė 378 žmonės, pravesta 21 ekskursija.
		Bendrovės vertybių ir kultūros kūrimas	Įmonėje paskelbta 12 naujienlaiškių, parašyti 25 postai FB grupėje.

Aplinkos apsauga

Saugi aplinkai veikla. Aplinkos apsaugos politikoje išsipareigojame laikytis ne tik aplinkosaugos teisės aktų, bet ir laisvanoriškai priimtų reikalavimų, susijusių su aplinkosaugos aspektais. Šios politikos tikslas – nubrėžti gaires ir principus kaip užtikrinamas Bendrovės įtakos aplinkai valdymas. Bendrovė turi identifikavusi reikšmingus aplinkos apsaugos aspektus - tai cheminės medžiagos, nuotekos, transportas, elektros energija, vanduo, pakuotės, atliekos. Tuo būdu įmonė identifikuoja visus veiklos ir paslaugų aspektus, kuriuos ji gali valdyti ir tuos, kuriems ji gali daryti įtaką per tiekėjus, užsakovus ir pan. Atliekos rūšiuojamos tam, kad atskirti atliekas, tinkamas perdirbimui ir antriniam jų panaudojimui (žiedinė ekonomika), arba jas utilizuoti pagal galiojančius teisės aktus.

Pagrindiniai Bendrovės aplinkosaugos tikslai ir uždaviniai:

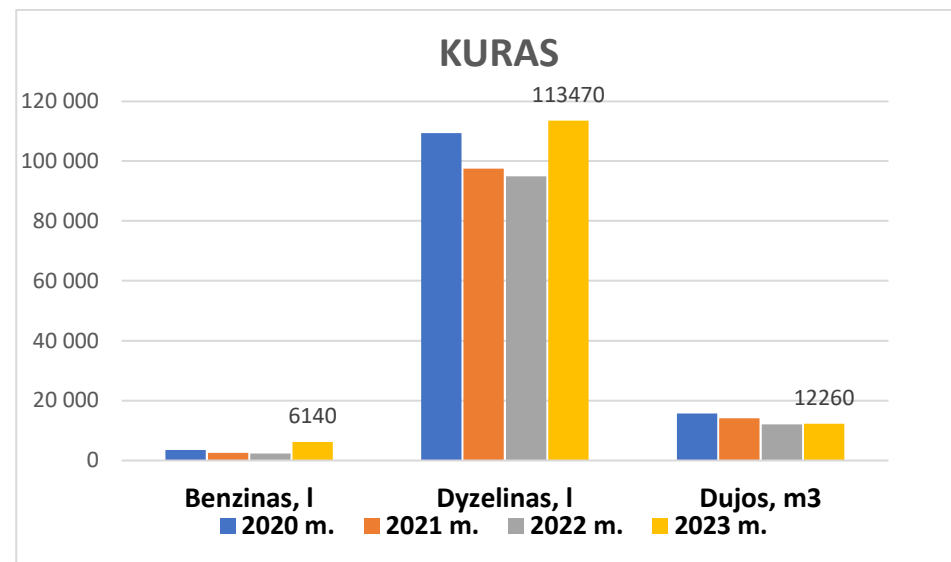
- vykdyti aplinkos taršos prevenciją, surenkant panaudotas chemines medžiagas;
- siekti kuo daugiau įmonėje susidarančių atliekų siekti tvarkyti pagal principą - mažinti, pakartotinai panaudoti ir perdirbti;
- vykdyti veiklą laikantis visų privalomų aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų;
- ugdyti darbuotojų kompetenciją ir atsakingą požiūrį į aplinkos apsaugą.

Laboratorinėje veikloje didžiausias poveikis aplinkai daromas vartojant elektros energiją (įrenginių darbui ir IT sistemų palaikymui), vandens išteklius (laboratorinių tyrimų atlikimui), naudojant kurą (pieno mėginių ūkiuose paėmimui ir surinkimui gyvūnų produktyvumo tyrimams bei superkamo žalio pieno mėginių tyrimams surinkimui, iš viso 269 vnt., t.y. 20 surinkimo taškų mažiau negu 2022 m. (2021 m. – 290 vnt., 2022 m. – 289 vnt.).

Transportas. Bendrovė, prisidėdama prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir prioritetą teikdama netaršiam, naudojančiam alternatyviuosius degalus automobiliui, 2023 m. turėjo 16 automobilių, atitinkančių „Euro 6“ (2021 m. ir 2022 m. – 16 vnt.), 5 automobilius - „Euro

5“ (2021 m. – 7 vnt., 2022 m. – 5 vnt.) ir 12 automobilių atitinkančių „Euro 4“ (2021 m. – 20 vnt., 2022 m. – 15 vnt.) emisijos standartą.

Bendrovės turimas transporto parkas - 33 automobiliai (2021 m. – 43 vnt.; 2022 m. – 36 vnt.). Didžiausią dalį Bendrovės transporto priemonių 2023 metais (kaip ir 2021 bei 2022 m.) sudarė dyzeliniai automobiliai – 20 vnt., benzinas/dujos – 12 vnt., benzinas/hibridas - 1 vnt.. Palyginus pastarųjų kelių metų duomenis, nors transporto parkas sumažintas (2020 m. buvo atitinkamai 25 vnt. ir 19 vnt.; 2021 m. - 26 vnt. ir 17 vnt.; 2022 m. – 21 vnt. ir 14 vnt. bei 1 hibridinis/benzininis automobilis), tačiau sunaudojamų degalų sąnaudos (ypač dyzelino) išaugusios apie 16 proc. lyginant su praėjusiais metais (2022 m. dyzelino sunaudota 94 926 l). Šis šuolis gautas dėl pasikeitusios GPT padalinio darbuotojų kuro apskaitos tvarkos reglamentavimo (2023 m. balandžio 24 d. direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0038 patvirtintos lengvųjų automobilių, naudojamų pagal panaudos sutartis, taisyklės). GPT asistentų važiavimo į ūkius kuro apskaitos tvarka pakeista, nes nuo 2023-06-01 panaikintos Darbo kodekso nuostatos dėl kompensavimo darbuotojams už kilnojamo darbo pobūdį.

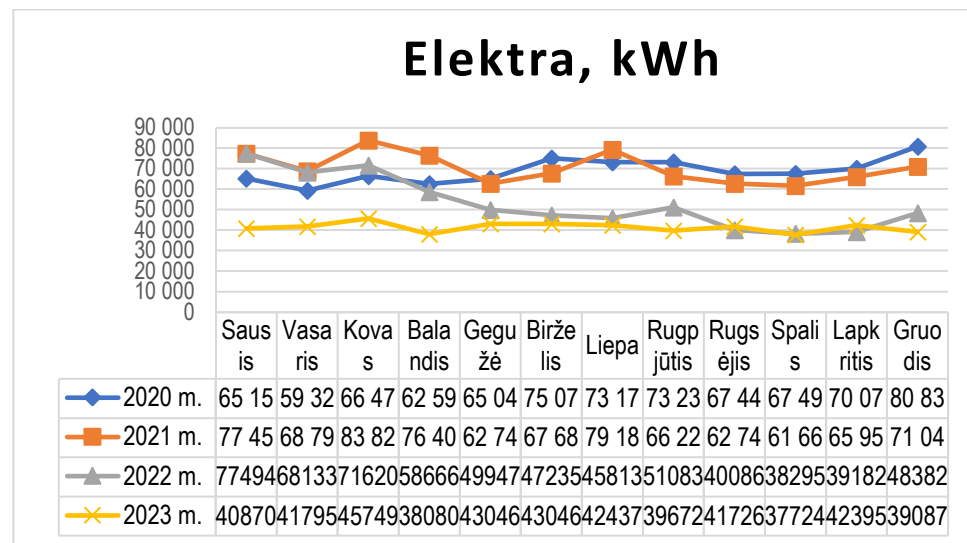

21 pav. Sunaudoti degalai

2023 metais 11 krovinių automobilių vairuotojų išklaušė ekovairavimo mokymų. Šis atsakingas ir racionalus vairavimo stilius padėjo Bendrovės vairuotojams vairuoti saugiai ir tausojant transporto priemonę. Pastebėta, kad labiau tausojama transporto priemonė mažina išlaidas jos remontui ir eksploataavimo priemonėms.

2023 metais pradėtas vykdyti N1 automobilių parko ŠESD emisijų vertinimas ir apskaita. ŠESD emisijos 2023 metais sudarė 144,8 t CO₂ ekv.

Atsakingas vartojimas. Pradėtas taikyti sisteminis/kompleksinis požiūris į aplinkosaugą paskatino efektyvų energijos vartojimą. Atsižvelgiant į susidariusią geopolitinę situaciją, didelis dėmesys buvo skiriamas energijos vartojimo efektyvumo didinimui, mažinant elektros suvartojimą visuose veiklos procesuose.

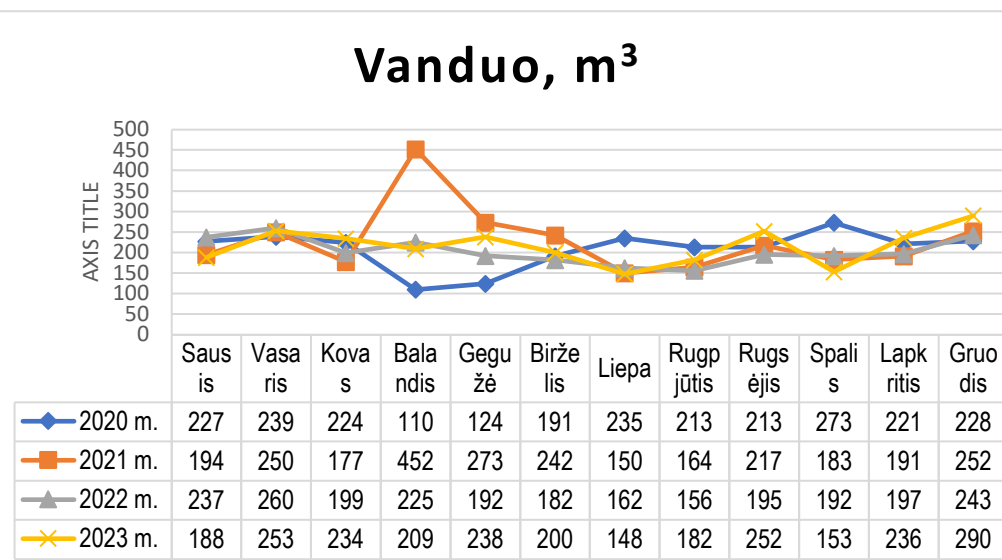

22 pav. Elektros energijos suvartojimas, kWh

Džiuginantis rezultatas pasiektas 2023 metais, kai vietoj planuotų 10 proc. elektros energijos suvartojimas per metus sumažintas 22 proc. Didelę įtaką tam turėjo pakoreguotas ventiliacinių kamerų darbo režimo grafikas,

sumažintas šaldymo patalpų plotas, judesio daviklių įdiegimas koridoriuose ir laiptinėse, kompiuterių ir tyrimo įrangos išjungimas nakties ir švenčių dienomis bei lauko apšvietimo sistemos pakeitimas taupiomis LED lempomis.

Siekiant tausoti vandens išteklius, įmonėje vykdomas vandens sunaudojimo monitoringas. Palyginus kelių metų rodiklius, nustatyta, kad vandens suvartojimas išlieka nepakitęs. Bendrovės laboratorija savo reikmėms vidutiniškai per mėnesį sunaudoja apie 200 m³ vandens. Pastebėta, kad vandens suvartojimas nuo 2020 metų kiekvieną mėnesį svyruoja nežymiai ir kol kas nėra galimybių jo reikšmingiau sumažinti.

23 pav. Vandens suvartojimas, m³

Bendrovė, siekdama prisidėti prie aplinkos apsaugos politikos tikslų, susijusių su klimato kaitos problemų sprendimu, išteklių naudojimu ir tvariu vartojimu bei gamyba, prisijungia prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės priemonės Žalioji viešasis pirkimas. 2023 m. žalieji pirkimai įmonėje sudarė 100 proc..

Mažėjant pieno gamintojų ir GPT ūkių, mažėja ir sunaudojamų vienkartinį plastikinių indelių mėginiamis imti skaičius (2023 m.

1 446 618 vnt. arba maždaug 5 proc. mažiau nei 2022 m. – 1 527 495 vnt.; 2021 m. – 1 580 739 vnt.; 2020 m. – 2 038 384 vnt.,). Vienkartinių maišelių, skirtų pieno mėginių indelių į Bendrovę atvežimui, skaičius taip pat šiek tiek sumažėjo: 2023 m. sunaudota 297 800 vnt.; 2022 m. - 306 640 vnt., 2021 m. - 303 889 vnt.; 2020 m. - 336 079 vnt. Mažėjant pieno mėginių, pieno supirkimo (perdirbimo) įmonės mėginių transportavimui atsisako naudoti konteinerius, kurių talpa siekia 80 indelių, o renkasi vienkartinius maišelius, į kuriuos galima sudėti iki 8 indelių. 2023 metais tokio tipo maišelių išduota 4 100 vnt. arba maždaug 5 proc. mažiau negu 2022 m. -4 300 vnt..

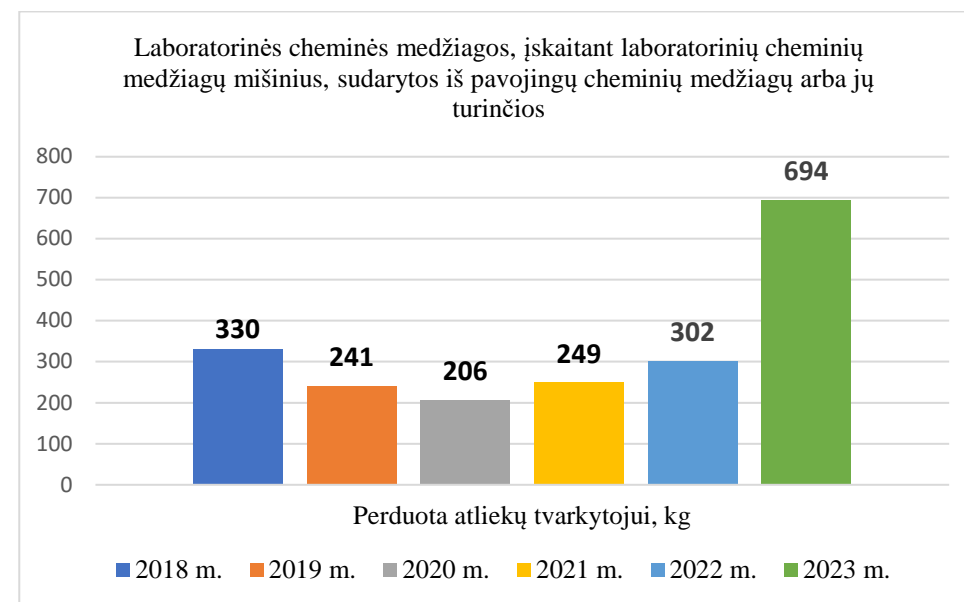
Panaudotos plombos, sulūžę konteineriai ir koreliai atiduodami UAB „Žalvaris“. 2023 m. perdirbimui atiduota 1 269 t plastiko. Plastikiniai vienkartiniai indeliai ir vienkartiniai maišeliai kaip antrinė žaliava parduodami UAB „Plastic Chips“. 2023 m. atiduota 21 938 t plastiko. Palyginimui perdirbimui viso atiduota plastiko 2022 m. – 23 660 t, 2021 m. – 23 872 t; 2020 metais 29 169 t. Abi šios įmonės yra įregistruotas Atliekų tvarkytojų valstybės registre, turi visus teisės aktais nustatytus leidimus, licencijas ir vykdo atliekų susidarymo bei tvarkymo apskaitą naudojantis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (GPAIS).

UAB „Pieno tyrimai“ laboratoriniams tyrimams atlikti naudoja įvairias chemines medžiagas. Duomenis ir informaciją apie naudojamas pavojingas chemines medžiagas ir preparatus direktoriaus įsakymu paskirtas Pamatinių tyrimų skyriaus chemikas kasmet teikia informacinėje sistemoje "Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema" (IS „AIVIKS“). Šioje sistemoje duomenys pildomi nuo 2017 metų.

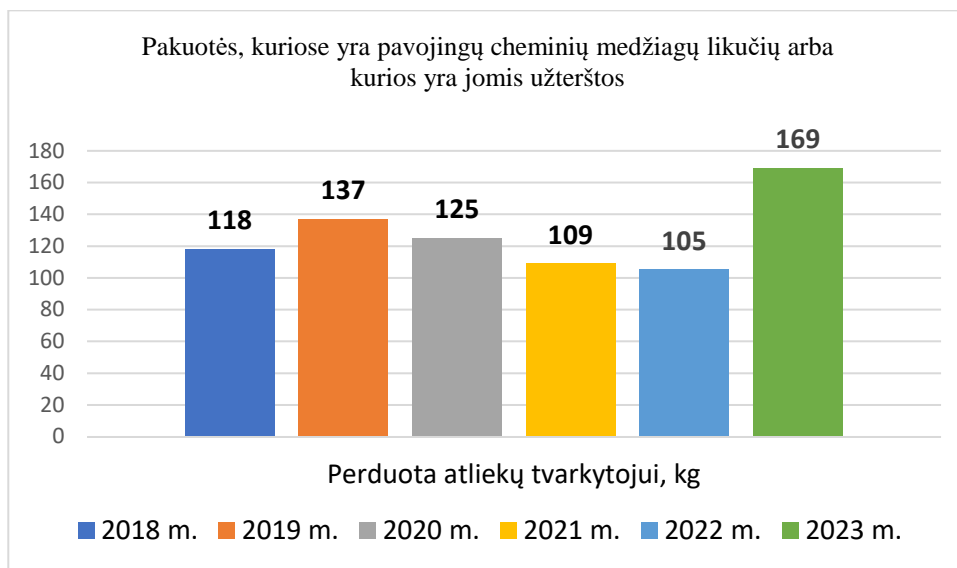
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimais, UAB „Pieno tyrimai“ pakuočių ir atliekų susidarymo apskaita vykdoma elektroniniu būdu GPAIS, į pildomą atliekų susidarymo apskaitos žurnalą įtraukiant visas įmonėje susidarancias atliekas. Atliekų ir pakuočių apskaitos vykdymas GPAIS sistemoje pradėtas nuo 2018 m. Cheminių medžiagų likučių paėmimui iš Bendrovės laboratorijos bei utilizavimui ir atliekų susidarymo apskaitos žurnalo pildymo paslaugai nuo 2019-10-23 yra pasirašyta sutartis su UAB „Žalvaris“.

Atliekų tvarkytojui Bendrovės perduodamų pavojingų atliekų kiekių kitimas pateiktas 23-25 pav:

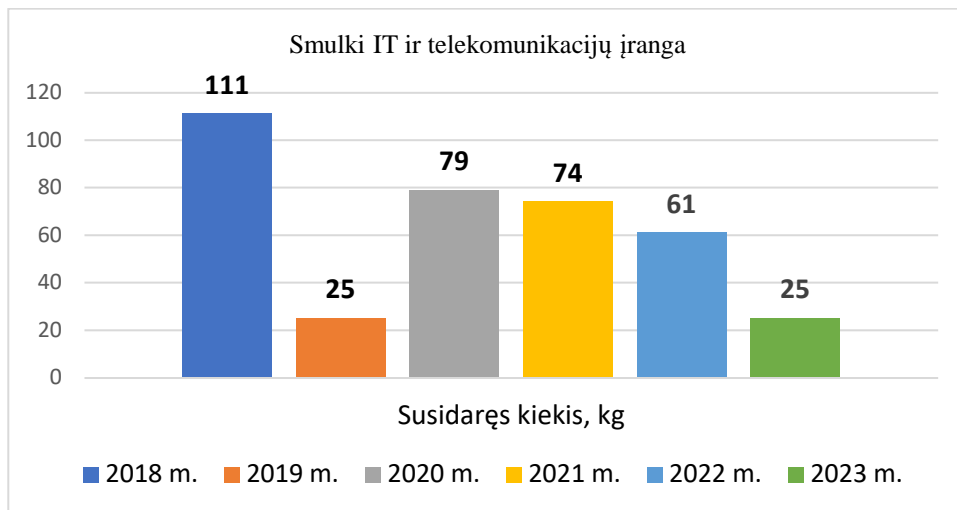
2023 m. lyginant su 2022 m. 56 proc. padidėjo laboratorinių cheminių medžiagų, įskaitant laboratorinių cheminių medžiagų mišinius, sudarytus iš pavojingų cheminių medžiagų, likučių atidavimas atliekų tvarkytojui. Atitinkamai augo ir pakuočių, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių, skaičius iki 169 kg arba apie 38 proc. daugiau negu 2022 metais. Šis šuolis gautas 2023 m. ženkliai išaugus atliktų komercinių baltymų kiekio tyrimų skaičiui pamatiniu Kjeldalio metodu.

24 pav. Laboratorinės cheminės medžiagos, įskaitant laboratorinių cheminių medžiagų mišinius, sudarytas iš pavojingų cheminių medžiagų arba jų turinčios

25 pav. Pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos

26 pav. Smulki IT ir telekomunikacijų įranga

Laboratorijos veikloje po pašarų tyrimo susidariusios žaliosios atliekos nuo 2021-03-01 perduodamos atliekų tvarkytojui UAB „Rokvesta“. 2023 metais atiduota 1280 kg, palyginimui 2022 m. – 1 535 kg, o 2021 m. per dešimt mėnesių buvo atiduota 763 kg atliekų.

Socialinė atsakomybė

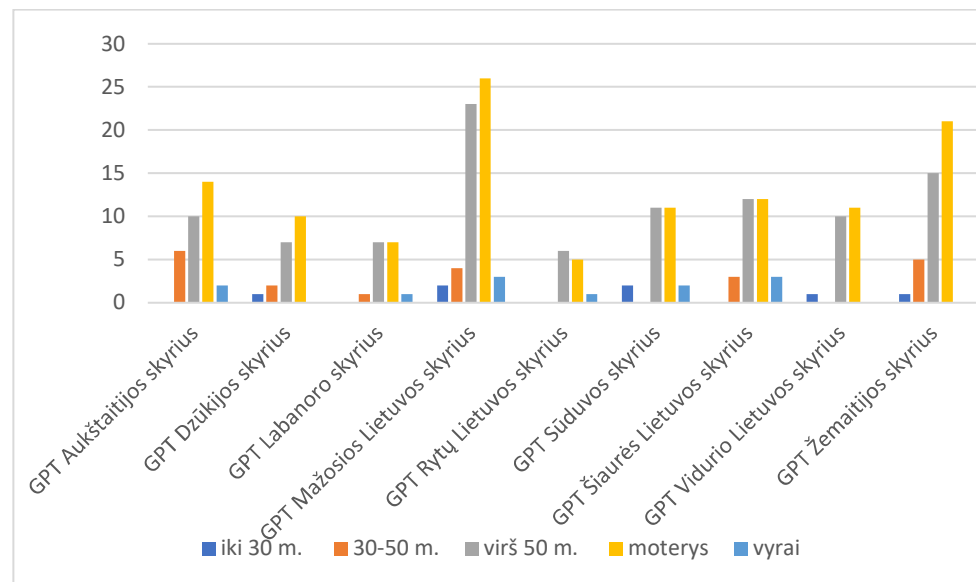
Darbuotojų gerovė ir darbo sauga. Bendrovė, atsižvelgdama į visų socialinės atsakomybės sričių svarbą ir siekdama užtikrinti darnią veiklą, vadovaujasi šiais principais: pagarba žmogaus teisėms, darbuotojų sauga ir sveikatos apsauga, darbuotojų mokymai ir kvalifikacijos kėlimas, ryšių stiprinimas su įvairiomis mokslo institucijomis bei bendradarbiavimas su vietinėmis bendruomenėmis.

2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 227 darbuotojai, iš jų 178 moterys (78,4 proc.). 2022 metais Bendrovėje dirbo 238 darbuotojai, iš jų 187 (78,6 proc.) moterys (2021 m. 208-78 proc.) ir 51 vyras (21,4 proc.) (2021 m. 58- 22 proc.). Jauniausiam Bendrovės darbuotojui - 23 m., vyriausiam darbuotojui-80 m. Vidutinis darbuotojų amžius (2023 m. gruodžio 31 dienai) – 55 m. (atitinkamai 2022 m. 54 metai, 2021m. - 53,8 m.)

Dėl įmonės darbo specifikos didžiąją dalį personalo sudaro laboratorijoje tyrimus atliekantys darbuotojai ir pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų asistentai, kurie paima kontrolinius pieno mėginius ir tvarko veislininkystės apskaitą ūkiuose. Darbą šiose srityse dažniausiai renkasi moterys, o tai ir nulemia didelę moterų dalį personalo struktūroje (2023 m. – 78,4 %). Vyrų dirba įmonėje vairuotojų-ekspeditorių, techninių specialistų pareigose. Kadangi Bendrovėje dirba žymiai daugiau moterų, ši tendencija išlieka ir vadovujančiame lygmenyje: aukščiausiojo lygio ir veiklą vadovais (direktorius, vyr. finansininkas, direktoriaus patarėja, GPT veiklos vadovas, kokybės sistemos vadovas, Laboratorijos vadovas, Bendrųjų reikalų skyriaus vadovas) yra 5 moterys ir 2 vyrai, o struktūrinių padalinių (skyrių) vedėjais/vadovais yra 8 moterys ir 6 vyrai.

Lygių galimybių teisės politikoje akcentuojama netolerancija diskriminuojamam elgesiui dėl rasės, lyties, tautybės, politinių ar religinių įsitikinimų, sveikatos ar neįgalumo. Pagrindinis dėmesys yra skiriamas

sugebėjimui gerai atlikti darbą, nediskriminuojant darbuotojų pagal amžių, lytį ir vietovę. Žemiau paveiksle pateikiamas gyvūnų produktyvumo padalinio (GPT) darbuotojų pasiskirstymas pagal amžių, lytį ir vietovę.

27 pav. GPT darbuotojai pagal amžių, lytį ir vietovę

Atlyginimai ir jų pasiskirstymas. Bendrovė vykdo socialiai atsakingą požiūrį į darbuotojų darbo sąlygas ir jų palaikymą. Bendrovėje yra vadovaujama vienodomis atlygio bei socialinės atsakomybės nuostatomis darbuotojų atžvilgiu. UAB "Pieno tyrimai" darbuotojų įsitraukimo gerinimo priemonių plane 2023 m., patvirtintame 2022-12-29 direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0134, buvo numatyta Darbo apmokėjimo sistemos peržiūra, kad garantuoti atlygio vidinį teisingumą, darbo apmokėjimo skaidrumą, nustatant objektyvius kriterijus darbų (pareigybių) sudėtingumo įvertinimui, kurio pagrindu yra nustatomi minimalūs ir maksimalūs bazinio darbo užmokesčio dydžiai. „Korn Ferry“ konsultantai atliko "Pieno tyrimų" atlygio vidinio teisingumo ir išorinio konkurencingumo analizę, kurios rezultatus pristatė 2023 m. spalio 4 d. Valdybos posėdyje.

Papildomi finansiniai paskatinimai darbuotojams. Bendrovė yra socialiai atsakinga ir rūpinasi savo darbuotojais, juos paremdama finansiškai ištikus nelaimei. Kaip ir kiekvienais metais, 2023 m. devyniems darbuotojams išmokėta materialinė pašalpa mirus artimiems giminaičiams, vaiko gimimo, vestuvių ir kitais atvejais. Metų pabaigoje švenčių proga visiems 226 Bendrovės darbuotojams įteikti dovanų kuponai (kortelės). Bendrovei minint savo veiklos 30 –metį, visiems darbuotojams išmokėtos piniginės premijos.

2023 m. buvo parengtas UAB "Pieno tyrimai" darbuotojų įsitraukimo gerinimo priemonių planas, kuriame daug dėmesio buvo skirta darbuotojų socialinėms reikmėms, bendradarbiavimui ir papildomam nefinansiniam skatinimui.

2023 m. rugsėjo 16 d. Bendrovė minėjo savo veiklos 30-mečio šventę. Siekiant įtraukti darbuotojus į šventės organizavimą, direktoriaus 2023-04-17 įsakymu Nr. 13V-0036 paskirta darbo grupė, kuriai pavesta parengti šventės organizavimo planą, apklausti darbuotojus dėl vietos ir formato bei numatyti visiems padaliniais ir skyriams tinkamą renginio datą. Atsižvelgiant į apklausos rezultatus ir darbo grupės pasiūlymus, šventė vyko rugsėjo 16 d. Prienų rajone „Harmony Park“ poilsio komplekse.

2023 m. gruodžio 29 d. vyko šventinis kalėdinis darbuotojų susirinkimas, kurio metu direktorius pristatė 2023 m. bendrovės veiklos rezultatus, vykdytus projektus, planus ir perspektyvas kitiems metams.

2023 m. kiekvienam skyriui buvo skirtas tam tikras metinis biudžetas skyriaus darbuotojų komandos formavimo renginiams: edukacijoms, ekskursijoms ir pan. Visi įmonės skyriai ir padaliniai aktyviai dalyvavo komandos formavimo ir stiprinimo renginiuose, kuriuos patys rinkosi pagal savo norus ir poreikius.

Žmogaus teisės. UAB „Pieno tyrimai“ socialinės atsakomybės politikoje pabrėžiama pagarba žmogaus teisėms ir privatumui, nors žmogaus teisių sritis nėra ta sritis, kurioje įmonė daro reikšmingą poveikį. Įmonėje draudžiamas žmogų diskriminuojantis elgesys dėl jo rasės, tautybės, lyties, religinių, politinių įsitikinimų, priklausymo organizacijoms, sveikatos ar neįgalumo, užtikrinamos lygios darbuotojų galimybių ir teisės.

2021-03-17 įmonėje direktoriaus įsakymu patvirtintoje Lygių galimybių politikoje bei darbuotojų darbo apmokėjimo sistemoje, etikos kodekse, kituose dokumentuose įtvirtintas lygių galimybių principų įgyvendinimas ir dedamos visos pastangos, kad tų principų būtų nepriekaištingai laikomasi. Pagarba žmogaus teisėms yra neatskiriama svarbiausių Bendrovės vertybių dalis. Prie Bendrovės teikiamų darbo skelbimų yra įrašas, kad UAB „Pieno tyrimai“ nediskriminuoja dėl lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar seksualinės tapatybės, etninės tapatybės, religijos ar negalios.

2022 metais atlikta poveikio analizės apklausa parodė, kad socialinėje srityje suinteresuotosios šalys didžiausią dėmesį taip pat skiria žmogaus teisėms, Bendrovės kultūros ir vertybių laikymuisi. Nuo 2020 m. Bendrovėje nebuvo užregistruota nei vieno darbuotojų teisių pažeidimo arba darbinių konfliktų atvejų. Numatyta atsakingai reaguoti į pranešimus apie žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos darbuotojai gali teikti Bendrovės direktoriui, o esant probleminei situacijai, sprendimą priimtų direktoriaus sudaryta kompetentingų asmenų komisija.

2022-10-26 direktoriaus įsakymu Nr. 13V-0108 patvirtinta UAB „Pieno tyrimai“ psichologinio smurto ir priekabiavimo darbo aplinkoje prevencijos politika bei paskirtas atsakingas asmuo už psichologinio smurto darbo aplinkoje prevencijos organizavimą. Įmonės politika skatina kurti tokią darbo aplinką, kurioje darbuotojas ar jų grupė nepatirtų priešišku, neetišku, žeminančių veiksmų, kuriais kėsinama į atskiros darbuotojo ar jų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį asmens neliečiamumą, įtraukti pačius darbuotojus į problemų sprendimų priėmimo procesą, sudaryti galimybes darbuotojams pateikti pasiūlymus dėl darbo organizavimo. 2023 metais balandžio 26 d. vyko mokymai tema "Smurto ir priekabiavimo darbe prevencija. Žmogaus teisės, darbuotojų nediskriminavimas ir lyčių lygybės užtikrinimas". Gegužės 3 d. visi Bendrovės darbuotojai dalyvavo mokymuose tema "Streso prisijaukinimas lengvai".

2023 m. gegužės 25 d. - birželio 1 d. ir spalio 27 d. – lapkričio 13 d. Darbo taryba organizavo darbuotojų apklausą apie fizinę ir psichosocialinę darbo aplinką tema „Klausk vadovo visko“, kurios metu darbuotojams buvo suteikiama galimybė užduoti rūpimus klausimus bendrovės vadovui, o vadovui - tiesiogiai išgirsti problemas ir lūkesčius, spręsti čia ir dabar, o

neturint sprendimo, būtinai grįžti su atsakymais. Dviejų hibridiniu būdu organizuotų susitikimų su darbuotojais metu direktorius atsakė į darbuotojams rūpimus klausimus.

2023 metais ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį buvo vykdomi ir atskirų skyrių darbuotojų susirinkimai su tiesioginiu vadovu, kad aptarti aktualius darbinius klausimus, artimiausius planus bei pokyčius. I ketvirtį pravedti 67 susirinkimai, II ketvirtį – 53 vnt., III ketvirtį – 42 vnt. ir IV ketvirtį – 47 vnt.

UAB „Pieno tyrimai“ dirba 11 darbuotojų, turinčių neįgalumą. Neįgaliems darbuotojams darbo sąlygos pritaikytos atsižvelgiant į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie SADM išduotas išvadas dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Vadovaujantis jomis, yra išleisti įsakymai, draudžiantys darbuotojams dirbti veikiant šiose išvadose nurodytiems fizikiniams, ergonominiais, ir fiziniams rizikos veiksniams. Darbuotojų vadovai yra įpareigoti užtikrinti ir kontroliuoti, kad neįgalūs darbuotojai nedirbtų veikiant išvadose dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nurodytiems rizikos veiksniams. Taip pat visi darbuotojai, turintys neįgalumą, skiriami dirbti viršvalandžius, dirbti naktį ir budėti tik esant jų raštiškam sutikimui ir tik tada, kai to nedraudžia sveikatos įstaigos išduota išvada dėl darbo pobūdžio ir sąlygų. Vienai neįgalumą turinčiai laboratorijos darbuotojai jos prašymu dėl sveikatos būklės sumažintas darbo krūvis.

Visi Bendrovės darbuotojai yra laisvi burtis į bet kokias organizacijas. Įmonėje veikia profesinė darbuotojų sąjunga, šiuo metu vienijanti 29 darbuotojus. Bendrovėje veikia ir darbuotojų interesus atstovauja nuo 2020 metų išrinkta darbuotojų Darbo taryba, kuri aktyviai dalyvauja sprendžiant visus Bendrovei svarbius klausimus bei kuria socialinį dialogą tarp darbdavio ir darbuotojų. Efektyvus socialinis dialogas įgyvendinant informavimo ir konsultavimo procedūras prisideda prie geresnio organizacijos ir jos darbuotojų savitarpio supratimo ir sveikų santykių tarp darbuotojų ir vadovų. Tam tikslui 2023 metais Bendrovės administracija ir Darbo taryba organizavo 4 susitikimus darbo užmokesčio didinimo, struktūros pakeitimo, darbuotojų atlygio politikos ir kitiems klausimams bei iškilusioms problemoms spręsti.

Bendrovė ir toliau dės pastangas, kad šioje srityje pasiektų dar daugiau teigiamų pokyčių, didelį dėmesį skiriant socialinei lygybei taikant sąžiningo atlygio modelį, siekiant lyčių lygybės, užkertant kelią bet kokio tipo diskriminacijai, užtikrinant darbuotojų saugumą ir geriausią sveikatos apsaugą.

Darbuotojų sveikata ir sauga. Bendrovėje griežtai laikomasi nustatytų darbo saugos reikalavimų, nuolat gerinama darbo aplinka, vykdomos prevencinės priemonės, siekiama iki minimumo sumažinti darbuotojų sveikatą ar saugumą neigiamai paveikti galinčius veiksnius. Visi darbuotojai privalo laikytis nustatytų darbo saugos reikalavimų darbo vietoje ir reguliariai atnaujinti savo žinias.

Kurdama saugią darbo aplinką, Bendrovė vadovaujasi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, darbo kodeksu bei šiais standartais:

- LST EN ISO 26000:2020 „Socialinės atsakomybės gairės“;
- LST EN ISO 14001:2015 „Aplinkos apsaugos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“.

Darbuotojai, kurių veiklos pobūdis ir specifika leidžia jiems priskirtas funkcijas atlikti nuotolinio darbo organizavimo forma, gali pasinaudoti galimybe dirbti nuotoliniu būdu. Darbuotojas nuotolinio darbo trukmę ir laiką iš anksto suderina su Bendrovės direktoriumi ir savo tiesioginiu vadovu. Bendrovės vadovaujantys darbuotojai turi teisę taikyti darbuotojams lanksčias darbo sąlygas ir, esant rimtoms priežastims, išleisti darbuotoją iš darbo. Galimybe dirbti nuotoliniu būdu naudojasi 50 Bendrovės darbuotojų.

Saugių ir sveikų darbo sąlygų sudarymas Bendrovėje reglamentuojamas Lietuvos Respublikos darbo kodekso, standarto LST EN ISO 26000:2020 „Socialinės atsakomybės gairės“ reikalavimais bei kitais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais. Tinkamos darbo sąlygos daro stiprų poveikį darbuotojų ir jų šeimų gyvenimo kokybei, ekonominiam ir socialiniam vystymui. Kuriant saugią darbo aplinką, periodiškai atliekamas profesinės rizikos darbuotojų darbo vietose vertinimas. 2023 metais visoms darbo vietoms buvo atliktas ergonominių profesinės rizikos veiksnių tyrimas bei parengta ataskaita, organizuoti darbuotojų mokymai ir patvirtinti darbo saugos gerinimo veiksmų planai 2023 metams. Bendrovės

darbuotojai pagal darbo pobūdį yra aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kad būtų užkirstas kelias sužeidimams, nelaimingiems atsitikimams. 2023 metais įmonėje neužfiksuota nelaimingų atvejų. Bendrovėje nuo 2022 m. veikia jungtinis darbuotojų ir vadovybės sveikatos ir saugos komitetas, kuris nagrinėja saugos instrukcijas, tikrina bei sprendžia problemas, kurias iškelia darbuotojai ir vadovai.

Didelis dėmesys skiriamas darbuotojų sveikatos profilaktikai – skiriamos lėšos periodiniam privalomajam sveikatos patikrinimui. Bendrovė rūpinasi, kad visi darbuotojai, dirbantys gamtinėje aplinkoje, būtų paskiepyti įmonės lėšomis nuo erkinio encefalito. Taip pat visi norintys darbuotojai papildomai skiepijami nuo gripo: 2023 m. paskiepyti 27 darbuotojai, 2022 metais – 32 darbuotojai, 2021 metais – 61 darbuotojas, 2020 metais - 40 darbuotojų. Nuo 2020 metų visi Bendrovės darbuotojai kasmet yra apdraudžiami asmens draudimu nuo nelaimingų atsitikimų (mirtis dėl nelaimingo atsitikimo, neįgalumo, įvairių traumų).

Siekiant užtikrinti sveiką, saugią, higienišką darbo aplinką, įmonė stengiasi įtraukti darbuotojus į šią veiklą, prisidedant prie sveikos gyvensenos iniciatyvų. Bendrovės pastato vidiniame kiemelyje įrengtas dviračių laikymo stovas, kad šiltuoju metų laiku darbuotojai į darbą galėtų važiuoti dviračiais.

Darbuotojų mokymai ir kompetencijų ugdymas. Strateginių tikslų įgyvendinimas ir Bendrovės vizijos siekimas neįmanomas be profesionalių ir kompetentingų darbuotojų. UAB „Pieno tyrimai“ personalo politika orientuota į darbuotojų profesinių gebėjimų ugdymą ir organizacijos kultūros, kuriančios didesnę vertę patiems darbuotojams ir visuomenei, formavimą. Kiekvienais metais Bendrovės vadovybė įsivertina turimą darbuotojų kompetenciją bei apsibrėžia kokių kvalifikacijų trūksta vykdant dabartinę veiklą ir/arba orientuojantis į ateityje planuojamą plėsti veiklą. Darbuotojams kiekvienais metais organizuojami ne tik profesiniai (vidaus ir išorės) mokymai, bet ir saugos ir sveikatos darbe mokymai, periodiškai atliekami instruktavimai saugos ir sveikatos klausimais. Metų pradžioje sudaromi planai tiek vidaus mokymams, kai mokomasi Bendrovės viduje savais resursais, tiek išorės mokymams, kai pagal suformuotus poreikius mokymus vykdo išorės organizacijos. Darbuotojų mokymas planuojamas kiekvienų metų pradžioje parengiant metinį mokymo planą, kurį tvirtina

direktorius. Bendras mokymo valandų skaičius įmonės darbuotojams sudarė: 2023 m. - 4247 val. (2022 metais - 3099 val.; 2021 m. – 4 559 val.; 2020 m. – 2 194,5 val.). Vykdamas išorės mokymus, visiems Bendrovės darbuotojams buvo sudarytos galimybės tobulintis ir kelti kvalifikaciją įvairiuose organizuojamuose seminaruose ir kursuose. 2023 m. tokiuose mokymuose dalyvavo 66 darbuotojai, 2022 m. - 81 darbuotojas, 2021 m. – 148, 2020 m – 95.

2023 metais didelis dėmesys buvo skiriamas vadovų ugdomosios lyderystės kompetencijų ugdymo mokymams: pokyčių valdymas, įkvėpimas ir ugdymas, jautrių ir komplikuočių darbinių situacijų valdymas ir pan. 2023 m. sausio 10 d. ir vasario 10 d. penkių skyrių ir veiklų vadovai dalyvavo virtualiuose mokymuose "Situacinės lyderystės modelis ir praktiniai patarimai". Balandžio 27 d. vienuolikos skyrių ir veiklų vadovai dalyvavo mokymuose "LEAN pagrindinės koncepcijos", o rugsėjo 1 d. 24 skyrių ir veiklų vadovai bei vadybininkai dalyvavo mokymuose "Strategijos parengimo ir įgyvendinimo procesas -Hoshin Kanri teorija". Lapkričio 15 d., atsižvelgiant į GPT asistentų pageidavimus ir poreikį, prarastas praktinis mokymas apie IT programų naudojimą kasdieniniame darbe. Visų mokymų metu buvo siekiama dalintis patirtimi tarpusavyje, tokiu būdu sustiprinant bendradarbiavimą ir komandiškumą.

2023 m. Bendrovėje organizuotos 2 darbuotojų atrankos laisvoms darbo vietoms užimti: 1 atranka GPT veiklos vadovo, 1 atranka dalyvauti mokymuose įsisavinant skaitmeninių termometrų ir skysčių dozatorių kalibravimo, vandens vonelių, šaldytuvų, inkubatorių tikrinimo darbą. Įvertinus kvalifikaciją ir turimą darbo patirtį, mokyti naujoje darbo vietoje buvo atrinktas kandidatas iš vidinių išteklių (Bendrovės darbuotojų), į GPT veiklos vadovo poziciją - iš išorės.

Nuo 2021 metų vykdomas personalo veiklos aptarimas pravedant metinius ir tarpinius veiklos pokalbius su darbuotojais, kurių metu darbuotojai kartu su vadovais išsikelia metinius tikslus, susietus su Bendrovės strateginiais tikslais ir uždaviniais, aptariamas jų vykdymas, nustatomas mokymo poreikis ir suteikiamas grįžtamasis ryšys. 2023 m. prarasta veiklos aptarimo pokalbių su 232 (97 proc.) darbuotojais.

Santykiai su visuomene. UAB „Pieno tyrimai“ savo veikla kuria pridėtinę vertę pieno sektoriaus verslui ir visuomenei, skatindama sveiką ir kokybišką žalio pieno gamybą. Bendrovės veikla yra socialiai atsakinga. Gyvūnų produktyvumo tyrimų skyriai, vykdydami savo veiklą tiesiogiai pas ūkininkus, glaudžiai bendradarbiauja su vietinėmis bendruomenėmis ir jose gyvenančiais žmonėmis.

Santykių su visuomene srityje kuriamas ir palaikomas nuolatinis bendradarbiavimas, grindžiamas bendrais tvaraus vystymosi interesais. Suprantant mokslo svarbą tvariam vystymuisi, bendradarbiaujame su mokslininkais, jiems sudaromos sąlygos gauti duomenis vykdomiems moksliniams projektams. 2023 metais Bendrovė kartu su mokslininkais ir kitomis institucijomis dalyvavo vykdamas šiuos projektus:

- Superkamo pieno ir šio pieno mėginių tapatumo kontrolė;
- "Tvarus silosas" - su Latvijos ūkininkų sąjunga "Zemnieku saeima" įgyvendiname ES Baltijos programą.
- Pieninių karvių mastito sukėlėjų ir jų jautrumo antimikrobinėms medžiagoms stebėseną.
- „Priemonės mažinančios mastitų ir somatinių ląstelių skaičių piene, kartu mažinant antibiotikų panaudojimą mastitų gydymui ūkiuose“ - su LR žemės ūkio rūmais ir ES.

Šiuose projektuose dalyvavo 921 pienininkystės ūkis, atliktų tyrimų skaičius – 155 336.

Nuo 2021 metų tęsiama bendradarbiavimo sutartis su VŠĮ „Lietuvos sveikatos mokslų universiteto praktinio mokymo ir bandymų centras“, kurios pagrindu mūsų laboratorijoje atliekami pieno riebalų rūgščių tyrimai ir pateikiami duomenys mokslinio/praktinio pritaikymo ir tvaraus ūkio bandos valdymo tikslais.

Visus, norinčius susipažinti su Bendrovės vykdoma veikla, kviečiame apsilankyti įmonėje. Vizitų, ekskursijų metu supažindiname su Bendrovės veikla, atliekamais tyrimais, pieno kiekio matuoklių ir skaitmeninių termometrų bei skysčių dozatorių, vidurinės IR srities matuoklių kalibravimo ir patikros paslauga, šaldymo rezervuarų patikra. 2023 m. Bendrovėje prarasta 21 ekskursija, apsilankė 378 žmonės. 731 užsakovui informacijos vadybininkai telefonu suteikė juos dominančią informaciją

apie atliekamus tyrimus ir paslaugas, vykdomas veiklas ir projektus. Palyginimui – 2022 metais buvo 18 ekskursijų, apsilankė 76 interesantai. 2021 metais dėl įvestos ekstremaliosios situacijos turėjome tik 3 ekskursijas (dalyvavo 14 žmonių), o 2020 metais Bendrovėje buvo suorganizuotos tik 6 ekskursijos, kurių metu apsilankė 60 žmonių.

Prisidėdami prie kokybiško aukštojo mokslo išsilavinimo, Bendrovėje kasmet priimami studentai atlikti praktiką. 2023 metais 2 studentams sudaryta galimybė atlikti savanorišką praktiką. Vienas studentas praktiką pasirinko atlikti Bendrovės administracijoje, o Ankaros universiteto (Turkija) studentas - laboratorijoje Pamatinių ir Įprastinių tyrimų skyriuose. Palyginimui 2022 metais gamybinę praktiką laboratorijoje atliko 8 studentai bei 2 LSMU studentams suorganizuota 2 mėnesių trukmės praktika nuotoliniu būdu, o 2021 m. praktiką Bendrovėje atliko 6 studentai.

Visuomenės švietimas. Aktyviai vykdomė švietėjišką veiklą, dalyvaujame parodose, kurių tikslas – supažindinti visuomenę su šalies veislininkystės pasiekimais, teikiamomis paslaugomis, stiprinti regioninį bendradarbiavimą, stiprinti mokslo ir naujovių sklaidą. Tuo tikslu vasario mėnesį atsakingi darbuotojai aktyviai dalyvavo LSMU „Karjeros dienos“ renginyje bei Baltic Agro, BS Chemical organizuotame seminare. Kaip ir kasmet, 2023 m. kovo 30 d.- balandžio 1 d. UAB „Pieno tyrimai“ dalyvavo parodoje „Ką pasėsi 2023“, balandžio 28 d. savo veiklą pristatė Lietuvos galvijų veisėjų asociacijos ataskaitiniame renginyje, rugsėjo mėnesį dalyvavo 2 parodose: „Mėsinių galvijininkystės PANORAMA 2023“ ir Gyvulininkystės paroda 2023.

2023 metais paskelbti keturi informaciniai straipsniai apie Bendrovės veiklą specializuotuose leidiniuose: „Ūkininko patarėjas“, „Valstiečių laikraštis“, „Kauno dienos“ leidinyje „Agro“, bei „Mano ūkis“ interneto svetainėje.

Iniciatyvos bendruomeniškumo srityje. Palaikome Bendrovės darbuotojų iniciatyvas ir veiklą, siekiant prisidėti prie visuomenės gerovės. 2023 metais Bendrovės darbuotojai dalyvavo iniciatyvoje „Pyragų diena“, kuri vykdoma kasmet jau nuo 2016 metų. Šiais metais suaukotos lėšos buvo

skiriamos LSMU ligoninės Kauno klinikų filialui Vaikų reabilitacijos ligoninei „Lopšelis“. Papildomai Bendrovėje buvo surengta akcija „Magdalenos paramos dėžutė“, kurios metu darbuotojai aukojo savo kolegės šeimai, siekiant bent kiek sumažinti jai finansinę naštą dėl dukrytės reabilitacijos išlaidų.

Trečius metus iš eilės buvo organizuota akcija „Saldžios kalėdos“, kurios metu darbuotojai dovanavo šokolado plyteles, kuriomis nudžiugino socialinės globos centro „Vija“ pacientus. Bendrovei už šią iniciatyvą buvo įteikta centro padėka.

Parengtas UAB "Pieno tyrimai" darbuotojų įsitraukimo gerinimo priemonių planas 2024 m., kuriame daug dėmesio skiriama socialinėms reikmėms, bendradarbiavimui su visuomene bei darbuotojų skatinimui įsitraukti į savanorišką veiklą. Tam tikslui 2024 metais kiekvienam darbuotojui bus skiriama viena apmokama darbo diena savanorystei arba donorystei.

Ekonominė sritis

Inovacijų diegimas. Bendrovės tvarumas priklauso nuo modernių technologijų diegimo ir naudojimo. Efektyvesnio išteklių naudojimo, geresnių darbo sąlygų kūrimo galime pasiekti tik diegdami inovacijas. 2023 metų strateginiame veiksmų plane numatyta, kad kiekvieną kartą atnaujinant įrangą ir technologijas pirmiausia turi būti atliekama įrangos inovatyvumo apžvalga ir, įvertinus pažangiausią pasaulinę praktiką, priimamas reikiamas sprendimas. 2023 metais atlikta apžvalga "Laktozės ir urėjos nustatymo piene rinkos apžvalga". Dėl urėjos nustatymo piene nuo 2023 metų atliekami moksliniai-bandomieji tyrimai su Vilniaus universiteto mokslininkais bei analizuojamas DIN 10484 standartas urėjos tyrimui piene fotometriniu metodu. Projekto vystymas tęsiamas 2024 m.

2023 metais įdiegtas efektyviosios skysčių chromatografijos (HPLC) metodas laktozės kiekio nustatymui piene pamatiniu metodu pagal ISO 22662:2007, kuris 2024 m. vasario 21 d.-22 d. sėkmingai pristatytas ir NAB ekspertų teigiamai įvertintas, plečiant tyrimų akreditavimo sritį.

2024 m. sausio 18 - 19 dienomis Nacionalinis akreditacijos biuras atliko UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos kontrolės veiklos planinės

priežiūros įvertinimą kartu su akreditavimo srities išplėtimu ir patvirtino UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorijos, kaip C tipo kontrolės įstaigos, akreditavimą standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitiktčiai atlikti matavimo priemonių tikrinimą bei išdavė akreditavimo pažymėjimą su išplėsta akreditavimo sritimi pieno šaldymo rezervuarų (tūris iki 35 m³), laboratorinių skysčių dozatorių (nuo 1 µl iki 200 ml), skaitmeninių termometrų (nuo minus 30 °C iki plus 150 °C), maksimalių elektrinių termometrų (nuo 32,0 °C iki 42,0 °C; nuo minus 30,0 °C iki 32,0 °C; nuo 42,0 °C iki 150,0 °C), pieno analizatorių (laktoskopų) ((2...7) % riebalų, (2...5) % baltymų) metrologinei patikrai.

2023 metais atlikta mikotoksinų tyrimo pašaruose poreikio klientų apklausa bei įvertinta situacija rinkoje. Spalio-gruodžio mėn. vyko pasirošimo darbai bei bandymai su Romer Labs novatoriška mikotoksinų technologija. Projekto vykdymas pratęstas 2024 metams.

2023 metais atlikti visi paruošiamieji darbai elektroninei parduotuvei įdiegti ir paleisti. Projekto vykdymas taip pat pratęstas 2024 metams.

Bendrovė savo veikloje įsipareigoja įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, diegiant naujesnes ir mažiau energijos vartojančias technologijas, plėsti žaliąją gamybą, prisidedant prie Lietuvos ir regioninių įsipareigojimų didinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtis. 2024 m. strateginiame veiksmų plane numatyta ant bendrovės stogo įrengti saulės jėgainę.

Bendrovė nuolatos teikia prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams plėtoti, prisidėti prie Lietuvos žemės ūkio srities inovacijų skatinimo, įskaitant inovacijų paklausos kūrimą, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiktų inovacijų plėtros, skaitmeninimo ir žalumo prioritetus, kurie pagerintų tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą bei sukurtų pridėtinę vertę Bendrovei ir klientams.

Diegdama inovacijas įmonė atsižvelgia į gamybinių technologinių procesų tobulinimą, aplinkos apsaugą, personalo darbo ir poilsio sąlygų gerinimą, energetinių resursų taupymą.

Atitiktis teisiniam reguliavimui ir mokesčiai. Visų Bendrovei taikomų teisinių reikalavimų laikymasis ir sąžiningai mokami mokesčiai yra esminė mūsų veiklos tvarumo sąlyga. Per ataskaitinį laikotarpį nebuvo jokių reikšmingų įstatymų ir teisės aktų nesilaikymo atvejų. Bendrovės mokesčių strategija yra teisingai apskaičiuoti, sąžiningai deklaruoti ir sumokėti visus priklausančius mokesčius pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius įstatymus. Atitiktis teisiniam reguliavimui užtikrinama atliekant nepriklausomą finansinių ataskaitų auditą. Metines ataskaitas audituoja ir pateikia savo išvadą nepriklausomas auditorius.

Antikorupcija. UAB „Pieno tyrimai“, siekdama užtikrinti savo veiklos skaidrumą ir viešumą, vykdo korupcijos prevenciją ir nuosekliai įgyvendina jos tikslus, laikydamasi nulinės tolerancijos korupcijai, teisėtumo, informacijos atskleidimo ir veiklos skaidrumo, interesų konfliktų vengimo, viešųjų pirkimų skaidrumo, darbuotojų įtraukimo, atsakomybės neišvengiamumo, nuolatinės stebėsenos ir gerinimo principais. Bendrovė netoleruoja jokių korupcijos apraiškų, nederamos naudos priėmimo, teikimo, siūlymo, pažadėjimo ar reikalavimo piktnaudžiaujant einamomis pareigomis.

Korupcijos prevencijos priemonės Bendrovėje įgyvendinamos vadovaujantis nacionalinių teisės aktų reikalavimais, LR žemės ūkio ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų valdymo sričių kovos su korupcija programa ir šios programos įgyvendinimo priemonių planais, Bendrovės korupcijos prevencijos politika, korupcijos prevencijos priemonių planais ir kitais vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą. UAB „Pieno tyrimai“ patvirtintas nulinės tolerancijos korupcijai politikos aprašas (2021-12-30 įsakymas Nr. 13V-0122) nustato bendruosius korupcijos prevencijos principus, korupcijos netoleravimo nuostatas, korupcijos prevencijos priemones bei jų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę. Valdymo koordinavimo centro 2022/2023 metų metų VVĮ gerosios valdysenos indekso ataskaitoje UAB „Pieno tyrimai“ korupcijos prevencijos gerosios valdysenos indeksas įvertintas balu A+. Tai rodo, kad Bendrovė, diegdama ir tobulindama korupcijos prevencijos praktikas ir kurdama korupcijai atsparią aplinką, yra teisingame kelyje, bei skatina

nesustoti ir toliau užkirsti kelia galimoms korupcijos apraiškoms, ypatingą dėmesį skiriant jų prevencijai bei darbuotojų švietimui. Įgyvendintos ir/arba vykdomos priemonės ir iniciatyvos korupcijos prevencijos srityje:

- Bendrovėje paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją;
- Bendrovės direktoriaus 2021-12-17 įsakymu Nr. 13V-0112 patvirtinta antikorupcijos programa ir antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planas;
- Siekiant nustatyti UAB „Pieno tyrimai“ veiklos sritis, kuriose galimai egzistuoja įstaigų veiklą veikiantys išoriniai ir (ar) vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją, kasmet atlieka korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą. Paskutinis įvertinimas atliktas 2023-07-26;
- Bendrovėje patvirtintas etikos kodeksas, nulinė dovanų politika, dovanų registras. 2023 metais nebuvo gauta nei viena dovana;
- Bendrovėje didelis dėmesys skiriamas interesų konfliktų prevencijai, privačių interesų deklaravimo kontrolei. Tuo tikslu patvirtinta viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarka, darbuotojų nusišalinimo ir nušalinimo nuo pavesto darbo ar užduoties tvarka. Šios tvarkos privalomos visiems Bendrovės darbuotojams;
- Bendrovėje įgyvendinti pranešėjų apsaugos principai - įdiegtas vidinis kanalas, kuriuo pranešėjai gali pateikti informaciją apie pažeidimus UAB „Pieno tyrimai“, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, su kuria pranešėjus sieja ar siejo darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, stažuotės, praktikos ir pan.). Nustatyta informacijos apie pažeidimus nagrinėjimo ir administravimo tvarka,

užtikrinamas pranešėjų konfidencialumas ir apsauga nuo atsakomųjų veiksmų. Per 2023 metus nebuvo gautas nei vienas pranešimas;

- Su Bendrovės korupcijos prevencijos politika bei su jos įgyvendinimu susijusiomis tvarkomis darbuotojai supažindinami dokumentų valdymo sistemoje (DVS);
 - Bendrovėje 2023-10-26 buvo organizuoti darbuotojų mokymai korupcijos prevencijos tema, kas padeda ugdyti ir stiprinti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą. 2023 metais buvo atlikta darbuotojų apklausa, kurioje į klausimus atsakė 130 darbuotojų. Apklausa bus organizuojama kasmet, siekiant įvertinti atsparumo korupcijai rodiklį. 2023 metų apklausa parodė, kad 87,7 proc. į anketos klausimus atsakiusių darbuotojų nėra pakantūs korupcijai (2022 metais tokių darbuotojų buvo 87 proc.). 93 proc. darbuotojų mano, jog Bendrovėje korupcija neegzistuoja;
 - Vykdamas kasmetinę Bendrovės klientų pasitenkinimo UAB "Pieno tyrimai" teikiamomis paslaugomis apklausą, 2023 metais respondentų buvo klausama, ar jiems bendraujant su Bendrovės darbuotojais teko susidurti su situacija, kuomet tiesiogiai ar netiesiogiai buvo užsiminta apie problemos sprendimą duodant kyšį ar kitaip neformaliai atsilyginant. 2023 metų apklausos rezultatai parodė, kad 100 proc. respondentų su korupciniais Bendrovės darbuotojų pasiūlymais nesusedūrė;
 - Bendrovė nuo 2021-03-02 taip pat aktyviai dalyvavo LR Prezidentūros ir Specialiųjų tyrimų tarnybos (kartu su partneriais) inicijuojame projekte „Skaidrumo akademija“, buvo jos narys, o 2022-12-20 Bendrovei įteiktas „Skaidrumo akademijos“ baigimo sertifikatas.
- Visa informacija apie korupcijos prevenciją skelbiama Bendrovės interneto svetainėje.

7. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI

7.1. Informacijos atskleidimas.

UAB „Pieno tyrimai“ vadovaujasi Bendrovių valdymo kodekso nuostatomis dėl informacijos atskleidimo, išdėstytais šio kodekso IX principu („Informacijos atskleidimas“), kitomis Bendrovių valdymo kodekse nurodytus principus detalizuojančiomis nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu.

Informacija apie Bendrovės veiklą pasiekama visuomenei ir viešai skelbiama interneto svetainėje adresu www.pieno-tyrimai.lt. Skelbiama informacija suskirstyta skiltimis: naujienos, teisinė informacija, struktūra ir kontaktai, veiklos sritys, administracinė informacija, paslaugos, kainos, duomenys, nuorodos, DUK ir prisijungimas registruotiems vartotojams.

Skelbiama ši informacija: LR žemės ūkio ministerijos nustatyti UAB „Pieno tyrimai“ tikslai, uždaviniai ir lūkesčiai, duomenys apie Bendrovę, valdybą ir vadovą, jos struktūra ir kontaktai, veiklos sritys, konkursai laisvoms darbo vietoms užimti, Bendrovės įstatai, veiklos ir finansinės ataskaitos, veiklos planai, socialinės atsakomybės politika, korupcijos prevencija, informacija apie vadybos sistemą, darbo užmokestį, tarnybinį transportą, teisės aktų pažeidimus (jeigu tokie nustatyti), paslaugų kainas ir kita aktuali informacija. Šios interneto svetainės pagalba Bendrovė, užtikrindama konfidencialumą, teikia pieno supirkėjams ir pieno gamintojams duomenis apie pieno tyrimų rezultatus, išduoda elektroninius tyrimo rezultatų protokolus ir PVM sąskaitas – faktūras už atliktus pieno tyrimus ir kitas paslaugas.

7.2. Metinio pranešimo turinys

Bendrovės 2023 m. metinis pranešimas parengtas vadovaujantis 2000 m. liepos 13 d. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo

Nr. VIII-1835, 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 reikalavimais ir Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr.1052.

7.3. Apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai

UAB „Pieno tyrimai“ finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymais ir tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS).

7.4. Metinių pranešimų ir finansinių ataskaitų rinkinių pateikimas

UAB „Pieno tyrimai“ metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį, tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius, informaciją apie Bendrovės vykdomas funkcijas, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ūkio ministro patvirtintomis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, ir nepriklausomo auditoriaus išvadas skelbia viešai interneto svetainėje.

Teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinus metinį pranešimą, metinių ataskaitų rinkinį ir informaciją apie vykdomas funkcijas, taip pat metinių finansinių ataskaitų nepriklausomo auditoriaus išvadą – ne vėliau kaip balandžio 30 dieną;

Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius skelbiame viešai interneto svetainėje PDF formatu:

- tarpinių (3 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip gegužės 31 d.;
- tarpinių (6 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip rugpjūčio 31 d.;

- tarpinių (9 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip lapkričio 30 d.;
- tarpinių (12 mėnesių) finansinių ataskaitų rinkinį – ne vėliau kaip kitų metų vasario 28 dieną.

7.5. Informacija apie metinių finansinių ataskaitų auditą

Metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditas atliekamas pagal Tarptautinius audito standartus. Bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio auditą atliko nepriklausomi UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ auditoriai, su kuriais Bendrovės direktorius sudarė paslaugų teikimo sutartį audituoti 2021-2023 metų finansines ataskaitas. Audito įmonę atlikti 2021-2023 m. metinių finansinių ataskaitų auditus patvirtino Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras 2021 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr.3D-769 „Dėl audito įmonės patvirtinimo atlikti UAB „Pieno tyrimai“ 2021– 2023 m. metinių finansinių ataskaitų auditus“. Vieno metinio audito kaina 2,7 tūkst. Eur, kitų mokėjimų, paslaugų ar garantijų auditoriams nebuvo mokėta ar suteikta.

Finansinių ataskaitų auditas apima nepriklausomą finansinių ataskaitų ataskaitų patikrinimą ir išvados pateikimą, kurioje nurodoma, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais tikrai ir teisingai parodo įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal taikomus finansinės atskaitomybės reikalavimus ir ar metiniame

pranešime pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis.

8. SVARBIAUSI ĮVYKIAI PO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS IKI ATASKAITOS SUDARYMO

1. 2024 m. sausio 10 d. Bendrovės valdyba patvirtino 2024-2026 m. strateginį veiklos planą.
2. 2024 m. vasario 1 d. įvyko patalpų Vilniuje pardavimo aukcionas, kurio metu patalpos buvo parduotos. Metinio pranešimo datai dar vyksta šio nekilnojamo turto pardavimo procedūros.
3. Direktoriaus 2024 m. vasario 20 d. įsakymu Nr.13V-0014 patvirtino 2024 m. veiksmų planą 2024-2026-ųjų m. strateginio plano įgyvendinimui ir 2024 m. veiklos biudžetas.
4. 2024-03-06 UAB „Pieno tyrimai“ Laboratorija gavo naują akreditavimo pažymėjimą Nr. LA.114-06, liudijantį, kad jos vykdoma matavimo priemonių tikrinimo veikla kaip C tipo kontrolės įstaigos yra akredituota standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami įvairių tipų kontrolės įstaigų veiklai“ atitikčiai.

Direktorė

Laima Urbšienė

Asta Urbonienė

Dalia Riaukienė

Laima Rameikienė